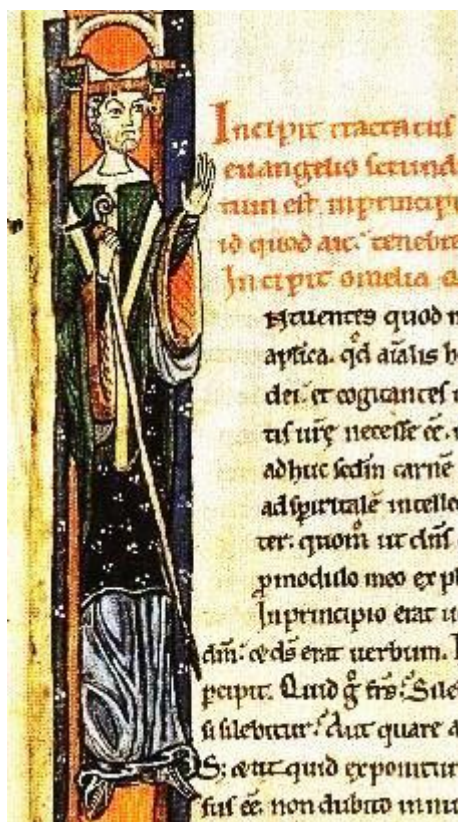

DUCHOVNÍ CVIČENÍ VE VYZNÁNÍCH SVATÉHO AUGUSTINA

Andrés G. Niño, OSA

Obsah

ÚVOD	5
ČÁST I	8
DUCHOVNÍ CVIČENÍ	8
Výchozí bod	9
Poučení ze starověké moudrosti	10
Augustin, duchovní učitel	11
METODA A ZÁMĚR	12
Hledání	13
Dialog	14
Cvičení	15
1. MEMORIA/PAMĚŤ	17
Autentická přítomnost	17
Přemítání o životě	18
Sjednocení	19
2. DISPERSIO/ROZPTÝLENÍ	20
Prvotní stav	20
Vůle uchváčena	21
Návrat	22
3. INTERIORITAS/NITERNOST ČLOVĚKA	23
Vnitřní hlas	23
Obrácení	24
Dialog	25
4. ORDO AMORIS/ŘÁD LÁSKY	26
Tíže lásky	26
Naučit se milovat	27
Přátelství v Bohu	29
5. MAGISTER/MISTR	29
Úzká stezka	29
Mistr uvnitř	30
Kráččet na cestě	32
6. COR UNUM/JEDNO SRDCE	32
V pravdivosti	33
Ve společném životě	34
V závazku	35
7. PEREGRINATIO/POUŤ	36

Zraněné srdce	36
Čekání	37
Umění zemřít (Ars moriendi)	37
ČÁST II	39
FORMATIVNÍ PRAKTIKY	39
Úvod	40
1. MEDITACE	41
Mlčení	41
Rozjímavé čtení	42
Modlitba	44
2. VYPRÁVĚNÍ	46
Situování sebe sama	46
Dělat pokroky při psaní	47
3. RITUÁL	48
Žalmy	49
Liturgie	50
DUCHOVNÍ CVIČENÍ VE VYZNÁNÍCH SVATÉHO AUGUSTINA	52
ČÁST III	52
Liturgie hodin	52
Život v Božím čase	53
Počáteční vigilie/večer	56
Nešpory	56
1. DEN	61
<i>MEMORIA / PAMĚŤ</i>	61
Ranní chvály	61
Modlitba v poledne	66
Nešpory	71
2. DEN	76
<i>DISPERSIO / ROZPTÝLENÍ</i>	76
Ranní chvály	76
Modlitba v poledne	82
Nešpory	87
3. DEN	93
INTERIORITAS / NITERNOST	93
Ranní chvály	93
Modlitba poledne	98

Nešpory	102
4. DEN	108
<i>ORDO AMORIS / ŘÁD LÁSKY</i>	108
Ranní chvály	108
Modlitba v poledne	114
Nešpory	119
5. DEN	125
<i>MAGISTER / UČITEL</i>	125
Ranní chvály	125
Modlitba v poledne	130
Nešpory	135
6. DEN	141
<i>COR UNUM / JEDNO SRDCE</i>	141
Ranní chvály	141
Modlitba v poledne	146
Nešpory	152
7. DEN	158
<i>PEREGRINATIO / PUTOVÁNÍ</i>	158
Ranní chvály	158
Modlitba v poledne	164
Nešpory	168
KOMPLETÁŘ	173
Každý den	173
PŘÍLOHA	176
Ranní chvály	176
Zachariášovo kantikum	176
Nešpory	177
Kantikum Panny Marie	177
Hymnus sv. Augustina	178
<i>Magne Pater Augustine/ Velký Otče Augustine</i>	178
<i>Salve, Regina / Zdrávas Královno</i>	179
LITURGIE POUTNÍKŮ	180
Úvod	180
Výběr biblických čtení	180
PŘEDVEČERNÍ ZAHÁJENÍ CVIČENÍ	180
1. DEN <i>MEMORIA / PAMĚŤ</i>	180

2. DEN <i>DISPERSIO</i> / ROZPTÝLENÍ	180
3. DEN <i>INTERIORITAS</i> / NITERNOST	180
4. DEN <i>ORDO AMORIS</i> / ŘÁD LÁSKY	180
5. DEN <i>MAGISTER</i> / UČITEL	180
6. DEN <i>COR UNUM</i> / JEDNO SRDCE	180
7. DEN <i>PEREGRINATIO</i> / PUTOVÁNÍ	180
ZÁVĚREČNÁ LITURGIE CVIČENÍ	180
Vyznání poutníků	180

*Tento projekt byl publikován v *Revista Agustiniana*, vol.149 (2) 2008, 375-435, v časopise *Journal of Religion and Health. Psychologie, spiritualita, medicina* 47 (2008) 88-102. (OnlineFirst, 2007). Citace *Vyznání* jsou z překladu, s několika variantami, José Cosgaya, BAC Minor (1986/2005) 2. vyd., Madrid, a je přizpůsobeno akademickým kritériím: X, 10, 10 (kniha, kapitola, odstavec). Překlad citátů z angličtiny a francouzštiny je můj.

ÚVOD

Čtenáři deníku *New York Times* se často setkávají s články věnovanými významným osobnostem antické kultury, jako je např. Augustin. Historik Bowersock¹ o něm nedávno napsal esej, v níž ho popisuje jako „kolos křesťanství“, který se proslavil i mimo církevní prostředí díky eleganci, upřímnosti a vášnivosti svých *Vyznání*, která zůstávají klasickou knihou západní

1 BOWERSOCK, G. W., *The New York Times Book Review*, Sunday July 31 (2005) 17-18. *Vyznání* bereme jako nejznámější a nejuvýstižnější dílo pro zaměření na Augustinovu duchovní cestu, ačkoli koncepty, které je konfigurují, jsou rozvíjeny ve všech jeho spisech. Nejčastějším odkazem na poznání Augustina a jeho historického kontextu je BROWN, P., *Augustine of Hippo: A biography*. Nové vydání a epilóg. Berkeley/Los Angeles: University of California Press, 1967/2000. Široký pohled na Augustinovo myšlení nabízí FITZGERALD, A. D., OSA (ed.), *Augustin v průběhu věků*. An encyclopedia, Grand Rapids, MA, Cambridge, UK 1999. W. B. Eerdmans.

literatury. Je to pravdivá a výstižná pocta, která podtrhuje skutečnost, že autor a jeho mistrovské dílo, napsané v roce 397 n. l., mají i po staletích velký vliv.

A v tomto ohledu je důležité, abychom se zamysleli nad tím, proč je Augustinův text aktuální i pro naši dobu.

Na počátku nového tisíciletí bylo publikováno mnoho analýz o rozsáhlém a složitém prostředí moderního života. Některé postřehy vycházejí z perspektivy, v níž se náboženské a sociální dynamiky v napětí sbližují. I s rizikem, že zjednodušíme to, co je nesmírně složité, můžeme říci, že představují paradox ostrých kontrastů, kterým se daří v globálním, pluralistickém kontextu a v podmínkách svobodného vyjadřování.

Na jedné straně se zdůrazňuje zmatek ve společenském a náboženském životě vyvolaný nesourodými silami lidských ideologií a ambicí, které překračují své vlastní hranice. Je to sociálně kulturní fenomén rychle rostoucí v rozsáhlém terénu, kde je křesťanství považováno za nepodstatné a bez inspirace, bezmocné tváří v tvář hromadné chamtivosti po materiálním bohatství a moci ve všech jejích formách. Je zřejmé, že žijeme v kultuře, kde převládají formy rozptýlenosti a povrchnosti, které redukuje vše na termíny použití a vyřazení a na projevy dychtivosti po hmotných věcech. Existuje masová honba za štěstím, ale jen málo signálů, že ho bylo dosaženo.

Na druhé straně mnozí lidé vnímají hlubokou potřebu niternosti (interiority), kde se člověk může znovu setkat s Bohem a se sebou samým. Jde o skutečnost, která se odráží v obavách vynořujících se v neustálém přívalu nových knih, časopisů, konferencí, programů a speciálních nadací. A to vše se odehrává v historickém kontextu rychlých změn a trvalé nejistoty ohledně budoucnosti, kritických prvků lidského soužití. Výsledkem je vír napětí, které způsobuje hluboký pocit rozštěpení v jednotlivci a ohrožuje duchovní přežití epochy².

Někteří myslitelé varují, že sociální podmínky, ve kterých žijeme, v mnoha ohledech vymažou z paměti zdroje, které nám pomohly přežít. A navrhuji návrat

² Podobnost „napětí“ mezi společnostmi Augustinovy doby a naší dobou podtrhuje trvalou hodnotu *Vyznání*. TAYLOR analyzuje ve světle augustiniánské niternosti (interiority) „konflikty modernity“ v knize *Prameny vlastního já. The making of the modern identity*, Harvard University Press, Cambridge 1989, MA, s. 495-521.

ke kořenům náboženské tradice, kterou jednotlivci i skupiny obdrželi jako průvodce pro duchovní přežití. Hovoří o znovuobjevení děl, která nám nabízejí cenná pravidla pro osobní proměnu v podmínkách naší doby.

Problém je v tom, že jsme tyto texty přestali číst, nemáme mnoho trpělivosti se zastavit, osvobodit se od svých starostí, vrátit se do vlastního nitra, abychom o nich v klidu meditovali, nepustili je z hlavy a nechali je promlouvat přímo k nám. Navíc, abychom jim porozuměli, máme jimi žít a neustále na získanou zkušenost odpovídat. Každá generace musí brát vážně úkol *naučit se číst a opakovaně číst pravdy starých textů*.

Z této perspektivy náš projekt doporučuje *Vyznání* k opětovnému čtení a prodlouženému cvičení s cílem *pochopit a znovu prožít* s Augustinem proces hledání štěstí a pravdy, který účinně řeší neklid lidského srdce.

Vyznání obsahují třináct knih. Prvních devět je strukturováno jako autobiografie s charakteristickým pohybem mezi minulostí a přítomností, vyznáním a chválou Boha. Poslední čtyři jsou podrobnou reflexí o paměti, času, stvoření a o první kapitole knihy Genesis, v níž se odhaluje oprávnění existence Písma, společenství věřících a svátostí.

Dohromady popisují základní zkušenost: (1) Člověk byl milostivě stvořen Bohem k jeho obrazu a podobě. Dobrovolně se však vzdálil od Boha, zdroje světla a života, veden iluzí klamného štěstí. (2) V důsledku toho, následující svou vlastní cestu, se ztratil v temnotě, v oblasti nepodobnosti, a původní obraz duchovního tvora byl deformován. (3) Přesto si člověk uchovává „vzpomínku na Boha“, na jeho „skrytou prozřetelnost“ a na jeho „hlas“, který nepřestává volat po návratu. (4) Návrat s jednotnou vůlí je odpovědí lidské bytosti, která může být dána pouze s Boží milostí zjevenou prostřednictvím Krista. Obrácení nabízí možnost nové duchovní formace a obnovy. (5) Kristus je jediný Mistr, který mluví uvnitř a ukazuje cestu slovem i skutkem. (6) Člověk a ostatní věřící, podporovaní Božím slovem a svátostmi církve, jsou proměněni v nová stvoření. (7) V jednotě s Kristem se jako poutníci vracejí k Bohu, zdroji odpočinku a pravého pokoje.

Augustin píše, aby vydal svědectví o této zkušenosti. Tak znovu čteme jeho dílo, které k nám promlouvá přímo a prakticky, aby nám sloužilo jako vodítko pro prožívání křesťanského života dnes. A tak vytváří zdroj identity a sounáležitosti, zakotvený v tisícileté duchovní moudrosti, kterou obsahuje: je to augustiniánské charisma.

ČÁST I
DUCHOVNÍ CVIČENÍ

Výchozí bod

V prvních řádcích *Vyznání* Augustin v dialogu s Bohem uvádí jednu reflexi, která se stala axiomem křesťanské spirituality: „Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě“ (I, 1, 1). Konstatuje fakt zkušenosti a stavu, který popisuje lidskou bytost jako zásadně neklidnou a s touhou po transcendenci, kterou nelze uhasit³. I když každý může přiřadit velmi osobní konotace ideji „neklidu“, Augustinova slova v našich myslích nezaměnitelně rezonují. Což nás vede k domněnce, že dobře znal vnitřní zlo, které nás sužuje. Vskutku mnoho odborníků v oblasti psychologie souhlasí s tím, že „trpíme příznaky, které odolávají kategoriím diagnostických příruček a jsou lépe pochopeny, pokud jsou považovány za neklid bytí, nepohodlí duše.“⁴

Úkol, který stojí před námi, je, jak uchopit tuto kategorii způsobem, který ho pomáhá vyřešit tak, aby život měl účel a smysl. A proto si nyní musíme klást otázky, které člověka sužovaly odjakživa: Co je šťastný život? Jak se má žít? Existuje nějaká absolutní hodnota, která může dát životu smysl? V každém případě je nepochybné, že tyto otázky dávají v sázku zásadní rozhodnutí a postoje lidí. A to je důvod, proč se ve všech dobách rozvíjely odpovědi v rozsáhlém panoramatu priorit na náboženské a sociální, psychologické a filozofické, osobní a veřejné úrovni⁵. Z hlediska cíle této studie jsou zmíněné otázky formulovány v

3 J. J. O'DONNELL ve svém mistrovském a nepostradatelném díle poznamenává, že termín „srdce“ v Augustinově vyprávění odkazuje na „nedělitelné a autentické centrum lidského života, kde je přímo cítit napětí světa „v rozptýlení“, Augustin, *Confessions*, Clarendon Press, Oxford 1992, 3 svazky. Zde, I, xlix. E. WISCHOGROD a J. D. CAPUTO diskutují o pojmu „neklid-touha“ v *Postmodernism and the desire for God: An e-mail exchange*. Cross Currents, (Online, 15.11.2004), s. 1-10. CAPUTO poznamenává, jak toto, co je „nejklasičtější a nejbibličtější touhou, nejvíce augustiniánskou touhou, bylo znovu objeveno, přetvořeno nebo 'opakováno' – jak říká DERRIDA – v tom, co je populárně známé jako postmodernismus...“ Zde, str. 5.

4 NIÑO, A. G., „The Restoration of the Self: A Therapeutic Paradigm from Augustine's Confessions“, *Psychotherapie*, zvláštní vydání, vol. 27, 1 (1990) 8-18. V této úvodní práci si všímáme, jak je zkušenost vyprávěná Augustinem precedentem základních pojmů klinické psychologie a vývoje dospělých, jako je konfigurace vlastní identity, vztahová dimenze bytí, základní motivace k vnitřní změně a soudržnosti, imperativ reflexivity a narativní paměti, konstrukce významu se smyslem pro transcendenci. V této práci zastávám tuto interdisciplinární perspektivu, ale omezují se na to, abych jenom naznačil některé užitečné studie pro širší reflexi. Cílem je usnadnit přístup obecnějšímu publiku, které touží po pevné a praktické orientaci pro vlastní duchovní hledání a zároveň udržovat komunikační linii s badateli zabývajícími se touto oblastí augustiniánské tradice. Je to směr navržený v psychologii SOMMEREM, R., „Dual dissemination. Writing for colleagues and the public“, *American Psychologist* 61, n. 9 (2006) 955-958.

5 J. -L. FERRY věnuje tomuto přístupu vynikající práci, v níž zdůrazňuje vliv Augustina na formulaci křesťanské odpovědi v západní kultuře. *What is the good life?* (přel. Lydia G. Cochrane), The University of Chicago Press, Chicago 2005. Zejména psychotherapie neustále přezkoumává odpověď, kterou nabízí v teorii a praxi, aby potvrdila svůj *raison d'être* jako disciplínu, která se zabývá blahobytem člověka. Viz LERON, F., a SANDAGE, S., *Transforming spirituality. Integrating theology and psychology*, Grand Rapids, Baker Academics 2006, s. 192-217.

prostoru osobní reflexe, která interpretuje životní zkušenost ve světle zdrojů, jež nabízí pevná duchovní tradice, schopná rezonovat s obavami naší doby.

Poučení ze starověké moudrosti

Starověcí filozofové, kteří Augustina předcházeli a intelektuálně ho vzdělávali, roztvářeli nad lidskými potížemi, které zdůrazňujeme, a rozvíjeli principy osobní formace při hledání pravdy, moudrosti a života s vysokými ideály. Pierre Hadot oprávněně interpretuje nejznámější díla řecko-římské kultury jako texty zaměřené na postupné dosažení dokonalosti prostřednictvím řady cvičení, která identifikuje jako „duchovní“⁶. To je pro něj určující, protože zahrnují intelektuální, etické, a ještě zřetelněji terapeutické aspekty. Hadot je spojuje do čtyř základních témat: učit se číst, vést rozhovor, žít a umírat. Ve všech školách tato cvičení vyžadovala odloučení od běžného života, aby se usnadnilo obrácení a proměna způsobu vidění věcí. Hlavním důvodem, který je ospravedlňuje, je potřeba zřít se falešných hodnot, které hlásají bohatství, pocty a potěšení, ve prospěch pravých hodnot, které spočívají ve ctnosti, jednoduchosti a kontemplaci.

Ve starověké filozofii *askesis* odkazuje na tato cvičení, která jsou považována za „vnitřní aktivity myšlení a vůle.“⁷

V obecné rovině obsahují rozmanité techniky, hlavně meditaci, paměť, představivost atd. s cílem trénovat mysl pro vzestup od zkušenosti pozemské reality k intelektuální a duchovní zkušenosti. A jeho vnitřní síla spočívá ve sjednocení koncepce s praxí v běžném životě. V tomto smyslu Hadot výslovně varuje, když zmiňuje Augustina: „Text není psán ani tak proto, aby informoval čtenáře o věroučném obsahu, ale aby ho trénoval a pomáhal mu projít určený plán cesty, během níž žák pokročí směrem k duchovní moudrosti“⁸. To v sobě zahrnuje vůli v napětí směrem k ideálu, který není zcela dosažitelný, protože lidská bytost

6 HADOT, P., *Philosophy as a way of living. Spiritual exercises from Socrates to Foucault*, Blackwell, Oxford/Cambridge 1995, MA (přel. Introduction, Arnold I. Davidson), zejména oddíl s. 81-125. Zde s. 83. Hadot uznává vliv, který na něj měla RABBOVOVA P. práce, *Seelenfhrung: Methodik der Exerzitien in der Antike (Duchovní průvodce: Metody duchovního cvičení ve starověku*, Mnichov 1954).

Není možné tento komentář rozšířit, ale poznamenáváme, že Hadotova práce a publikace o kontinuitě, která existuje mezi duchovními cvičeními pohanského a křesťanského starověku, vzbudily velký zájem. Zde citovaná interdisciplinární díla jsou pro tento projekt relevantní, protože vytvářejí společný jmenovatel myšlenek, které se jasně odrážejí v duchovní cestě *Vyznání* a zároveň se zapisují do vědomí našich současníků.

Zvláště: STALNAKER, A., „Spiritual Exercises and the Grace of God: Paradoxes of Personal Formation in Augustine“, v *Journal of the Society of Christian Ethics* 24, 2 (2004) 137-170; a jeho nedávná srovnávací studie, *Overcoming our evil. Human nature and spiritual exercises in un Xunzi and Augustine*, Washington, DC: Georgetown University Press 2006; MARTIN, T. F., OSA, „Augustine’s Confessions as Pedagogy: Exercises in Transformation“, en PAFENROTH, K., y HUGHES, K. L. (eds.), *Augustine and liberal education*, Aldershot-Ashgate, UK/Burlington, USA 2000, pp. 25-51; ANTONACCIO, M., „Contemporary Forms of Askesis and the Return of Spiritual Exercises“, v *The Annual of the Society of Christian Ethics* 18, 1 (1998) 69-92.

7 HADOT, c. d., s. 128.

8 HADOT, c. d., s. 103.

opět upadá do starých zvyků. Proto musí být cvičení a trénink prováděny znovu a znovu s neustálým úsilím.

Celkem vzato jsou cvičení zaměřena na životní styl, který zahrnuje celou existenci, *ars vivendi*, který přežil v dějinách jako klíčový příspěvek k trvalému hledání štěstí, pravdy a transcendence v životě člověka⁹. A je to učení, které převzalo a modifikovalo latinské křesťanství, jehož je Augustin nejvlivnějším představitelem.

Augustin, duchovní učitel

Starověké texty se svými cvičeními zanechaly hlubokou stopu v Augustinově myšlení. Od mládí je dychtivě četl a vstřebával s nadšením, přesvědčený, že hledání moudrosti mu nabízí ideál založený na mravním očišťování a na intelektuální převaze. A svou pevnou motivaci popisuje těmito slovy: „Byl jsem oslněn láskou a hledáním, objímáním a vlastněním samotné moudrosti, úplné pravdy, základu všech pravd roztroušených po školách platonistů, manichejců, stoiků.“ A pak vysvětluje celkové zklamání, které později během této zkušenosti zažívá (III, 4, 7-8; 6, 10). Augustin zdůrazňuje, jak nakonec pochopil, že antická filozofie rozpoznává v člověku hluboké touhy, které ve skutečnosti sama nemůže uspokojit.

Naštěstí se mu podaří najít jinou cestu a rozvinout osobitý křesťanský humanismus, v němž jsou prvky antické kultury spojeny v syntéze s jeho křesťanskou vírou, „nyní už neoddělitelnou od daru Tvé milosti“ (VII, 21, 27). Mezi jeho konverzí k filozofii a křesťanskou konverzí probíhá proces hledání, v němž cvičí inteligenci, vůli a víru ke změně, která určí definitivní rozdíl mezi jeho dílem a vším, co předcházelo v kultuře, v níž byl formován¹⁰.

Augustin před námi vyvstává jako významný *duchovní učitel*, někdo, s kým se můžeme ztotožnit a od něhož se můžeme naučit životní lekci.¹¹

Mimo jiné proto, že jeho život a jeho spisy odhalují hlubokou znalost lidské přirozenosti. Je to muž, který viděl pád civilizace a sdílel úzkost a beznaděj svých

9 HADOT, c. d., s. 107.

10 HARRISON, C., *Augustine. Christian truth and fractured humanity*, Clarendon Press, Oxford 2000, zejména kapitola «Wisdom and Classical Culture», pp. 3-45.

11 Augustin, duchovní učitel, je titul, který mu poslední církevní otcové dávali společnou dohodou, kvůli vlivu, který měl na křesťanskou spiritualitu. Mezinárodní kongres, který v 1954 oslavil 1600 let od jeho narození, zdůraznil tento fakt prostřednictvím spolupráce odborníků a představitelů nejznámějších duchovních škol.

Sanctus Augustinus vitae spiritualis magister, Analecta Augustiniana, vol I, Roma, 1956. A dále, “Le maitre Augustin”, *Etudes Augustiniennes*, 3, 1955: 9-11.

D. OMAN a C. E. THORENSEN rovněž zdůrazňují v psychologii vlivnou postavu „učitele“, aby vysvětlili, jak byly náboženské tradice účinné při předávání učení, které podporuje duchovní pokrok. “Spiritual Modeling: A Key to Spiritual and Religious Growth”, *The International Journal for the Psychology of Religion* 13, 3 (2003) 149-165.

současníků. Ale dokázal tomu čelit s vizí, která je reálná a nadějná zároveň. A ve svých *Vyznáních* k nám promlouvá ne jako ten, kdo vypracovává věroučné pojednání, ale jako ten, kdo se odvolává na svou zkušenost, aby vydal svědectví neotřesitelného přesvědčení o něčem, co nás všechny znepokojuje: pravé štěstí a vnitřní pokoj nakonec spočívají v Bohu (X, 20, 29; 22, 32; XIII, 16, 19). Jeho jazyk, posílený výroky a metaforami, které přežily staletí, nám dává důvěru a pocit pevně orientované kontinuity, oprávněné i pro naši dobu.

A čtenáři Augustinovi rozumějí, protože se zaměřuje na intimní pouť, kterou podnikl v rozruchu konfliktních zkušeností při hledání pravdy; na ty oblasti bez chronologických hranic, kde se můžeme všichni setkat.

METODA A ZÁMĚR

Vyznání předkládají své vyprávění s *metodou a záměrem*, které vycházejí najevo prostřednictvím reflexivního čtení. Ačkoli je dílo částečně považováno za autobiografii, čtenář si brzy uvědomí, že Augustin nepíše ani tak o detailech svého osobního života, ale o smyslu tohoto života s ohledem na skutečnou přítomnost Boha: „Ty jsi nás učinil orientovanými na tebe“ (I, 1, 1). Toto univerzální pojetí, které nám Augustin dává, nám umožňuje identifikovat počátek pouti nebo duchovní cesty a pohyb meditativního výstupu k Bohu (I, 18, 28). O'Donnell potvrzuje, že „to, co je popsáno ve *Vyznáních*, je proměna vzestupu mysli navrženého tradiční filozofií směřující k *summum bonum* (nejvyššímu dobru), na specificky křesťanský vzestup kombinující obě cesty, které Augustin ve svém životě následoval.“¹²

Je důležité, abychom zde objasnili charakteristiky „meditativního výstupu“, které pomohou pochopit Augustinovu duchovní cestu ve *Vyznáních*. Výstup v zásadě probíhá v několika etapách a fázích, a každá z nich představuje určitou úroveň reflexe a zkušenosti. McMahon poznamenává, že bychom měli při čtení věnovat pozornost těmto věcem:

12 J. O'Donnell zdůrazňuje důležitost této struktury „vzestupu“ ve *Vyznáních* (c. d., I, XI; XIVII-XIIX). R. McMahon věnuje tématu rozsáhlou esej *Understanding the medieval meditative ascent. Augustine, Anselm, Boethius, Dante (Porozumění středověkého meditativního výstupu. Augustin, Anselm, Boethius, Dante)*. The Catholic University of America, Washington DC 2006, zejména, s. 1-34. Zde používáme „meditativní vzestup“, duchovní cestu, celoživotní pouť, jako ekvivalentní metafory.

a) Zachytit základní charakteristiky každé úrovně, jejich ústřední témata a klíčová slova, která se používají: *paměť (memoria)*, *niternost (interioritas)*, *rozptýlení (dispersio)*, atd. a identifikovat je.

b) Mít na paměti, že každá z těchto úrovní souvisí mezi sebou navzájem i s cestou jako celkem, tak jak to vyprávění podává. Tyto vztahy nejsou vykládány v celé své podrobnosti, ale je ponecháno na *čtenáři či účastníku exercicií*, aby je viděl a důkladně prozkoumal prostřednictvím reflexivního čtení (Praxe I, 2). K tomuto účelu slouží krátký abstrakt, který je uvedený na začátku každého cvičení jako pomůcka.

c) Všimnout si, že meditativní výstup není výsledkem složeným z řady souvislých výroků, ale spíše sérií *objevů*, které dávají itineráři současně dynamiku pokroku a kontinuity. Tyto objevy, při nichž se zvláště aktivují myšlení a vůle, jsou doprovázeny výrazy, otázkami, úvahami, emocionálními projevy a vzpomínkami, které tvoří Augustinovu „živou zkušenost“.

d) Popis a vyprávění této zkušenosti jsou zároveň tím předivem, které intelektuálně, citově a prakticky upoutává čtenáře nebo účastníka cvičení. A v důsledku toho se Augustinův vzestup promítá přímo na výstup těch, kdo s ním putují (X, 4, 6).

Tato syntéza, která je podstatná pro dílo jako celek, usnadňuje „proces reflexe, v němž člověk spojuje souvisle zkušenosti a události svého života směrem k osobnímu smíru s transcendentním rozměrem“¹³, tedy k cíli cvičení zde uvedenému. Způsob, jakým Augustin vyjadřuje tento pohyb vzestupu na své duchovní cestě, lze formulovat takto:

Hledání

Vyznání, navzdory jejich složité struktuře a jazykové jemnosti, začíná výkřikem absolutní jednoduchosti, která vymezuje postavení lidské bytosti a její konečnost před nepoznatelnou věčností Boha: „Veliký jsi, Hospodine, a veškeré chvály hodný... Budu tě, Pane, hledat a zároveň vzývat, a vzývat tě s vírou, neboť jsi nám už byl hlásán“ (I, 1, 1). Tato chvála potvrzuje vztah mezi osobou a Bohem, vztah, jehož prostřednictvím se nám nabízí zkušenost a metoda vzestupu, podněceného axiomem „hledat, volat, prosit“ (Mt 7, 7-8). Kde? Augustin tvoří své dílo s touhou porozumět sám sobě prostřednictvím reflexe biblických textů jako ten, kdo má v ruce „knihu a zrcadlo“, což je starobylá metafora, kterou Augustin používá jako

13 NIÑO, A. G., „Assessment of spiritual quests in clinical practice“, v *International Journal of Psychotherapy*, vol. 2, 2 (1997) 196.

nezbytný kompas při svém duchovním hledání¹⁴. A nakonec bude psát „o tématech, která v ubohosti mého života, Pane, vyvolávají v mém srdci Boží slova v Písmu svatém“ (XII, 1, 1).

Augustin nás vybízí, abychom rozluštili poselství Božího slova, protože objevil, že to, „zda se člověk od tebe vzdaluje nebo se k tobě vrací, nezáleží na chůzi či na vzdálenosti místa“ (I, 18, 28), ale je motivací ke změně a vnitřní proměně. Ti, kdo toto hledají, jsou ti, kteří mají možnost najít konečný důvod a smysl svého života¹⁵. Thomas Martin tvrdí, že *Vyznání* jsou „úhelným kamenem velkého biblického projektu“, v němž nám Augustin ukazuje, „jak ho Písmo vedlo k obrácení, jak ho stále volá a inspiruje, vyzývá a podněcuje ho každý den; jak se Písma vnucují zároveň svým pozváním a svým tajemstvím, a provokují člověka k tomu, aby se sám ptal, hledal a volal.“¹⁶ A tak můžeme vyvodit, že Augustin se nám nesnaží dát řešení, které slouží jako konečný cíl. Naopak, píše text proto, aby nás naučil, jak začít naslouchat Božímu hlasu, rozmlouvat s Ním a rozjímat nad Jeho slovem, abychom mohli porozumět.

Dialog

Ve *Vyznáních* je hledání vyjádřeno důvěrným a vytrvalým rozhovorem, který Augustin vede s Bohem, a rozpracováním otázek, které se týkají jeho lidského bytí a smyslu jeho činnosti jako stvoření ve vztahu k svému Stvořiteli: „Čím jsi ty?“ Ptá se pokorně, ale bez přestání. A to ne proto, aby dostal odpovědi, jako je současná touha po okouzlení „poznáním s jistotou“, ale aby vstoupil do žádoucího stavu, kde očekává, že bude poznán a proměněn Bohem. Dialog, který takto vzniká, je ústřední osou, která odkrývá složitou a hlubokou dynamiku celého díla¹⁷.

Zároveň má Augustin při psaní ve své mysli dalekosáhlý záměr a cíl: „Komu vyprávím tento příběh?... pro celé lidstvo... pro ty, kteří si nakonec přečtou tyto řádky“... A za jakým účelem? – aby se se mnou zamysleli nad tím, z jaké hloubky

14 G. JEANMART považuje tuto metaforu spolu s E. MAR JONSSONEM za „augustiniánský topos“. Člověk prostě není schopen sám se vrátit do svého nitra a vidět v něm nějakou transcendenci; neexistuje žádný jiný prostředek, který by odrážel obraz toho, čím skutečně člověk je. Bible je zrcadlem, nezbytným prostředníkem pro autentické poznání sebe sama a setkání s Bohem. *Hermeneutique et subjectivité dans les Confessions d' Augustin*, Brepolis, Belgie 2006. Zejména oddíl „Le miroir des Écritures“, s. 118-134.

15 Koncept „vytváření smyslu života“, který mobilizuje a řídí prostředky člověka, pochází ze základní „touhy“ po psychologickém a duchovním přežití. Taylor poznamenává, že toto hledání umísťuje lidskou bytost do morálního prostoru, zatímco zpracovává souvislý osobní příběh, c. d., s. 41-53.

16 MARTIN, T. F., OSA, c. d., s. 187.

17 Augustinova otázka je charakterizována „neustálým prohlubováním pocitu obdivu a chvály“, MATHEWES, C. T., „The Liberation of Questioning in Augustine's Confessions,“ v *Journal of the American Academy of Religion*, vol. 70, 3 (September 2002) 539-560. Zde s. 553. Pokud jde o dialog, J. O'Donnell poznamenává, že s ním „Augustin vynalezl formu a styl, které jsou jedinečné v jeho vlastním díle a v tradicích, které mu předcházely v dějinách latinské literatury“, c. d., II, s. 8.

máme k tobě volat (II, 3, 5). Jasný a odvážný záměr, na kterém bude později trvat (X, 3, 3-4), a který chce sdílet se svými čtenáři.

A čtenář je nevyhnutelně a osobně vtažen do tohoto dialogu. Augustinovo vytrvalé používání první osoby vytváří proces, v němž Augustin a člověk, který čte, navazují interakci v přítomnosti. Touto formou čtenář přenáší skutečný zážitek do svého nitra takovým způsobem, že přečtený text se stává součástí osobního života. O'Donnell potvrzuje, že „Augustin dobře věděl, že spis musí mít přímý účinek na čtenáře nebo posluchače; jinak je zcela zbytečný“¹⁸.

A to s hlubokým dopadem, protože Augustin očekává nejen to, že čtenář pochopí smysl toho, co je psáno, ale že přijímá do svého nitra jeho pocity, když vyjadřuje „tajenou radost a chvění, tajený smutek a naději“ (X, 4, 6). Samotné čtení textu je tedy zážitkem (zejména při čtení nahlas), který vytváří empatické pouto se čtenářem, a to současně s formujícím účinkem i s možnostmi motivace ke změně chování¹⁹.

Tím, že Augustin do svého díla zapojuje čtenáře, vytváří most mezi svou a naší dobou, přes který procházejí svými dějinami a starostmi: píše pro „uši věřících lidských synů a dcer, těch, kteří mají podíl na mé radosti a sdílejí mou smrtelnost, občanů téže obce jako já a poutníků stejně jako já, těch, kdo mě předešli, kdo jdou za mnou a kdo mě v životě provázejí“ (X, 4, 6). Tato brilantní vize společenství shromážděného kolem textu, ztvárněného s mimořádnou hloubkou a vírou, je jeho velkým duchovním odkazem a mimořádným příkladem plodnosti²⁰.

Stejně, jak tomu bývá u mistrovských děl, stává se *Vyznání* nevyčerpatelným zdrojem inspirace, když čtenáři znovu zpracovávají významy, které tam objevují a nacházejí je zároveň i ve svém vlastním příběhu.

Cvičení

Augustin nabízí svým čtenářům a těm, kteří mu naslouchají, v zásadě poučení, které je chce duchovně formovat. A jeho prvním učením je, že hluboký neklid, který prožívá lidská bytost, pochází z vnitřního zmatku a narušení hodnot v osobním životě. V celém svém vyprávění s naléhavostí prohlašuje, že odvrácení

18 O'DONNELL, J., c. d., I, li.

19 STOCK, B., *Augustine the Reader. Meditation, Self knowledge, and the Ethics of Interpretation*, 1996, s. 215. Ve starověku bylo čtení nahlas běžným způsobem čtení textu a za tímto účelem byla napsána *Vyznání*. Citáty, které jsou uvedeny na začátku každého cvičení, jsou zde proto, aby čtenář mohl prožít empatii, kterou Augustin chce vzbudit ve svých čtenářích.

20 „Plodnost“ (Generativita) je kritickým faktorem v procesu zrání osoby, který se projevuje různými způsoby po celý život. Augustin to dokazuje ve své zkušenosti, zejména svou pastorační prací a spisy. NIÑO, A. G., c. d., 1997, s. 204-206.

se od Boha způsobuje odcizení od sebe: „Klesl jsem až k těmto pozemským věcem a ony mě přikryly temnotou.“ (XII, 10, 10).

A nenechává čtenáře na pochybách, že překonání této prvotní situace vyžaduje změnu, hlubokou proměnu bytí. Proto, věrný směru, kterým se jeho život ubíral, Augustin vybízí svého čtenáře k *cvičení duše (exercitatio animi)*, k neustálému úsilí na cestě hledání a dialogu²¹. Augustin přiznává: „Můj život je nestálý, mnohotvárný, nesmírný... Předmětem mé práce je mé vlastní bytí... jako pole, které rolník obdělává s velkým úsilím a potem“ (X, 16, 25). A tak se jeho cvičení postupně profilují ve shodě s tím, jak čelí překážkám a problémům, které objevuje ve svém nitru, v rodinné a sociální oblasti, v setkáních, která má s jednotlivci a skupinami různých vyznání, a událostem, které nastávají v průběhu jeho života.

Pokud jde o čtenáře, *Vyznání* je vybízejí k reflexi a přemýšlení o životě jako o příležitosti k hledání Boha; tedy učit se, jak najít způsob, který pomáhá vyrovnávat se s pomíjivostí naší lidské existence ne pouze s oporou v kontemplaci ale skrze společenství s ostatními ve světě; poctivě založit poznání sebe i Boha na kázni, která se udržuje čtením jeho Slova. Tak to pochopilo mnoho čtenářů *Vyznání* a potvrdilo zkušenost Augustinova současníka Consentia, když komentuje radikální změnu, kterou pociťuje při jejich četbě²².

Carl Vaught, který připouští, že se to odráží téměř na každé stránce díla, vysvětluje, že „*Vyznání* nás staví do prostoru, který zahrnuje jak minulost, tak přítomnost a budoucnost, společenství a jednotlivce, Boha a duši a povzbuzuje nás, abychom naslouchali nejen tomu, co Bůh říká Augustinovi, ale také tomu, co Bůh říká každému z nás.“²³

Projekt Cvičení, který zde předkládáme, rekonstruuje v souvislém a didaktickém modelu nejvýraznější Augustinovy zkušenosti při meditativním výstupu *Vyznání*. Myšlenky a otázky, které postupně a důsledně zpracovává, jsou základem příkladné tradice křesťanské spirituality. V každém z těchto cvičení jsou tři důležité aspekty, které zdůrazňují, i když jen krátce, hloubku Augustinova učení.²⁴

21 O'CONNELL, R. J., *St. Augustine's Confessions: The odyssey of the soul*. Harvard University Press, Cambridge 1969, s. 16.

22 QUILLEN, C., „Consentius as a reader of Augustine's Confessions“. *Revue des Etudes Augustiniennes* 37 (1991) 87-109. Zkušenost Consentia byla po celé věky opakována anonymně, i když naštěstí jiné případy, jako je Petrarcův ve svém *Secretum* nebo svatě Teresie v IX. knize své autobiografie *Vida*, zůstaly zapsány pro historii.

23 VAUGHN, C. G., *Augustine's Confessions*, 3 sv., State University of New York Press, New York 2003/2005. Zde vol. 2, s. 2

24 Základní zkušenosti cvičení, které zde předkládáme, odpovídají dynamice niternosti v Augustinově vzestupu k Bohu. Témata, která z ní vycházejí, se objevují již ve spisech, které předcházejí *Vyznáním* a jsou rozšířena v dalších pozdějších dílech, jak dokazuje HARRISON, C., *Rethinking Augustin's early theology. Argument for continuity*, Oxford University Press, Oxford 2006. Ta témata tvoří jádro tradice augustiniánské spirituality. MARTIN, T. F., *Naše neklidná srdce. Augustiniánská tradice*, Orbis, New York 2003. Výběr sedmi cvičení je v souladu s číselným

1. MEMORIA/PAMĚŤ

Čtení nahlas: I, 1, 1; 5, 5 / X, 1, 1; 2, 2

Když Augustin deset let po svém obrácení začíná psát Vyznání, činí tak s naléhavou potřebou objasnit si sám sebe a svou minulost. Paměť je tím základním prostředkem k niternosti. Vzpomínáním Augustin znovu projde prožitý čas, události a jejich význam. Metoda výstupu se zaměřuje na reflexi nad životem, kde objevuje svou identitu, svou historii a svou cestu k Bohu.

Autentická přítomnost

Na začátku svého vyprávění se Augustin staví do tiché Boží přítomnosti a začíná emocionální, upřímnou modlitbu přímou řečí. I když toho o Bohu mnoho neví, může si říci, že ho Bůh nějakým způsobem slyší hlasem jako ten, kdo mluví k srdci (I, 2, 2). Nyní cítí potřebu vyprávět svůj příběh, ve kterém jsou nejen chyby, ale také dobré věci, včetně samotné existence, která obsahuje všechno, za co děkuje (I, 20, 31). Chce popsat cesty svého hledání Boha, svého života bez jistoty, bez řádu, bez vnitřního míru. Pobízen touhou „vědět a rozumět“, klade jednu ze svých velkých počátečních otázek: „Kdo jsi pro mne, Pane?... a čím jsem já pro tebe?“ (I, 5, 5).

Je to otázka, na kterou není snadná odpověď, ale která v Augustinově mysli zakládá zásadní vztah: „maličkost tvora“ a „velikost Boha, který stvořil nebe a zemi“. Chce komunikovat, ale slova jsou nedostatečná a prosí: „Prosím, pomoz mi, abych s tebou mluvil“ (I, 6, 7). Jak to udělat?

Zde je cvičení: Augustin začíná slovy „Chci si vzpomenout...“ (II, 1, 1). Protože jen paměť může odhalit, co člověk ve skutečnosti je. Ukazuje se, že dobře vstřebával *umění paměti (ars memoriae)*, které vyučovali jeho učitelé rétoriky, ale nyní je uplatňuje s orientací na poznání sebe sama a Boha.²⁵

To je základní touha v jeho meditativním vzestupu, kterou vyjadřuje neoddělitelnými termíny: „Ó můj znalče, kéž tě poznám tak, jako ty znáš mne“ (X, 1, 1). Augustin stanovuje rozdíl mezi axiomem antické filosofie vyzývající k „sebepoznání“ a tímto cvičením, v němž je Bůh rozpoznán jako zdroj pravého sebepoznání: „Co o sobě vím, vím díky tvému světlu, a co o sobě nevím, nevím

odkazem, který Augustin přijímá v širokém teologickém rámci svého myšlení o křesťanském životě, zvláště ve svém rozjímání o sedmi dnech knihy Genesis (knihy XIII). BRIGHT, P., „The spirit in the sevenfold pattern of the spiritual life in the thought of St. Augustine“, *Studia Patristica* (2006) 39-43, Leuven, Peeters, s. 26-31.

25 DOUCET, D., „L'Ars Memoriae dans les Confessions“, v *Revue des Etudes Augustiniennes* 33 (1987) 49-69. J. Olney zkoumá tento proces do hloubky v *Memory and narrative. The weave of life writing*, The University of Chicago Press, Chicago & London 1998, pp. 1-8.

tak dlouho, než se mé temnoty před tvou tváří změni v poledne“ (X, 5, 7). Cvičení paměti, které se odehrává v Boží přítomnosti, je cestou skrze temnotu k úplnému světlu²⁶.

Přemítání o životě

Každý člověk má minulost a paměť je organizujícím prvkem zkušeností, schopná je propojit napříč různým obdobím věku. Augustin ji používá, aby se znovu setkal se sebou, s protagonistou svého vnitřního dramatu: „S úzkostí a rozpaky jsem přemýšlel o době, která uplynula od mých devatenáctých narozenin, kdy začal můj zápal pro moudrost... Bylo mi už třicet let a stále jsem se potácel ve stejné bažině...“ (VI, 11, 18). A tedy zkoumal v postupných etapách hloubku svého bytí: „Setkávám se tam i sám se sebou a vybavuji si sám sebe: co, kdy a kde jsem dělal a jak jsem se cítil, když jsem to dělal. Je tam všecko, o čem si pamatuji, že jsem to zažil nebo tomu věřil z mé osobní zkušenosti nebo z vyprávění druhých“ (X, 8, 14). Tedy zatímco vzpomíná, „rekonstruuje“ postupný vývoj celého svého života: od prvních let (I-II), až k dospívání (II-IV), k mladosti (V-VII) a dospělosti (VIII-IX).

Během získávání zkušeností v lidské bytosti znovu a znovu vyvstává potřeba uvažovat o životě prožitém do daného okamžiku²⁷. Její význam musí být měřen podle účinku, který má na udržení všeobecné vnitřní rovnováhy. V první řadě vzpomínání umožňuje člověku znovu se poznat ve své minulosti s jasnou a nezkreslenou vizí. Cvičení „paměti“ obnovuje, navzdory změnám a rozuzlením, které se mohly vyskytnout, pocit základní kontinuity bytí. A v důsledku toho nabízí záštitu před protichůdnými silami, které zápasí uvnitř každého člověka a v kontextu kulturních podmínek, v nichž žije.

Augustin popisuje a interpretuje výsledky svých objevů při vzpomínání pomocí obrazů a slov, které mu vnuká jeho neustálé rozjímání nad žalmy. Protože právě tam objevil odraz sebe sama a Boha. Podobně jako marnotratný syn v podobenství (Lk 15, 32) Augustin „vyvolává v paměti“ prapůvodní obraz sounáležitosti se

26 „Autentická přítomnost“ naznačuje zamyšlení nad důležitostí sebepoznání, jeho absencí a omezeními z interdisciplinárního hlediska. MARION, J.-L., „Mihi magna questio factus sum: The privilege of unknowing“, *The Journal of Religion* 85, 1 (2005) 1-24. Tato formulace odpovídá praxi „modlitby“, která je zahrnuta v druhé části tohoto projektu.

27 STAUNDINGER, U., „Life Reflection: A social-cognitive analysis of life Review“, *Review of General Psychology*, vol. 5, 2 (2001) 148-160. Tato „životní reflexe“ může být obtížná a bolestivá, což způsobí, že osoba opustí cvičení. Dynamika, která se může vyvíjet z traumatických zážitků nebo „tajného já“, jako je tomu v případě Augustina, se pohybuje od dočasného normálního mechanismu obrany až po vnitřní rozdělení, které ohrožuje psychologickou a duchovní integritu osoby. KOHUT, H., *The restoration of the self*, International Universities Press, New York 1977, pp. 82, 130. Z toho plyne důležitost cvičení v „autentické přítomnosti“, které učí Augustin.

Stvořitelem (I, 1, 1) a také pocit „být ztracen v cizí zemi“ (I, 18, 28). Vzpomínání v této souvislosti pro něj znamená víc než pouhou činnost mysli: je to základní rozhodnutí kráčet po cestě, která vede do skutečného příbytku, kde může zažít odpočinek a vnitřní pokoj. Cvičení vzpomínání je primárním faktorem meditativního výstupu poutníka, který se po celý život vyvíjí, daleko za hranice psaného vyprávění.

Sjednocení

Augustin od počátku dává najevo, že záměrem jeho vzpomínání je poznat Boha a nechat se jím poznat. To s sebou přináší kognitivní reformu toho, co o sobě chápe, a poslouží mu v tomto základním procesu, aby pochopil nestálost, kterou v životě prošel. Chce totiž jít až na dno svého neklidu a uznat, že jeho život byl ovlivněn omylem: „Hřešil jsem tím, že jsem všechny radosti, slávu a pravdu nehledal v Něm, ale v jeho tvorech, v sobě a v jiných, a tak jsem upadal do trápení, zmatků a chyb. Díky tobě, můj Bože, má Rozkoši, má Chválo a má Důvěro, díky za tvé dary“ (I, 20, 31). Zároveň chce vyprávět události, které ho oddělily od Boha, znovu je prožít a rozjímat o tom, jak došlo k jeho obrácení, největší události jeho dospělosti. *Vyznání* ukazují, jak Augustin „znovu začleňuje prvky svého myšlení a života, které se od něj začaly vzdalovat, a toto úsilí o opětovné sjednocení je základem jeho díla z dospělosti.“²⁸

Úsilí reflexe se může rozplynout v detailech autobiografie. Augustin mluví sice o sobě, ale neztrácí ze zřetele transcendentnější cíl. Píše, aby nám dal „dějiny, které jsou nakonec pochopitelné pouze z perspektivy spásy“. Zvláštní důraz klade na skutečnost, že lidský život se stále vyvíjí a že jeho konečný smysl zůstává jak Augustinovi, tak i čtenářům neznámý. V tomto smyslu nás vybízí, ponecháme-li stranou iluze vytvořené s omezeným pohledem, abychom viděli svůj život jako velký dar od Boha, který jsme si vůbec nezasloužili ničím, co jsme udělali nebo mohli udělat. A že máme promítnout vše do gesta vděčného obdivu. S tímto postojem uznáváme skutečnost, že vskutku „jsme byli započati Bohem“.²⁹

Projekt *Vyznání* začíná „záměrně uspořádáním v čase“, s nímž Augustin obnovuje, zkoumá a proměňuje základní touhy a přesvědčení svého života. „Já“ se stává polemickým a postupně staví „životní příběh“, který začleňuje rozmanité obrazy toho, čím člověk byl a čím je, do jádra psychologické a duchovní

28 O'DONNELL, J., c. d., I, XIVII

29 MATHEWES, C. T., „The Presumptuousness of Autobiography and the Paradoxes of Beginning“, en PAFFENROTH, K., and KENNEDY, R. P., *A reader's companion to Augustine's Confessions*, WJK Press, Louisville /London 2003, pp. 7-23. Zde s. 8-9.

soudržnosti³⁰. Gary Willis shrnuje, že Augustinovo vzpomínání je cvičením „dynamickým, konstruktivním, předvídatelným, vytvářejícím identitu; je místem setkání s druhými lidmi a cestou k Bohu“³¹.

2. DISPERSIO/ROZPTÝLENÍ

Čtení nahlas: II, 1, 1 / VI, 6, 9

Paměť přivádí člověka tváří v tvář realitě rozptýlení, ke kterému dochází v honbě za iluzorním lidským štěstím. Je to prvotní stav, který se opakuje a je spojený s rozdělenou vůlí. Změna takové situace vyžaduje „úplnou vůli“, sjednocenou v přijetí Boha.

Prvotní stav

Augustin ve snaze pochopit složitost svého nitra a své zkušenosti nás vede k zamyšlení nad prvotní skutečností: „Každý člověk bezpochyby touží být šťastný“ (III, 2, 3). A aby to potvrdil, vrhl se vášnivě za štěstím všemi směry. První knihy jeho vyprávění nám podrobně popisují jeho výkyvy: „Pak jsem se nechal unášet všemi druhy marností“ (I, 18, 28), „sledoval impulsy své rozptýlenosti“ ... „ovládán touhou být oceněn lidmi“ ... „mít úspěch“ (II, 1, 4) ... „najít si místo ve vysoké společenské třídě“ (III, 5, 9), a především byl hnán touhou sexuální lásky: „Netěšilo mě nic než milovat a být milován ... zvláště pokud jsem dosáhl i potěšení z těla milované osoby“ (II, 2, 2; III, 1, 1).

Jak vyprávění postupuje a Augustin pokračuje v „honbě za svými touhami“ a „vleče břemeno bídy“, vyostřuje se kontrast mezi ním a opilým žebrákem, kterého kdysi našel na ulici v Miláně (VI, 6, 9). Tato situace rozpoutá v Augustinově mysli bolestné přemítání nad malicherností svých ambicí. Tehdy pociťuje, že rozptýlenost vytváří hořký pocit prázdna, kdy člověk stěží poznává sám sebe, kde materiální věci nabývají přemrštěných rozměrů a čas plyne, aniž by zanechal stopu, která by vyživovala paměť s uspokojením a smyslem.

Augustin se nebrání položit si otázku, jaký druh štěstí v životě hledal a kde očekával, že ho najde. Odpověď se ztrácí ve spleti, kterou je obtížné rozuzlit. Vyznává: „I když jsem miloval blažený život, bál jsem se ho hledat tam, kde sídlí, hledal jsem ho, a přitom jsem od něho utíkal“ (VI, 11, 20). Vzpomínky a výrazy o rozptýlenosti se opakují s rozmanitými emocemi a detaily v celém jeho

30 O významu „životního příběhu“ viz článek D. McAdamse, který shrnuje svůj rozsáhlý a autoritativní přínos a přínos dalších badatelů, „The psychology of life stories“, *Review of general Psychology*. Special Issue: Autobiographical memories, 5, 2 (2001) 100-122.

31 WILLIS, G., *Saint Augustines memory*, Viking, London/New York 2000, s. 4.

vyprávění. Evokují uprchlou cestu marnotratného syna v evangelijním podobenství, tak hluboce zakořeněném v křesťanské představivosti, které popisuje iluze „pokolení lidí, které je hluboce zvědavé a bouřlivě nafoukané a neukotvitelně těkavé“ (XIII, 20, 28). Čtenář začíná chápat, že *Vyznání* vyprávějí příběh o hledání, při kterém se Augustin „učí pocítovat rozptýlenost (*distentio/dispersio*) pozemské existence a vážně toužit po místě budoucího odpočinku.“³²

Vůle uchváčena

Augustin, stejně jako moderní člověk v kultuře individualizace, definoval štěstí svými vlastními termíny. Říká, že od raného mládí „si s euforií umínil následovat své cesty, ne ty tvé, a miloval jsem svobodu otroka na útěku“ (III, 3, 5). Tato svoboda volby se stává touhou po samostatnosti, touhou mít svůj život (síly duše) pod vlastní volnější kontrolou. Ale to se ukazuje jako ničující klamná představa. Augustin, když pozorně uvažuje o své situaci, intuitivně cítí, že se jeho vnitřní bytost naplnila pod střetem protikladných podnětů (VIII, 10, 24) a účinkem žádostivosti, o nichž mluví sv. Jan (1 Jan 2, 16). Tehdy přiznává otisk duševní kondice lidské bytosti, když říká, že jeho srdce je „hluboce zraněno“ (X, 41, 66).

Skutečnost odhaluje vůli drženou v zajetí: „Nebyl jsem spoután železy někoho cizího, ale železem své vlastní vůle. Moji vůli opanoval nepřítel, pak ukoval řetěz a spoutal mě“. A dále pokračuje pronikavou analýzou tohoto procesu: „Z převrácené vůle se stává náruživost; slouží-li se náruživosti, stává se z ní zvyk a ze zvyku, jemuž se neodporuje, se stává nutná potřeba. A těmito jakoby propojenými články mne tvrdé otroctví drželo spoutaného“ (VIII, 5, 10). Zároveň jeho vyprávění proměňuje dialog s Bohem na dramatickou interakci, v níž Augustin líčí své úskoky: „Odvedl jsi mě z místa tam za mými zády, kam jsem se postavil, jen abych neviděl sám sebe a postavils mě před mou tvář, abych viděl, jak hanebný jsem, jak křivý a špinavý, poskvrněný a plný vředů... Stavěl jsi mě opět proti mně samotnému, vnucovals mě mým očím, abych našel svou vinu a zošklivil si ji. Já jsem o ní věděl, ale nevšímals jsem si jí, přehlížel jsem ji a snažil jsem se na ni zapomenout“ (VIII, 7, 16). Tady je příčina jeho rozptýlenosti, která ovlivňuje jeho hlubokou identitu. „Kdo jsem byl a jaký jsem byl?... Kde byla má svobodná vůle v průběhu tolika let?“ (IX, 1, 1). Nakonec sám odpoví: „V tvých očích jsem se stal sám pro sebe otázkou – a to je má nemoc“ (X, 33, 50).

Peter Brown uznává důležitost, kterou má ve *Vyznáních* tento proces, zahrnující cvičení paměti, zkoumání motivací a citů: „Snad je to právě tato forma terapie,

32 O'CONNELL, R. J., SJ, *Soundings in St. Augustine's imagination*, Fordham University Press, New York 1994, s. 143-173. Zde, s. 167.

kteřá postavila Augustina do středu jedné z nejlepších kulturních tradic naší moderní doby.³³

Návrat

Augustin nakonec přiznává, že sešel z cesty: „Kde jsem byl já, když jsem tě hledal? Tys byl přede mnou, ale já se od sebe samotného vzdálil – a nemohl jsem najít sám sebe, tím méně tebe“ (V, 2, 2). V kritickém okamžiku uvažuje o svém životě a všech jeho přeměnách a klade si důležitou otázku: „Ale byl to vůbec život, můj Bože?“ (III, 2, 4). Jeho odpověď je znepokojivé a kategorické ne, které ho zpočátku motivuje k tomu, aby přehodnotil svou snahu o štěstí: „Hledáme blažený život v krajině smrti: není tam. Vždyť jak by mohl blažený život být tam, kde žádný život není?“ (IV, 12, 18).

Paměť nabízí Augustinovi údaje pro uznání Boží milosti: „Navzdory všemu a po celou dobu nade mnou věrně bdělo tvé milosrdenství“ (III, 3, 5)... „Volal jsi mě z dálky“ (IV, 11, 16). A uvádí několik příkladů situací, v nichž rozpoznává „mystickou tóninu“, v níž „skrytá Boží prozřetelnost“ (V, 1, 1; 7, 13; 8, 14) umožnila návrat³⁴. Dále píše: „Tohle mě povzbudilo k tomu, abych se vrátil k sobě, a pod tvým vedením jsem vstoupil do svého nitra protože ses stal mým pomocníkem... Když jsem tě poprvé poznal, ujal ses mě, abych uviděl, že je něco, co bych měl vidět, ale že já nejsem dosud schopen to vidět... A zjistil jsem, že jsem daleko od tebe, v kraji nepodobnosti, a jako bych slyšel z výsosti tvůj hlas... Nebudeš mě ty proměňovat v sebe, ale budeš ty proměňován ve mne... Uslyšel jsem tato slova, jako se to slýchává v srdci“ (VII, 10, 16).

V prožívání rozptýlení a nepřítomnosti Boha mnozí nenacházejí východisko a ztrácejí se v banalitě nebo se noří hlouběji do svého zoufalství (X, 2, 4)³⁵. Augustin nám naopak ukazuje, jak sestup způsobený rozptýlením dosahuje paradoxního bodu, odkud se výstup jeví jako jediná otevřená možnost. Cvičení přenáší introspektivní pohled do hlubin bytosti a pak ji pozvedá na úroveň motivace, kde může dojít ke změně. Návrat je však pouze začátkem širšího přeorientování osoby, které se má uskutečnit v její niternosti.

33 BROWN, P., c. d., 1967/2000, s. 175.

34 Interakce mezi Augustinovým zájmem a vůlí, ještě kolísavou, a Boží milostí, která vede k odpovědi víry, je základním prvkem změny, která se v něm udála. Harrison tento bod podrobně rozvádí v „The most intimate feeling of my mind': The permanence of grace in Augustine's early theological practice“, *Augustinian Studies* 36, 1 (2005) 51-58.

35 Beznaděj je častá lidská zkušenost, v naprostém protikladu hledání poháněného duchovním neklidem. Je to téma, o kterém přemýšlím v „Augustine and Beckett in search of the Other“, NIÑO, A. G., *Estudio Agustiniiano* (v přípravě).

3. INTERIORITAS/NITERNOST ČLOVĚKA

Čtení nahlas: VII, 10, 16 / VIII, 5, 12; 8, 19

Interioritas je cvičení udržované kontemplativní pozorností, která spojuje minulost, přítomnost a budoucnost člověka kolem Boha, který volá, inspiruje a pomáhá svou milostí. Vnitřní dialog s Bohem napomáhá autentičnosti a změně, která postupně utváří transcendentní smysl života.

Vnitřní hlas

Jakmile Augustin učiní první krok k návratu k sobě samému, začíná pokrok v transcendenci. Přemýšlel o tom, že pokud je konečnou touhou každé lidské bytosti štěstí, a štěstí se zdá být bez Boha neúplné, měl by prozkoumat jiné cesty: „Hledal jsem tě venku, ale ty jsi byl hlouběji, než co je ve mně nejhlubší, a výš, než co je ve mně nejvyšší“ (III, 6, 11). A jak se Bůh stává skutečným a dosažitelným člověku? „Hle, ty jsi tady a osvobozuješ nás od politováníhodných omylů a uvádíš nás na svou cestu, utěšuješ nás a říkáš: Běžte, já vás ponesu, já vás přivedu, já vás tam donesu“ (VI, 16, 26).

Augustin začíná zakoušet Boží přítomnost jako hlas, který jasně promlouvá ve „vnitřním uchu“ citlivém na jeho věčné slovo (XI, 6, 8; XII, 11, 11), které nejenže odpovídá na „tichý nebo jasně vyslovený projev“ lidské bytosti, ale zasahuje samotnou bytost v její hloubce a začleňuje se do jejích konečných tužeb. Tato přítomnost je nutně „empatická“ a Augustin, rozptýlený člověk neklidného a zraněného srdce, poznává Boha jako opravdového a jediného „lékaře svého nitra“ (X, 3, 4), jehož spásonosný a konečný zásah pokračuje přijetím Krista.

Navíc měl Augustin vždy pocit, že Bůh bdí nad jeho cestou, a tato víra mu pomáhá učinit zásadní volbu života. Překonává vnitřní napětí s vůlí, která se začíná osvobozovat, a činí krok vpřed k novému spojení s Bohem, založenému na autentičnosti a důvěře: „Před tvýma očima je mé srdce a má paměť, propast lidského svědomí je ti odkrytá“ (X, 2, 2). Augustin je přesvědčen, že tam nalezne to, co hledá: „V mém srdci jsem to, co jsem“ (X, 3, 4)... „Zabloudil jsem a vzpomněl jsem si na tebe. Za sebou jsem zaslechl tvůj hlas, jak za mnou voláš, abych se vrátil... a nyní, pohleď, vracím se k tobě vyprahlý a lapám po dechu“ (XII, 10, 10).

Charles Taylor poznamenává, že Augustinův návrat k sobě samému (X, 40, 65) byl „radikální reflexí“, při níž „vnitřní světlo osvětluje prostor, v němž je lidská bytost přítomna sama v sobě“. Tento postoj byl klíčový „pro získání přístupu k vyššímu stavu – protože je vlastně pevným krokem na naší cestě zpět k Bohu“ – a také pro zahájení nové linie pokroku v našem morálním citění; něco, co západní

kulturu formovalo zásadním způsobem.“³⁶ Takto si Augustin začíná uvědomovat přítomnost Druhého uvnitř sebe a nad sebou, Toho, který sehraje rozhodující úlohu v postupu, jakým Augustin bude interpretovat následné události svého života.

Obrácení

Tempo pokroku v Augustinově zkušenosti, stejně jako ve zkušenosti našich současníků, je dáno vnitřním postojem a smyslem, jaké mají v osobním životě člověka „velké otázky“ o Bohu a existenci zla, o bolesti a smrti. A proto je rytmus pokroku určen také „konfrontací toho, co je vnímáno zvnějšku, s pravdou, která je uvnitř“ (X, 6, 10). Augustin míní, že o těchto věcech již opakovaně přemýšlel, a že nastal čas pro řešení. V důsledku toho je nutné přijmout odpovědnost za své jednání. Po nějaký čas to byl nejhlubší a nejtemnější kořen jeho nemoci. „Doposud jsem se domníval, že to nejsme my, kdo hřeší, ale že v nás hřeší jakási jiná přirozenost, a moje pýcha si libovala v tom, že jsem bez viny...“ (V, 10, 18). Namísto toho se však nyní začíná vnímat nikoli jako oběť vnějších sil, ale jako osoba odpovědná za své činy.

Zároveň se začíná zbavovat „iluzí“, které udržovaly jeho život (V, 7, 12). Je to poctivé úsilí, jež vyžaduje rozmotat spleť mnoha způsobů chápání a vysvětlení věcí a složitosti citů, které usměrňují základní stanoviska v životě člověka. To zahrnuje vztahy, závazky a osobité způsoby, jak se prezentovat před světem. Augustinův posun k niternosti směřuje nejen k revizi skutků z minulosti, ale také k aktivní obnově v přítomnosti. Hlavně má za cíl napravit intelektuální, morální a duchovní odchýlení ve svém životě, zvážit důsledky rozhodnutí, která učinil, a být vnímán v příznivém světle. Cvičení vycházející z *Vyznání* (V-VIII) vede k očišťování a vnitřnímu osvobození.

Navzdory nekonečnému váhání, které předcházelo (VIII, 5, 12), je jeho hlas nakonec pevný a upřímný, když říká: „Až ve svých kostech jsem cítil, že tohle je to, co musím udělat... ale musel jsem to chtít silně a zcela“ (VIII, 8, 19).

Toto úsilí je ústředním prvkem vyprávění a jeho odpovědi na volání důvěrného Boha. Tam se sbíhá minulost s budoucností, člověk, který byl, a jakým chce být (X, 3, 4), aby dal svému životu nový smysl. Augustin má vnitřní jistotu, že moudrost, pravdu a rovnováhu, které hledal, našel v Bohu. Při zpětném pohledu můžeme říci, že toto setkání není pouze jedinou kritickou událostí, ale důsledkem řady setkání v dlouhém procesu vzestupu³⁷.

36 TAYLOR, C., c. d., zejména kapitola 7, „In interiore homine“. Zde, s. 151-152.

37 Augustinův popis konkrétního okamžiku (VIII, 11, 12) je užitečný pro zhuštění dimenze času v jeho zkušenosti a pro dojetí čtenáře příběhem vhodným k zapamatování. T. M. FINN provádí dobrou analýzu

Kohut v jedné eseji o světcích a hrdinech tvrdí, že hluboké zkoumání sebe sama, jaké popisuje Augustin, vždy odhaluje vnitřní nesoulad a konflikty mezi hodnotami, které člověk chrání ve svém nitru. Vzhledem ke své dynamice je to bolestivý úkol, při němž je možné pociťovat velkou nestabilitu. Zároveň však jde o začátky pozoruhodných přínosů v procesu obnovení a růstu. V tomto ohledu, stejně jako se Augustinův počáteční neklid projevil opakováním traumatické zkušenosti, změna bude pozorovatelná prostřednictvím rostoucí vnitřní soudržnosti. Při tomto procesu Augustin objasňuje „transcendentní vzestup člověka, který utvrzuje sám sebe a svůj způsob života“.³⁸

Dialog

Ve *Vyznáních* je ústřední událostí každé stránky nepřetržitý dialog, jehož jsou čtenáři privilegovanými svědky. Augustin si postupně uvědomuje, že Bůh, který přebýval v nejhlubším tajemství, ve velkém tichu, se zpřítomňuje, zpřístupňuje a je poznatelný ve vnitřním dialogu: „Můj duch byl už svobodný od trýznivých starostí ... a začal jsem s tebou svobodně mluvit, Hospodine“ (IX, 1, 1). Bůh se mu snad mohl zdát vzdálený, ale nyní je blíže, zatímco Augustin mluví „nejen slovy, ale voláním srdce“. (X, 2, 2). Jazyk niternosti se stal Augustinovým nejosobnějším způsobem vyjadřování. Dialog je jeho modlitbou.

Čtenář nalézá ve *Vyznáních* na rozdíl od antické náboženské filozofie „modlitbu živenou samotným zdrojem lidského svědomí, která vytváří přímý vztah s Bohem“³⁹. Nad rámec cílů a technik klasických meditačních praktik předkládá Augustin vnitřní dialog, který stimuluje inteligenci, náklonnost a vůli k Bohu. Autobiografické zaměření se zde posouvá směrem ke vztahu „Bůh a já“, který posiluje transcendentní pohyb. Je to bezpochyby zásadní cvičení na Augustinově cestě, a formuje nejhlubší zkušenosti jeho života (VII, 17, 23; IX, 10, 25; X, 6, 8; 40, 65)⁴⁰.

Touto průpravou Augustin opět získá nezkrácený pohled na minulost a plně a zodpovědně ji začlení do přítomnosti. Tehdy Augustin zakouší, jak neukojitelná touha po štěstí nachází svůj konečný cíl v Bohu⁴¹. A s rostoucí motivací postupuje

předmětu v “Ritual and conversion. The case of Augustine“, v PETRUCCIONE, J. (ed.), *Nova et Vetera. Patristic studies in honor of Thomas Patrick Halton*, The Catholic University of America, Washington DC 1998, s. 148-161.

38 KOHUT, H., in GOLBERG, A., and STEPANSKY, P. E. (eds.), *How does analysis cure?* 1984, s. 27.

39 BROWN, P., c. d., s. 159.

40 Zkušenosti popsané ve *Vyznáních* jsou základem pro to, abychom Augustina považovali za tvůrce originálního pojetí mystiky v západní tradici. MCGINN, B., *The foundations of mysticism*, vol. 1. Crossroad, New York 1991, s. 228-282. P. Kenney podává jasný a podrobný přehled tohoto důležitého aspektu ve své práci: *The mysticism of St. Augustine, re-reading the Confessions*, Routledge, New York 2005. Obzvláště s. 61-109.

41 Vztah mezi neklidem při hledání štěstí a tímto dialogickým procesem, v němž se uskutečňuje „vlastnictví Boha“ podle schopností lidského stavu, je téma, které rozvíjí O’CONNELL, R., SJ, *St. Augustine’s early theory of man*, A.D. 386-391, Belknap Press, Cambridge, MA 1968.

od roviny, kterou lze popsat jako „život na principu rozkoše“ a požitků „svobody uprchlíka“ (III, 3, 5), k duchovnímu rozměru života. Tento pokrok na jeho cestě je v podstatě křesťanskou zkušeností, která vždy začíná osobním obrácením a je spojena s cvičením niternosti. Louis Dupré v této souvislosti poznamenává: „Pokud panorama společnosti odhaluje kolem sebe nesmírnou prázdnotu, je zřejmé, že nemáme jinou možnost než se vrátit k niternosti. Současný věřící je nucen začít svou duchovní cestu z vlastního nitra.“⁴² Je to hlavní ponaučení, které nám Augustin dal.

4. ORDO AMORIS/ŘÁD LÁSKY

Čtení nahlas: III, 1, 1 / VIII, 5, 10 / IV, 10, 15

Pokrok dosažený v niternosti závisí na řádu v lásce, základním principu Augustinova psychologického a duchovního světa. Toto cvičení spočívá v učení lásce a je zaměřeno na vytvoření systému vztahů a hodnot, ve kterém je Bůh těžištěm.

Tíže lásky

Augustinova duchovní cesta je charakterizována lidskou touhou, která podmiňuje celý život. Láska je impuls, který nemůže zůstat nečinný: „Mou „tíží“ je má láska. Ta mě nese, ať už jsem nesen kamkoliv“ (XIII, 9, 10). Podle starověkého konceptu „tíže“ byl moment, kdy každá část vesmíru hledala své místo pro oddech. Augustin přenáší starověký fyzikální zákon do duchovní dynamiky s hlubokými důsledky. Tento obraz Augustin používá k ilustraci své zkušenosti a účinků, které se odehrávají v něm „stojícím mezi stvořenými věcmi a Bohem: propad na jedné straně a povznesení se na straně druhé“.⁴³ Vyprávění získává zvláštní náboj, když v širokém horizontu identifikuje předměty své lásky: moudrost, hudbu, divadlo, poezii, stvořené věci, a především lidské bytosti.

Augustin nám pomáhá pochopit základní psychologickou charakteristiku osoby, utvářenou hlavně subjektivní pamětí prožitého času a mezilidskými vztahy, které jsou středem duševního světa od narození až do smrti. Nejdůležitější funkcí, kterou má, je vytvářet „pouta empatie“ mezi lidskými bytostmi, jež jsou nezbytná pro přežití a pro psychologickou a duchovní obnovu. Zkušenosti, které vyplývají z tohoto jádra prostřednictvím emoční a intelektuální výměny, usnadňují proces,

42 DUPRE, L., „Spiritual life and the survival of Christianity: Reflections at the end of the millennium“, *Cross Currents*, Fall, 1998, 48, Online verze, s. 1-6. Zde, s. 3.

43 O'DONNELL, J., c. d., III, s. 356. Příklady této dynamiky se ukazují v IV, 15, 27; VII, 7, 11; 17, 23. D. Doucet provádí hutnou analýzu tohoto dilematu, které podněcuje napětí neklidu v lidské zkušenosti v „pondus meum amor meus“, *Revue de littérature ecclésiastique*, vol. 105, 2 (2004) 147-168.

v němž se v životě člověk stává citlivým. Je však také pravda, že tato dynamická síla a její symbolické projevy jsou často zkresleny nebo redukovány nesourodými silami, které se uvolňují při nedostatku vnitřní motivační kontroly.

Augustin dokázal zdůvodnit, že „život, který tu žijeme, má svou přitažlivost díky určité zvláštní kráse a souladu se vším krásným zde na zemi. Pro všechny tyto a jiné podobné věci se dopouštíme hříchu, když k nim nezřízeným způsobem přilneme.“ (II, 5, 10). Tyto věci jsou samy o sobě dobré, ale Augustin je miloval nestřídmou touhou, pošetilou a rozporuplnou láskou. Proto se znovu a znovu vrací, aby zkoumal „způsob, jakým miloval druhé“, aby nakonec zvolal: „Člověk sám je nesmírná hlubina... snáze se dají spočítat vlasy na jeho hlavě než city a hnutí jeho srdce.“ (IV, 14, 22). Kráčel „vlekouce břemeno“ pod zákonem lidského údělu (VII, 7, 11). Pozorný čtenář se může poučit o důležitosti, jakou má cvičení v „evolučním oblouku“ v období dospělosti.

Naučit se milovat

Vyznání ilustrují proces a cvičení nezbytné pro uspořádání lásky: od žádostivosti (*cupiditas*) (II, 1, 1) k dobročinné lásce (*caritas*) (XIII, 7, 8).

Nepořádek v lásce začíná neurčitou touhou po věcech, které jsou samy o sobě dobré. A roste nerozlišujícím připoutáním a situacemi, v nichž člověk žije dál se silnou intenzitou v různých způsobech uspokojení, sloučení a jasného ovládnutí. Sexualita je aspekt zvláště zranitelný nepořádkem, jak dosvědčuje Augustinova zkušenost: „Netěšilo mě nic než milovat a být milován. Nezůstalo však jen u světlé stezky přátelství, která vede od srdce k srdci. Z kalné žádostivosti těla a z rozbouřených vod dospívání se zvedaly otravné páry, jež zahalovaly a zatemňovaly mé srdce natolik, že už nedokázalo rozlišit jasnost lásky od temnoty vášně“ (II, 2, 2). Celá bytost se rozlévá jako voda na písku (IV, 8, 13) při povrchních a přechodných setkáních (III, 1, 1; IV, 1, 1). Zkušenost, kterou Augustin hodnotí jako „Ó ta nerozumnost, která nedovede lidi milovat lidsky“ (IV, 7, 12)⁴⁴.

Postupně člověk může rozvinout jinou a vyšší vizi: „K tomu, aby se člověk radoval ze stvořených věcí, není od tebe nutno, Pane, odstupovat ani se odchylovat od tvého zákona. Život, který tu žijeme, má svou přitažlivost díky určité zvláštní kráse a souladu se vším krásným zde na zemi“ (II, 5, 10). Margaret Milesová komentuje Augustinovu zkušenost a vysvětluje, že duchovního vidění

44 K některým aspektům sexuality u Augustina viz excursus BROWNA, P., c. d., s. 500-502, a jeho *The body and society. Men, women and sexual renunciation in early Christianity*, Columbia University Press, New York 1988, s. 383-427.

krásy se dosahuje nikoli odmítnutím všech dobrých věcí, které vzbuzují přitažlivost, ale „hlubším pohledem do nich, abychom se spojili s jejich podstatou a zdrojem jejich existence“.⁴⁵ To je něco, co vyžaduje vytrvalé cvičení vlastní niternosti.

Touha po lásce nachází svůj nejhlubší výraz v lidském přátelství, které „založené na poutu náklonnosti je sladkou skutečností, protože spojuje mnohé duše v jedno“ (II, 5, 10). Augustin popisuje přátelství jako „nepochopitelnou fascinaci ducha“ (II, 9, 17), která je nicméně „nezbytná k lidskému štěstí“ (VI, 16, 26)⁴⁶. Protože tady lidé nacházejí útěchu, která chrání před protivenstvím, prostor, ve kterém přijímají společné iluze a nalézají uspokojení, které zmírňuje těžkosti každodenního života (VI, 14, 24). To také znamená, že musíme nevyhnutelně přijmout realitu omezení a čelit jí, přijmout absenci nebo nedostatek empatie v těch, s nimiž se stýkáme. Augustin v této souvislosti mluví o dvou lidech, jejichž jména nezmiňuje: o mladém muži, s nímž naváže vášnivé přátelství, a jehož nečekaná smrt mu způsobí neobyčejně silné emocionální trauma (IV, 4, 7-9); a o své milence, kterou nazývá prostě „Jedna“. Nejprve ji považoval za „snadnou kořist pro dobrodružství“ (IV, 2, 2), ale po čtrnácti letech vzájemné věrnosti jeho srdce krvácí bolestí, když se od ní musí odloučit (VI, 15, 25). Četba těchto zkušeností odhaluje hluboce lidskou stránku Augustinova úsilí o vzestup k Bohu.

Toto cvičení, které trvá po celý život, vyžaduje očištění od emocí bolesti, smutku a opuštěnosti, které provázejí nepříznivé zážitky, směrem k rovnováze, v níž se odráží vnitřní řád. Augustin nám dává nahlédnout do svých úvah: „Blahoslavený ten, kdo tě, Pane, miluje a přítele v tobě a nepřítele kvůli tobě. Jenom ten neztrácí nikoho drahého, komu jsou všichni drazí v tom, který nemůže být nikdy ztracen (IV, 9, 14). Zde se zaměřuje na proces „dokončení“, který je nezbytné vyřešit, aby bylo možné dosáhnout pokroku na duchovní cestě. Augustin se s ním vyrovnává ve svém vlastním životě a v IX. knize nám odhaluje změnu postojů, citů a odpověď na Boží úmysly, která je vynikajícím svědectvím křesťanské zralosti.⁴⁷ Od této chvíle se „tíže lásky“ začíná ubírat jinou cestou.

45 MILES, M., „Facies ad faciem: Visuality, desire, and the discourse of the other“, *The Journal of Religion* 87, 1 (2007) 43-58.

46 Hadot ve své studii antických filozofů rozlišuje přátelství jako cvičení *par excellence*, kterým „každý člověk usiluje o vytváření prostředí, v němž srdce mohou radostně růst“ (c. d., s. 89). Augustin přidává k pojmu přátelství „uspořádanou lásku“ s odkazem na Boha.

47 Zvláště u příležitosti smrti Verecunda a Nebridia (IX, 3, 5-6), Adeodata (IX, 6, 14) a konečně Moniky (IX, 12, 29-13, 37). Tyto Augustinovy zkušenosti podnítily četné studie, které zdůrazňují aspekty správně orientovaného asketismu. Viz například FERRARI, L., „Book Nine: The emotional heart of the Confessions“, v PAFFENROTH, K., and KENNEDY, R., c. d., s. 146-154.

Přátelství v Bohu

Pokrok, který Augustin dělá na své cestě ke *caritas*, mu pomáhá překonat dopad křehkosti, která je vlastní lidské kráse a lásce, a zároveň vidět, jak důležité je zaměřit své city na Boha. Celé jeho vyprávění je pozvánkou čtenářům, aby se k němu připojili při tomto přehodnocování náklonností, které jsou součástí osobního příběhu: „Jestli se ti líbí těla, chval za ně Boha a obrať svou lásku k jejich Tvůrci, aby ses mu v tom, co se ti líbí, neznelíbil. Jestli se ti líbí duše, ať jsou milovány v Bohu... Spěchej k němu a vezmi s sebou, které můžeš vzít, a řekni jim: Toho milujme, on tyhle věci učinil a není daleko.“ (IV, 12, 18).

Přátelství a láska k Bohu tvoří jádro, které se v průběhu *Vyznání* vzestupně rozvíjí. Čtenář se dozvídá, že láska je prvotní zkušenost, která zdůrazňuje rysy, významně ovlivňující život člověka. A v uspořádané lásce lidé prožívají zkušenost, jež vyžaduje pevnou kázeň orientovanou na důvěru, porozumění a vzájemnou pomoc. Lidé přitom vytvářejí něco, co přesahuje jejich vlastní bytí a získává transcendentní kvalitu vedoucí k přirozené náklonnosti k Boží lásce.

Augustin svou zkušeností pochopil, že vše spočívá ve vytvoření primární harmonie mezi láskou k věcem a láskou k Bohu: „Méně tě miluje ten, kdo zároveň s tebou miluje něco dalšího, co nemiluje kvůli tobě... Věci méně uspořádané jsou neklidné. Uspořádáním nacházejí svůj odpočinek.“ (X, 29, 40; XIII, 9, 10). Cvičení řádu lásky (*ordo amoris*) je základem nejintimnějšího poznání, kterého Augustin dosahuje při svém vzestupu a nabízí nám slova „Pozdě jsem si tě zamiloval, krásu tak starobylá i tak nová, pozdě jsem si tě zamiloval“ (X, 27, 38), jež zní jako velká báseň a nárek nesmazatelné paměti.⁴⁸

5. MAGISTER/MISTR

Čtení nahlas: IX, 4, 9 / XI, 2, 4

Na Augustinově duchovní cestě je mezníkem, který odděluje starou a novou moudrost, Kristus – moudrost Boží. V souhlase s metaforou pouti, která dominuje ve Vyznáních, Kristus se jeví jako Cesta, která, jakmile je jednou nalezena v nitru, usměrňuje celý život. Přijetí poselství, které pravý Mistr učí slovem i skutkem, je požadavkem k dosažení cíle.

Úzká stezka

Jednou z nejživějších vzpomínek v Augustinově paměti je zklamání z doby, kdy hledal pravdu v knihách starověké moudrosti: u Cicera, manichejců, skeptiků a

48 P. Courcelle skvěle komentuje text „Pozdě jsem si tě zamiloval“ v „Le theme du regret“, *Recherches sur les Confessions de saint Augustin*. Editions E. de Boccard, Paris 1968, s. 441-478.

platonistů. Zjevně přiznává obdiv, který k nim dlouhá léta projevovat, a uznává, že mu pomohli učinit pokroky v jeho hledání. Nikdo mu však neukázal skutečnou cestu, protože „jméno Kristovo“ není v těchto knihách zmíněno (III, 4, 8; V, 14, 25). A pro Augustina mělo toto jméno nesmazatelnou ozvěnu z jeho dětství a bylo spojené s představou spásy a bezpečí⁴⁹.

Augustin nicméně ještě dlouho zápasí s myšlenkami různých filozofických škol a nevěří, že nalezne přesvědčivou odpověď v katolické církvi. Vcelku je jeho postoj spíše skeptický a kritický, třebaže dostatečně zvědavý na to, aby se nevzdal hledání (V, 13, 23; 14, 25). *Vyznání* dávají svědectví o Augustinově postupném pokroku k přijetí Krista (VII, 18, 24; 19, 25). A ukazují nám hlavní příčinu jeho potíží: „Nedržel jsem se totiž pokorně svého pokorného Boha Ježíše a nevěděl jsem, v čem by mi jeho slabost mohla být učitelkou“ (VII, 18, 24). Navíc nám říká, že „líbila se mi Cesta – Spasitel sám –, jeho úzkými cestami se mi ale zatím přičilo kráčet“ (VIII, 1, 1). Tedy myšlenka, která nezaměnitelně rezonuje s asketickou dimenzí křesťanské spirituality.

Augustin vítá inspirující Boží milost, která mu pomáhá učinit některé kroky správným směrem: jde o pobyt v Miláně, vliv duchovních učitelů, jako byli Ambrož (V, 13, 23-25) a Simplicianus (VIII, 1, 1) a „obzvláště“ četba listů sv. Pavla (VII, 21, 27). Augustin setrvává v „klepání na dveře“ a dochází k pochopení, že Kristus je Prostředníkem, v němž je slovem i příkladem vyjádřeno božství a lidství, které potřebuje ke své opravdové obnově (IV, 12, 19).⁵⁰ Kristus je středem Augustinovy zkušenosti obrácení a duchovního uzdravení. Odtud Augustin neochvějně směřuje ke křtu (IX, 6, 14) a k účasti na eucharistii, která ho v lásce spojuje se společenstvím věřících (X, 43, 70). Později rozjímá o své zkušenosti: „Mohli jsme se domnívat, že tvé Slovo je od spojení s člověkem vzdálené, a zoufat nad sebou – kdyby se nestalo tělem a nepřebývalo mezi námi“ (X, 43, 69). A v nádherném paradoxu nám říká, že skrze Krista Bůh volá a hledá lidství, „když my jsme nehledali tebe, tys hledal nás, abychom my začali hledat tebe“ (XI, 2, 4).

Mistr uvnitř

Čtenáři *Vyznání* se může zdát náhodné, že Augustin „vzal, otevřel a četl“ text sv. Pavla (VIII, 12, 30). Ve skutečnosti na to vzpomíná s úmyslem zdůraznit

49 Toto datum koresponduje s procesem asimilace obrazů nebo „přechodných objektů“, které hrají důležitou roli ve vývoji náboženské víry, a je třeba je zkoumat. RIZZUTTO, A. M.^a, „Religious development: A psychoanalytic point of view“, v OSER, F. K., y SCARLETT, W. G. (eds.), *Religious development in childhood and adolescence*, Jossey-Bass, San Francisco, CA 1991, s. 47-59.

50 O'Donnell komentuje v IV, 12, 19, že tato pasáž zdůrazňuje důležitost Krista ve struktuře *Vyznání*: „Každá fáze Augustinova vzestupu, která následuje (zvláště VII, 18, 24; VIII, 12, 30; IX, 10, 25) bude hodnocena podle obsahu, který nabízí ve vztahu ke Kristu“ (c. d., II, 243). Mezi mnoha studiemi na toto téma nabízí T. Martin reflexi o Kristově otisku na augustiniánskou spiritualitu (c. d., 2003, s. 27-36).

významnou změnu ve svém životě. Je to setkání, kterému předcházela dlouhá intelektuální proces, v němž našel motivaci ke kázni a cvičení „být učedníkem“, *ars vivendi*, inspirované evangeliem, a které Pavel tak do hloubky a přesvědčivě vysvětluje⁵¹. S rizikem, že Augustinovu reflexi v celém jeho vyprávění příliš zjednodušíme, vyzdvihneme tyto hlavní aspekty:

– *Přijmout Kristovo svědectví*, což znamená osvojit si jeho poselství v souvislostech Slova a příkladů, které nabízí v evangeliu, „kde dobrý a jediný Mistr poučuje všechny své učedníky. Tam slyším tvůj hlas, Pane, hlas toho, který mluví přímo ke mně a učí mne.“ (XI, 8, 10). Čtení a poslech tohoto poselství je pro poutníka neustálým cvičením. Nasloucháním vnitřnímu Mistrovi (IX, 9, 21) a rozjímáním o jeho slově, kde se nachází pravda a spása, se člověk učí, jak napravit Boží obraz ve svém nitru deformovaném rozptýlením. „Tvá pravice mě podepřela v mém Pánu, Synu člověka, Prostředníkovi mezi tebou jediným a námi mnohými, v mnoha věcech a skrze mnoho věcí, abych to uchvátil skrze něho, v němž jsem byl také uchvácen, a abych byl vzdálen od svých starých dnů a následoval Jednoho, zapomněl na minulé a soustředil se (ne se rozptyloval) na to, co je věčné (ne na to, co je budoucí a má minout). (XI, 29, 39).

– *Napodobit Kristovu pokoru*, totiž jeho příklad služby, který přišel, aby sloužil, a ne aby si nechal sloužit. Byly doby, kdy Augustin, nadmutý svou pýchou a akademickou hrdostí, *superbia schola*, se vychloubal tím, co jsou ve skutečnosti dary od Boha: „Přesto jsem je nezasvětil tobě, a proto mi nebyly ku prospěchu, ale spíš k záhubě.“ (IV, 16, 30). Augustin později uvažuje o tom, že „uteče do samoty“, ale ovládne se, když přemýšlí o slovech svatého Pavla, který říká: „Nežijte pro sebe, ale pro toho, který zemřel za všechny“ (2 Kor 5, 15), a rozhodne se zůstat tam, kde „může být užitečný bratrské lásce“ a druhým nabízet službu nejlepších darů, které má: svoje spisy a kázání (X, 43, 70; XI, 2, 3). Tato volba „být pro druhého“⁵² je doplňující dimenzí, v níž se projevuje pravá niternost.

– *Plnit Boží vůli*. Augustin prošel dlouhým a bouřlivým vnitřním zápasem, než rozhodl o svém osudu. Drama dvou protichůdných vůlí je pro něj skličující vzpomínkou (VIII, 6, 19-20). Ale setkal se s Kristem a přijímá tvrdé cvičení podřídit svou vůli vůli Boží: „A to znamenalo – vůbec nechtít, co jsem chtěl já, a

51 Proč se Augustin obrací ke svatému Pavlovi během jeho dlouhého procesu reflexivního čtení, aby vyřešil otázku: jak může člověk žít zjevenou pravdu křesťanství? Harrison vysvětluje dopad Pavlových listů v tomto ohledu s perspektivou, která sahá od událostí vedoucích k rozhodnutí 386 a od spisů, které předcházejí *Vyznáním*. Možná je to „nejrozhodnější a nejvíce přetvářející období jeho dlouhého života... kvůli problémům a obavám, které vznikají pod vlivem velké části textů, které četl.“ (c. d., 2006, zejména s. 114-163). Zde s. 128.

52 Benedikt XVI., velký Augustinův znalec, používá tento výraz ve své encyklice o křesťanské naději, v níž vyniká vliv *Vyznání, Spe salvi*, Editrice Vaticana, Řím 2007. Zde § 29.

zcela chtít, co jsi chtěl ty.“ (IX, 1, 1). Kromě toho si umíní líbit se Bohu v každém dobrém úsilí a nechce se mu znelíbit v žádném utrpení, které musí snášet (IX, 2, 4). Lze říci, že Augustinova cesta začíná velkými otázkami a postupuje s „ochotou ke změně“ v konkrétních úkolech života. Uznává však, že tak slabá vůle, jako je ta jeho, k uvolnění pout nestačí. Potřebuje Kristovu pomoc, aby mohl jít kupředu svobodně a s odvahou. Takto se modlí: „Celá moje naděje není v ničem jiném než v tvém nesmírně velikém milosrdenství. Dej, co přikazuješ, a přikazuj, co chceš.“ (X, 29, 40).

Kráčej na cestě

Žák vnitřního Mistra musí pamatovat na to, že „něco jiného je vidět ze zalesněné hory vlast pokoje, ale nemoci k ní nalézt cestu... a něco jiného je držet se cesty, která tam vede“ (VII, 21, 27). Augustin, když píše svá *Vyznání*, je již proměněným člověkem, a jeho čtenáři chápou, že jeho vyprávění a křesťanská zkušenost, kterou popisuje, toto osobní svědectví, může vydat jen díky tomu, že mu předcházelo svědectví Pravdy, kterou je Kristus⁵³. Když se tedy čtenáři zamyslí nad výzvou, aby se cvičili v následování Cesty, možná stejně jako Augustin poznají, že jim chybí přesvědčení a vůle. A pochopí, že být učedníkem je nepochybně dlouhá a náročná cesta. Konkrétní potřeby jejich situace je budou inspirovat k tomu, aby v tom či onom okamžiku přijali osobu Krista Prostředníka a Vykupitele, vzoru, moudrosti a věčného slova, lékaře, učitele, cesty a konečného příbytku. To vše jsou kvality, které vyjadřují „funkce empatie“ a obnovy, které Kristus uplatňuje v Augustinově osobním životě, a všechny zanechávají svou stopu v itineráři *Vyznání*.

Augustin neuvažuje o Kristu abstraktně, nýbrž prožíváním velkého tajemství „vykupitelské cesty“, která trvá od vtělení až po utrpení (X, 43, 68-70). Tímto způsobem cvičí své čtenáře, aby následovali Cestu, Krista katolické víry (VII, 19, 25), s nadějí člověka, „který je od tebe vzdálen a není schopen tě vidět, aby přesto vykročil na cestu, po které by tam došel, uviděl tě a přidržel se tě.“ (VII, 21, 27)⁵⁴

6. COR UNUM/JEDNO SRDCE

Čtení nahlas: X, 4, 6 / XIII, 12, 13

Cor Unum (Jedno srdce) je pokročilým cvičením na Augustinově duchovní cestě, které je založeno na lásce uspořádané v Bohu a nachází svou plnost v jednotě s

53 PIERRON, J.-P., „La question du témoignage dans les Confessions de saint Augustin“, v *Revue des études Augustiniennes* 41 (1995) 253-266.

54 Je důležité zde prozkoumat, jaký skutečný vliv mají náboženská přesvědčení na vývoj dospělých, abychom pochopili motivace a faktory, které působí při realizaci osobních hodnot a závazků. To je ústřední téma v díle MILLERA, W. R., and DELANEY, H. D. (eds.), *Judeo-Christian perspectives on psychology, motivation, and change*, American Psychological Association, Washington, DC 2005.

Kristem v církevním a mnišském společenství. Prvky, které mu dávají vnitřní sílu, představují dimenzi duchovní zralosti.

V pravdivosti

Peter Brown řekl o Augustinovi, že v prvotní církvi není žádný jiný myslitel, který by projevoval tak velké zaujetí lidskými vztahy a přátelstvím.⁵⁵ V celém jeho vyprávění a v jeho životě vztahy představují intenzivní psychologickou a duchovní aktivitu s důsledky. Zvláště jeho čtenáři jsou jeho stálými a neviditelnými společníky, a také jeho svědky. A i když je Augustinovo vyprávění koncipováno jako dialog mezi ním a Bohem, chce také mluvit k druhým v Boží přítomnosti: „Chci konat pravdu ve svém srdci, před tebou, a perem před mnohými svědky“. (X, 1, 1). A že to dělá s neúprosnou poctivostí, je pro nás cenným poučením.

Svým cvičením „paměti“ dospěl Augustin k určitému stupni sebepoznání, zejména co se týče minulosti. Avšak za tento výsledek vděčí Boží milosti a ne pouhému introspektivnímu osobnímu úsilí: „To, co o sobě vím, je jen proto, že jsi mi to oznámil“ (X, 5, 7)... „Snažně tě prosím, můj Bože, odhal mi i mě samotného, abych mohl svým bratřím vyznat, co v sobě najdu zraněného.“ (X, 37, 62). Navíc si uvědomil, jaký dopad měla jeho dřívější rozptýlenost na ostatní, a pokládá za důležité, aby jim o sobě poskytl obraz odpovídající tomu, co je „ted“ (X, 3, 4), po změnách svého přesvědčení i způsobu života. Augustinovo vyprávění ve *Vyznání* k tomu nabízí příležitost, když odkládá pýchu, která kazí a vzdaluje, a dává prostor pokorné pravdivosti, která léčí a umožňuje sblížení.

Augustin shrnuje svůj osobní příběh v X. knize, v níž se vystavuje úsudku čtenářů. A tak je učí, že „konat pravdu“ s sebou nese přijetí rizika transparentnosti, která řídí lidské vztahy a pokrok vzestupu k Bohu. Především doufá, že tato horlivost hledat pravdu bude sdílena, „neboť pravda není ani moje, ani jeho nebo někoho jiného, ale nás všech, které veřejně voláš k jejímu sdílení.“ (XII, 25, 34). Tato snaha prospěje společné obnově, protože důvěřuje v „tohoto bratrského ducha: ten když se mnou souhlasí, raduje se ze mě, a když nesouhlasí, je pro mě smutný – protože ať se mnou souhlasí, nebo nesouhlasí, miluje mě“ (X, 4, 5)⁵⁶.

55 BROWN, P., c. d., s. 2, 174.

56 *Pravdivost*, o kterou Augustin usiluje, je zaměřena na zdůraznění operativního a reprezentativního bytí, na dosažení „intrasubjektivní integrity“. Je to obtížný a kritický úkol, ale pouze proto, že se člověk stane transparentním pro ostatní, dospěje ke skutečnému poznání vlastního bytí a následně k vnitřní obnově.

MURAN, C. (ed.), *Self relations in the psychotherapy process*, American Psychological Association, Washington, DC 2001, s. 353.

Ve společném životě

Augustin popisuje ve *Vyznáních* podobu vztahů, která se zvolna utváří tím, jak rozvíjí svou schopnost integrovat a udržovat duchovní řád („*ordo*“) v přátelství. A pro čtenáře je poučné pozorovat, že vztahy ve skupinách, které zmiňuje, vykazují odlišnou dynamiku. Ty jsou pro Augustina přitažlivé, protože splňují jeho potřebu přijetí, ztotožnění a bezpečí. Některé ze svých přátel charakterizuje jako „kumpány, kteří se se mnou potulovali po ulicích Babylonu, a váleli se v jeho bahně“ (II, 3, 7), jiné přátele ovládané pozemskými ambicemi označuje jako „klamající i oklamané“, nepořádné a nedůsledné ve svém soukromém i veřejném životě (IV, 1, 1). Všichni v něm zanechali hořkou stopu, kterou náležitě a s důvtipem komentuje. Naproti tomu s jistým idealismem a nostalgií vzpomíná také na skupinu přátel, kteří si zachovávají chvályhodnou kvalitu harmonie a lidských ctností (IV, 8, 13). Augustinův popis je významný proto, že vyzdvihuje, jak je důležité pěstovat přátelství vyznačující se pocity vzájemné závislosti a věrnosti.

V době, kdy píše svá *Vyznání*, dospěl Augustin k zásadnímu rozlišování: „Přátelství není pravé, nejsi-li, Bože, ty pojátkem mezi těmi, kdo k tobě lnou láskou, vylitou nám do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán.“ (IV, 4, 7). Touha po jednotě, *cor unum*, se zakládá na lásce v Bohu, *in Deum*, aby se projevil závazek v úplnosti. Tento způsob vztahů se uplatňuje v širokém kontextu křesťanského společenství. Augustin ho přebírá ve svém životním plánu (VI, 14, 24), a shromažďuje některé jemu velmi blízké lidi v komunitě vytvořené pro přátele spojené Boží láskou (*amici Dei*) oddané modlitbě, studiu a dialogu (IX, 3, 5; 4, 7; 8, 17).⁵⁷ A to je klíč, který dešifruje smysl duchovního soužití, v němž je základní osamělost lidské bytosti překonána. Později Augustin vysvětluje, jak se toho dosahuje prostřednictvím Božího Ducha, který shromažďuje lidstvo a vynáší ho z vln jeho temného moře do království denního světla a nového života (XIII, 14, 15).

Augustin nám v této souvislosti také ukazuje, jak je důležité, aby se lidé „obnovení poznáním Boha“ cvičili v rozlišování, aby poznali dary a povahu každého člověka: „V tvé církvi jsou, náš Bože, podle tvé milosti, kterous jí dal, ti, kdo ji duchovně vedou a ti, kteří jsou duchovně podřízeni těm, kdo je vedou. Takovýmto způsobem jsi totiž stvořil člověka, ve své duchovní milosti. Pokud jde o tělesné pohlaví, není zde ani muž ani žena, stejně jako není ani Žid anebo Řek, ani otrok anebo člověk svobodný.“ (XIII, 23, 33). Augustin jasně ukazuje doplňující se roli, kterou muži a ženy hrají jako sobě rovní v životě křesťanského

57 M. Neusch se významně zamýšlí nad přínosem T. van Bavela a L. Verheijena k tomuto tématu v *Initiation à Saint Augustin, c. d.*, 1996, s. 63-71.

společenství. Takový cíl je dosažitelný skrze vzájemnou lásku v Kristu, kde se všichni podílejí na přátelství, které buduje pravou jednotu.

V závazku

V knihách I-IX mluví Augustin o sobě s úmyslem nechat se poznat Bohem i ostatními, čtenáři „všech časů“ (X, 4, 6). Činí z nich svědky vrtkavosti své vlastní cesty a dává svědectví o změně, která v jeho životě nastala. Není pochyb o tom, že v jeho paměti je stále živé ono vyprávění o životech pouštních otců a vyznání víry Victorina v křesťanském shromáždění, o němž nám podává hojně podrobnosti (VIII, 2, 3-5; 5, 10). Pochopil, jak zásadní roli hraje příklad těch, kteří se navzdory všem překážkám hlásí k určitému způsobu života. Potvrzení jedněch vzbuzuje u druhých touhu po napodobení a přilnutí. Augustin nám upřímně odhaluje „*exarsi ad imitandum*“, totiž že hořel touhou je napodobit. Nyní chce svými *Vyznáními* odpovědět na tuto zkušenost tak, aby zasáhla druhé a sloužila jako podnět k orientaci jejich života na Boha⁵⁸.

Augustinův záměr „přesvědčovat a stimulovat“ (X, 4, 5; XI, 1, 1) je jak teologický, tak pastorační. Představuje nám syntézu tajemné harmonie mezi osobním přesvědčením a milostí, která se může projevit v druhých, různými způsoby, mimo prostor a čas. Jeho svědectví není vyjádřeno argumenty rozumu, ale pokorným gestem podělit se o své zkušenosti, zejména se služebníky Božími, svými bratry v katolické církvi, kterým nyní slouží „srdcem, jazykem i perem“ (IX, 13, 37). Niterná hodnota tohoto záměru učinila z *Vyznání* vyprávění zprostředkující proměnu čtenářů a z neustálého dialogu s nimi archetyp nefalšovaného mezigeneračního zájmu. Mnozí z nich na to reagovali tím, že Augustinův text přijali nejen jako nástroj reflexe, ale také jako vzor osobního závazku.

Cvičení zdůrazňuje ono „tvůrčí napětí směrem k budoucnosti, které nás utvrzuje v myšlence, že naše pomíjivá individualita, i když je omezená a zranitelná, má schopnost, která přesahuje prostor a čas naší existence“⁵⁹. To nám pomáhá pochopit, jak se Augustinova doba a naše doba, které představují zdánlivě dva velmi odlišné světy, mohou setkat v oblasti Božího plánu.

Když se jeho vyprávění chýlí ke konci, je tato vize *cor unum* obohacena obrazy a významy, které mu vnuká stvořitelské působení Boha v rámci lidských dějin.

58 Zdůrazňujeme zde záměr, který má Augustin při psaní *Vyznání*, „probudit mysl a lidské srdce k Bohu“ (Retractationes/Revize 2, 6, 32), což bylo také počáteční motivací těchto Cvičení. To je ústřední téma KOTZE, A. M., v *Augustines Confessions: Communicative purpose and audience*, Brill, Leiden/Boston 2004, zejména s. 32-43.

59 KOHUT, H., *The restoration of the self*, Intentional Universities Press, New York 1977, s. 182.

Metafora moře s jeho vlnobitím, které pohybuje potřebami lidí vzdálených od pravdy, slouží k vysvětlení role církve v tomto příběhu a její duchovní členové „slouží jako příklad těm, kdo se snaží napodobovat Krista“ (XIII, 21, 29-23, 34).

7. PEREGRINATIO/POUŤ

Čtení nahlas: XII, 1, 1; 10, 10 / XIII, 38, 53.

Peregrinatio je antická metafora, která vede Augustinovu duchovní cestu ve Vyznáních a výstižně popisuje lidskou existenci při hledání štěstí a pravdy. Člověk vystupuje k Bohu ne pěšky nebo přes velké vzdálenosti v prostoru, ale prostřednictvím pouti citů, skutků a víry. Cvičení naznačuje s charakteristickým napětím, že každý jedinec putuje svou vlastní cestou.

Zraněné srdce

Augustin se při psaní X. knihy zdánlivě zastavuje a zamýšlí se v hluboké reflexi nad svým „vzestupem“ v nitru a skrze „obrovské prostory paměti“, až dochází k tomu, kdo je jeho „stvořitelem a zdrojem pravého štěstí“ (X, 7, 11; 8, 12). Vzpomínka, ve které se hromadí otázky a starosti, které měl ve své mysli během hledání Boha, jej vedou k otázce: „Co miluji, když miluji svého Boha?“ (X, 6, 8). O tom pokorně napsal: „Viděl jsem Boží nádheru se zraněným srdcem“ (X, 41, 66). To znamená, že zůstává bdělý a často přemýšlí o pokušeních života, která se nemění (X, 30, 4, 1-39, 64) a která mohou způsobit oklidy a recidivy. Proto nás nepřekvapuje, když čteme, jak se znovu a znovu potýká se starými otázkami a konflikty odvozenými z lidské slabosti, zvyku a touhy po věcech světa.

Augustin, nyní s větším poznáním sebe sama a Boha, se odvažuje vzpomenout na pokrok, který učinil: „Ty víš, z jaké části jsi mě už změnil... léčil všechny mé nemoci a vykoupil můj život ze záhuby... a zkrotil jsi mou šíji svým jhem. To jho teď nesu a je pro mě lehké – tak jsi to slíbil i učinil.“ (X, 36, 58). Varuje však, že se v jeho zkušenosti stále mísí „znalosti a nevědomost, počátky světla od tebe i zbytky temnot ve mně, dokud tvá síla nestráví slabost.“ (XI, 2, 2). Poznání svých mezí je umění, které se Augustin naučil z Písma, a které není výsledkem pouhého intelektuálního procesu, nýbrž dlouhodobého cvičení, do něhož byla zapojena celá jeho osobnost.

Z Augustinova srdce vytryskne modlitba s vroucím přáním směřujícím do budoucnosti: „Ty, který nikdy neopouštíš to, co jsi započal, doved' k cíli i to, co je ve mně nedokonalého.“ (X, 4, 5). V jeho vyznání se spleťtým způsobem spojují vzpomínky na jeho dřívější rozptýlení a na Boží milost, která působí v jeho životě. A jako někdo, kdo se zastaví, aby se ohlédl za svým životem, si klade otázku: „Proč ti adresuji vyprávění o tolika věcech? ... Probouzím tím v sobě a v těch, kdo

to čtou, city k tobě, abychom všichni říkali: Hospodin je veliký a velmi hodný chvály.“ (XI, 1, 1). Tímto tvrzením spojuje cíl a motivaci začátků (I, 1, 1) s nynějším momentem své zkušenosti.

Čekání

Ve *Vyznáních* obnovení a proměna bytí začíná vzpomínkou na minulý čas a pokračuje do současnosti na nynější pouti v očekávání budoucnosti, kterou je Bůh (XII, 11, 13). Není to však pasivní čekání, odtržené od skutečného života v pozemském městě, ale čekání ponořené do „přítomného okamžiku“, v němž se člověk nachází, a cení si ho jako „něčeho vzácného a jedinečného“ (XI, 2, 2). Poutník z *Vyznání* se typicky vyznačuje tím, že si ukládá kázeň, která vydatně cvičí vnitřní motivaci – očekává (*et expectat*), vnímá (*et attendit*), pamatuje si (*et meminit*) (XI, 28, 37), aby dosáhl pokroku na cestě k Bohu.

Augustin v průběhu svého „života v napětí“ nás nechal nahlédnout, jak jde na své cestě a brodí se „proudem času“, který přináší „bouřlivé změny“ (XI, 29, 39). Zejména prostřednictvím událostí, při nichž trpěl dopady odloučení, pochybností, nezdarů, střetnutí a břemene mnoha odpovědností.

Čteme-li reflexivně jeho *Vyznání*, vidíme ho, jak je zapojen do časných záležitostí: ponořen do samoty své práce a svého kláštera, ale bez přestání obklopen lidmi, kterým slouží jako biskup. Vždy zastává svou víru, která „sjednocuje v jednom pohybu vnitřní přesvědčení o existenci Absolutna, zdroje života, a morální odpovědnost, která se promítá do konkrétních skutků v samotném středu lidského života“⁶⁰.

Augustin nás učí „doufat v naději“ s touto nádhernou písní inspirovanou Písmem: „Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha, který probudí k životu i naše smrtelná těla skrze Ducha, který v nás sídlí, protože se milosrdně vznáší nad naším temným a těžkým nitrem. Proto jsme na této pouti dostali záruku, jako bychom tím světlem byli už teď – i když je naše spása zatím ještě předmětem naděje.“ (XIII, 14, 15). Realismus jeho vyprávění a jeho trvání na potřebě vykoupení a osvobození jsou výzvou pro čtenáře, aby si během pouti k Bohu uchovával svou naději.

Umění zemřít (*Ars moriendi*)

Hledání štěstí, které podněcuje nejhlubší touhu lidské bytosti, se musí cvičit tváří v tvář strachu ze smrti, který ho pronásleduje každý den jako stín. To je ústřední výzva, kterou učí starověká filozofie, aby žák dosáhl „velikosti duše“, považované za ctnost, kterou se žák osvobozuje od vášní a pozvedá se s všestranným

60 PIERRONE, J.-P., c. d., s. 122.

pohledem na lidské a božské věci.⁶¹ Co se týče Augustina, na své pouti rozluštil transcendenci onoho *ars moriendi* (umění zemřít) v úvaze, kterou učinil na začátku svého příběhu o „životě, který je putováním cestou ke smrti, a umíráním, které vede k novému životu“ (I, 6, 7).

A s osvícením, které dostává z Písma, pochopil, že jeho dlouhý meditativní vzestup je vlastně návratem k Počátku. Proto nás nakonec vede k zamyšlení prostřednictvím úctyhodné knihy Geneze, která je bohatá na symboliku pro duchovní život, a vysvětluje nám ji jako pouť v křesťanské naději⁶². Zde nám ukazuje, že jeho i náš život jsou příkladem velkého kosmického principu, v němž vše pochází ze stejného tvůrčího počátku, a v určeném čase se k němu definitivně navrací. V tom spočívá vrchol moudrosti. Jeho myšlení „kontemplující úplnost času a existence“ glosuje biblický text: „Tvá díla tě chválí, abychom tě milovali, a milujeme tě, aby tě chválila tvá díla. Vzhledem k času mají počátek i konec, vznikají a zanikají, rozvíjejí se a mizejí, nabývají krásu i krásu ztrácejí. Mají tedy po sobě následující ráno a večer, zčásti skrytě, zčásti viditelně.“ (XIII, 33, 48).

Augustin přichází k posledním stránkám svých *Vyznání* klidnou a zbožnou chůzí poutníka. On je tím rozptýleným člověkem, který se konečně soustředil v Bohu: „Nenacházím pro svou duši bezpečné místo jinde než v tobě. Tam ať se shromáždí, co je ve mně rozptýlené, a od tebe ať se žádná má část nevzdaluje.“ (X, 40, 65). Avšak putování pokračuje a „člověk vleče břemeno své smrtelnosti“ (I, 1, 1) a připomíná si ten „neznámý čas“ (Mt 24, 36) s jeho nejistotou a jeho pomíjivostí (XI, 14, 17). Augustin vnitřně cítí napětí mezi dočasným a věčným a vyjadřuje touhu zůstat sjednocen s Bohem: „Má léta jsou teď plná hořekování a ty, Pane, jsi má útěcha, můj věčný Otec“ (XI, 29, 39)... „Neumím měřit tak, abych poznal, kolik lásky mi chybí, aby to stačilo, aby můj život mohl vběhnout do tvého náručí a neodvracel se od tebe, dokud se neskryje v úkrytu tvé tváře.“ (XIII, 8, 9).⁶³

Augustin nám krok za krokem ukázal, že vzývání Boha, které vyznává a chválí, musí rezonovat v nitru naší existence, jako bychom recitovali verše žalmu (IX, 4, 8). To je ta duchovní moudrost, které dosáhl během svého rozsáhlého cvičení. Čtenář, který byl „svědkem“ jeho vyprávění a „společníkem“ jeho pouti, toužící po setkání s Bohem, se může spolu s ním modlit: „Ty, který jsi nám už všechno

61 HADOT, c. d., s. 93-102.

62 O'CONNELL, R. J., SJ, „Peregrinatio animae: The wayfaring soul“, v *Soundings in Augustines Imagination*, Fordham University Press, New York 1994, s. 69-94.

63 M. BOULDING komentuje XI, 14, 17: „Neúprosná pomíjivost času do nebytí odhaluje lidskou křehkost, která je na něm závislá a podmíněná a jejímž jediným útočištěm proti jeho původní neexistenci je Boží věčnost“, *Saint Augustine. The Confessions* (přel.), New City Press, New York 1997. Zde pozn. 64, s. 296.

dal, uděl nám pokoj, pokoj klidný, pokoj sobotní, pokoj bez večera.“ (XIII, 35, 50).

ČÁST II

FORMATIVNÍ PRAKTIKY

„Co je tvým uším bližší než vyznávající se srdce a život z víry?“ (II, 3, 5).

Úvod

1. MEDITACE: Ticho – Reflektivní četba – Modlitba.
2. VYPRÁVĚNÍ: Situování sebe sama – Dělat pokroky při psaní.
3. RITUÁL: Žalmy – Liturgie.

Úvod

Pierre Hadot poznamenává, že v antické filozofii hlavní cíl uplatňování základních principů formativní praxe (týkající se myšlení a vůle) bylo to, aby se uskutečnila vnitřní a vnější proměna života.⁶⁴

V této souvislosti je třeba podotknout, že ve Vyznáních jsou duchovní cvičení důležitým prostředkem, který také dosahuje trvalého účinku prostřednictvím formálních praktik a postojů, které vyjadřují slovem i skutkem kázeň a oddanost člověka k zvolené cestě.

Dohromady představují různé rozměry Augustinovy nadpřirozené zkušenosti, v níž se myšlení a jednání, víra a lidské chování, jednotlivec a společenství spojují, aby vytvořily životní závazek jako odpověď na Boží výzvu k obrácení. Augustin ve svých *Vyznáních* poznamenává, že „lidé slyší slova: *Hledejte Boha a vaše duše bude žít*, nejen proto, aby je slyšeli, ale také aby je konali“ (XIII, 21, 30).

Pojem *formativních praktik*, které upevňují změnu a přeorientování v životě, je rovněž předmětem pozornosti různých humanitních disciplín. Především proto, že poskytují zásadní přínos v procesech zrání a psychické obnovy.

V těchto praktikách se vyskytují formy závazku a hodnoty týkající se myšlení a jednání, jejichž prostřednictvím se projevuje cíl a životní orientace. Navíc posilují vnitřní místo reflexe, které působí jako „morální prostor“, v němž si člověk utváří smysl života. A ze sociálního hlediska tyto praktiky pomáhají vytvářet „empatická prostředí“, která usnadňují vzájemnou podporu, společenské vazby a konkrétní formování stylu „dobrého života“, v němž mohou vzkvétat lidské a duchovní hodnoty.⁶⁵

Augustin ve *Vyznáních* učí své čtenáře, aby pěstovali křesťanský způsob života zejména prostřednictvím meditativních vloh, vytvářením osobního „příběhu“ a účastí na společném rituálu.

64 HADOT, P., c.d., nabízí údaje a detaily o těchto postupech v několika oddílech, s. 22-25; 30-32; 59-60, 84-86, 130.

65 Jádro těchto praktik tvoří „styl života v hojnosti“, který vytváří rozvoj celého člověka. VOLF, M. a BASS, D. (ed.), *Practicing theology: Belief and practices in Christian life*, 2002. Zde, s. 16.

1. MEDITACE

Vnitřního postoje, který napomáhá k duchovnímu pokroku, se dosahuje především cestou meditačních praktik. Ty zahrnují snahu o soustředěnost, která ve své komplexnosti spojuje všechny poznávací prvky, návyky a vnitřní zdroje člověka. Převažujícím cílem je zajistit kontrolu nad vnitřním dialogem a dodat mu soudržnost. Síla představivosti a citovosti musí být sladěna s rozumem, aby dala životu ušlechtilé pravidlo chování. Dialog s Bohem, v němž Augustin předkládá otázky a upřímné, věrohodné výroky, dává celému dílu *Vyznání* meditativní charakter. Čtenář může pozorovat, jak Augustin v této oblasti rozvíjí vlastnosti své poutnické duše: schopnost mlčení a samoty, prohlubování vlastního bytí prostřednictvím rozjímavé četby a pěstování transcendentního prožitku v modlitbě.⁶⁶

Mlčení

Psaní *Vyznání* o sobě samém a o tom, jak našel Boha, bylo pro Augustina osobním úkolem, který mu od prvního dne ukládal disciplínu usebranosti založenou na osvobození se od vnějšího, na rozdíl od „lidí, kteří chodí obdivovat vysoké hory a mohutný mořský příboj a široké říční proudy a rozlehlý oceán a kruhové dráhy hvězd, a sebe samotné opomíjejí“ (X, 8, 15; 11, 18). Augustin nás vybízí, abychom praktikovali určitou formu *vnějšího osvobození* tím, že si najdeme čas a prostor, abychom si připomněli a sepsali svůj vlastní příběh. Tak člověk opouští rovinu dění, která svým množstvím hlasů a obrazů ovládá prostředí běžného života, a „uchyluje se“ do zóny svého nitra (VII, 7, 11), kde dialog se sebou samým a s Bohem utváří jeho duchovní bytí⁶⁷.

Augustin nás svým pevným rozhodnutím „konat pravdu“ na začátku svých *Vyznání* nabádá, abychom se cvičili v nové formě *vnitřního osvobození*. To je možné pouze tehdy, když člověk pronikne do Božího ticha, aby naslouchal.

O'Donnell podotýká, že to v sobě zahrnuje „radikální zřeknutí se“ všeho, co diktuje selský rozum sebestředného člověka, „aby se mohl orientovat na Druhého, a tím i na své pravé já“.⁶⁸

Jakmile Augustin „ukotvil“ svůj život v Bohu, říká nám: „Moje dobra už nebyla mimo mě... Kdo se chtějí radovat z toho vnějšího, upadnou snadno do marnosti a utápějí se ve věcech, které jsou viditelné a časné, a svou hladovou myslí olizují jejich zdánlivé obrazy“ (IX, 4, 10). On ze svého pohledu bude po celý život vytrvale kultivovat tento počáteční postoj, aby mohl plně naslouchat hlasu, který

66 R. McMahon tento proces studuje v knize *Confessions*, c. d., 2006, s. 1-15.

67 CARANFA, A., «Silence and spiritual exercises in Augustine, PseudoDionysius, and Claudel», *Literature and Theology* 18, 2 (2004), s. 187-210.

68 J.O'DONELL, c. d., II, s. 9.

mluví, inspiruje a „je slyšet v srdci“ (VII, 10, 16). A zároveň vyvolávat a vyslovovat „slova srdce a volání myšlení, které Boží ucho poznává“ (X, 2, 2). Ticho a samota pak tvůrčím způsobem přispějí ke kontemplativní zkušenosti.

Rozjímavé čtení

Meditativní praxe vyžaduje intelektuální výživu, kterou poskytuje zejména četba. Čtení zaujímá významné místo v duchovních cvičeních antické filozofie a později v křesťanské tradici s charakteristickým dopadem i v duchovním itineráři *Vyznání*.⁶⁹

Augustin objevuje a napodobuje svého učitele Ambrože v praxi rozjímání nad Písmem, které ve své složitosti ukrývá „něco skromného... něco vznešeného... něco zahaleného tajemstvím“. A první ponaučení, které se dozvídá, je to, že „Boží slovo není přístupné těm, kteří jsou arogantní nebo netrpěliví při hledání pravdy a moudrosti“ (III, 5, 9).

Později, v jedné kritické chvíli, kdy si vzpomene na příběh Antonína na poušti, otevře knihu s listy svatého Pavla a v „tichu a samotě“ si přečte odstavec, *jako by slova, která čte, byla adresována přímo jemu* (VIII, 12, 29). Jeho otřesené srdce se uklidňuje a temnota pochybností mizí. Po letech Augustin ve svém vyprávění popisuje metodu i účinek, aby ukázal, že taková krátká četba může znovu oživit prvky zkušeností ukryté v paměti a vyvolat vnitřní duševní očistu, která vede k hluboké proměně.

Vyznání nás procvičují v osvojování Božího slova, které hraje zásadní formující roli. Od první stránky, kde cituje žalmy a listy svatého Pavla, až po poslední, kde komentuje první kapitolu knihy Genesis, se neustále šíří síla biblického rozjímání. Augustin cvičí čtenáře, jak vstoupit do „podivuhodné hloubky Písma... Je hrůza do ní zamířit, je to hrůza pocty a chvění lásky“ (XII, 14, 17). A ujišťuje nás, že „kdo je obnoven ve své mysli a nahlíží Boží pravdu, ... sám rozeznává, co je Jeho vůle... a stává se člověkem naplněným Duchem, který je schopen spravedlivě posuzovat“ (XIII, 22, 32).

Tento proces interakce mezi Boží milostí a lidskou vůlí s jemnými variacemi může probíhat také v interakci, která se odehrává mezi Augustinovým psaným slovem a jeho čtenáři. To je ostatně důvod, proč psal svůj příběh (IX, 13, 37).

69 HADOT, P., c. d., 85, s. 133-136. B. Stock k *Vyznáním* uvádí: „Origenes a Augustin se zasloužili o šíření biblického a patristického pojetí *lectio divina* v systematickém stylu askeze. Tato tradice byla přenesena do středověku jako součást božského officia. Od 12. století bylo mezi mnišskými autory zvykem zmiňovat tři úzce související asketické činnosti: *lectio*, *meditatio* a *oratio*“. *After Augustine. Meditative reader and the text*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 2001, s. 105. Dnes vidíme oživení těchto praktik v oblasti křesťanského života hlavně během duchovních cvičení a rekolekce pro laiky.

Augustinův originální styl psaní v první osobě ovlivňuje čtenáře, aby se naladil na autorovy myšlenky a city. Robert McMahon poznamenává: „*Vyznání* můžeme číst pouze tak, že se vžijeme do role mluvčího. Probíhající historie Augustina, který mluví a píše, se promění v probíhající historii nás, čtenářů ... která se znovu konfrontuje ... a identifikuje se s Augustinovou osobou“. Jde o empatické pouto se čtenáři, které je zároveň „formativní a má schopnost motivovat ke změně chování a k obnově Božího obrazu v sobě samém“.⁷⁰

Rozjímavé čtení se rozšiřuje pomocí „metodického začleňování“ osobních poznámek, což je prastará praxe, která zachovává množství přínosů meditace. Augustin ji používá tak intenzivně, že se někdy zdá, jako by slova posvátného textu byla rozředěna jeho vlastními slovy. Alberto Manguel, aby zdůraznil důležitost této formy čtení, cituje dialog, který si Petrarca ve své knize *Secretum* představuje mezi Augustinem a Františkem. Tito dva svatí v knize navrhnou „vzít myšlenku, frázi nebo obraz a spojit je s jinými texty, které si pamatujeme, a propojit je tak, abychom o nich osobně uvažovali způsobem, který vlastně vytvoří nový text, jehož autorem je čtenář sám“. Čtenář se tak mění z „pozorovatele“ na toho, kdo aktivně „ztvárňuje a interpretuje“. Tak se nahromadí množství myšlenek a citů, které poskytnou užitečný materiál pro zkoumání a revidování osobní formace a zejména pro vystavění osobního příběhu⁷¹.

Zde se nám nabízí příležitost praktikovat metodu „meditativního vzestupu“, kterou vyučoval Augustin s pomocí tří procesů charakteristických pro hledání, dialog, cvičení:

1. Hledání:

- a) Zkoumat vybrané biblické citáty, které Augustina inspirují, zejména žalmy a Nový zákon.
- b) Věnovat této *Lectio Divina* prostor po dobu, kterou máme k dispozici, a tím zahájit kontemplativní postoj.

2. Dialog:

- a) Formulovat a zosobnit otázky vyplývající z textů *Vyznání* v jednotlivých cvičeních.

70 McMAHON, R., c. d., 2006, s. 8.

71 A. Manguel ve svém eseji o reflexivní četbě v souvislosti s Augustinovými *Vyznáními* poznamenává, jak Augustin „asimiluje a přetváří“ klasické a biblické texty. Jeho vliv na Petrarca se odráží v dialogu *Secretum*. Tato praxe se pod „světlem, které poskytuje Pravda“, později rozšíří po celé Evropě. *A history of reading*, 1999, zejména s. 40-65. Zde, s. 64-65.

b) Zaznamenat si prožitek: která pasáž na nás zapůsobila, jaké myšlenky nebo úvahy se vynořily a

c) osobní odpověď na Boží výzvu v těchto textech.

Tyto stručné poznámky pomáhají položit základy k rozhodování o křesťanském způsobu života podle Augustinova učení.

3. Cvičení:

a) Začlenit formativní postupy do způsobu chování tak, aby to, co se při každém cvičení naučíme, mělo transformační účinek na osobní úrovni i na úrovni komunity. V této souvislosti Augustin na téže stránce (VIII, 12, 29) popisuje dopad, který má četba o obrácení sv. Antonína poustevníka, na Augustina samotného, na Alypia a na čtenáře, pro které psal o svém obrácení v naději, že nebudou říkat „já nemohu“ (X, 3, 4; XI, 1, 1). Z toho plyne podnět ke každodennímu *vyznání* a *chvále*, navržených v Knize hodin těchto Exercicií (III. část).

Modlitba

Pozornost pěstovaná praxí mlčení a četby vytváří kontemplativní schopnost naslouchat Bohu, který promlouvá „k vnitřnímu sluchu“ (XII, 11, 11). Augustin dobře ví, že jazyk podléhá omezením, která může překonat pouze ticho vnitřního dialogu. Proto říká: „Vyznávám se ti, Pane, ne slovy těla a zvuky, ale slovy duše a křikem myšlení, které tvé ucho poznává... A tak se, můj Bože, mé vyznání před tvou tváří děje mlčky, a neděje se mlčky: mlčí co do vnějšího hluku, ale křičí citem“ (X, 2, 2). Mlčení stvoření před tichem Božího tajemství ztvárňuje Augustinovu modlitbu. Byl to pro něj podstatný faktor jeho návratu k Bohu v jeho nitru. Toto setkání pokračuje v celém jeho vyprávění, a jehož prostřednictvím nás poučuje o základní praxi: o modlitbě srdce, kontemplativní modlitbě.

Jeho meditace o Trojici a Stvoření v knihách X-XIII končí prosbou: „Kéž by lidé věnovali pozornost trojici (kterou mají) v sobě... být, poznávat a milovat“ (XIII, 11, 12; 16, 19). Jsou to dary, které člověk dostává od Stvořitele, a které nám umožňují kontempletovat jeho obraz v sobě⁷². Augustin nám nabízí praxi, kterou můžeme shrnout takto:

72 O'Donnell v komentáři ke XIII, 11, 12 poznamenává, že tajemství Boží Trojice, které se odráží v těchto třech základních prvcích lidské duše, je „originálním a rozšířeným učením v Augustinově díle“ (1992, III, s. 360-361).

1. *Žít v přítomnosti Boha, který je Stvořitelem*, a zvnitřnit tak ono prvotní vědomí, jímž začínají *Vyznání*: „Pane, ty jsi nás stvořil pro sebe“ (I, 1, 1) ... „Neexistoval bych, kdybys ty nebyl ve mně“ (I, 2, 2) ... „Ty jsi život mé duše... a všech duší“ (III, 6, 10). Augustinův modlitební postoj podporuje „vnitřní smysl“, a touhu po transcendenci, jako vlákno, které vyznačuje cestu skrze proměny každého dne: „Vzývám tě, Bože, mé milosrdenství, který jsi mě stvořil a nezapomněl jsi na mě, když jsem na tebe zapomněl. Volám tě, abys vstoupil do mé duše, kterou připravuješ, aby tě přijala s touhou, kterou jsi v ní vzbudil ... Hle, existuji pro tvou dobrotu“ (XIII, 1, 1). Augustin tak vyjadřuje *touhu být zcela v Bohu*.

2. *Touha po poznání Boha a sebe sama*: „Dej mi, Pane, poznat a pochopit“ (I, 1, 1). Augustin touží poznat sám sebe, nikoliv však abstraktně, ale s vlastním údělem v Božím plánu spásy. Touží po důvěrném, osobním poznání: „Čím jsi pro mě? Čím jsem já pro tebe?“ (I, 5, 5). Poznání, které shrnuje „nekonečnost pocitů a hnutí srdce“ (IV, 14, 22), poznání upřímné a hluboké: „Pane, před tebou obnažuji, co jsem“ (X, 2, 2; 5, 7). Příkaz poznání sebe sama promítá nepochopitelnost tajemství lidské bytosti do nepochopitelného tajemství Boha: „Co jsem já, můj Bůh, jaká je moje přirozenost? V člověku jsou hlubiny, které nezná ani sám duch člověka“ ... (X, 17, 26). Stejná touha ho nutí zvolat: „Kéž tě poznávám tak, jako jsem sám poznáván“ (X, 1, 1). Jak tato touha roste, Boží světlo rozptyluje temnotu lidského údělu, „pokud tvá síla nestráví mou slabost“ (XI, 2, 2). To je *radikální otevřenost vůči Bohu*, která zjevuje celou pravdu o sobě samém.

3. *Zůstat v Boží stálosti*: Augustin zdůrazňuje, že je třeba Boha nejen hledat, ale také připoutat se k němu, soustředit se na něj – tedy mít ho jako střed života, přimknout se k němu, a tak prožívat zkušenost, která může léčit neklid srdce, neboť „ačkoli jsou lidské bytosti samy o sobě proměnlivé, nacházejí stálost, když jsou upevněny v Něm“ (IV, 12, 18). „Mé štěstí je přidržovat se Boha, protože když nebudu trvat v něm, nebudu moci trvat ani sám v sobě“ (VII, 11, 17). „Netoužil jsem, abych měl větší jistotu o tobě, ale abych se v tobě více upevnil“ (VIII, 1, 1). A v komentáři k Žalmu 4 říká: „Ty jsi vždy a stále totéž, ty se neměníš, v tobě je odpočinutí dávající zapomenout na všechna trápení, protože s tebou není

Texty v XII, 10, 10 a XIII, 1, 1, 1 vyjadřují s velkým realismem hloubku, do níž se dostává touha po „bytí, poznání a setrvávání v Bohu“. (X, 5, 7). Augustin hovoří o tom, že „někdy“ si je putující duše vědoma jisté nevýslovné „blízkosti“ s Bohem, důvěrné radosti a opravdového vnitřního odpočinku. Je to však přechodný okamžik, „jako prchavé vidění“, které nevyhnutelně mizí pod tíhou lidského údělu „a zanechává za sebou jen láskyplnou vzpomínku“ (VII, 17, 23). Uznává, že mu to pomáhá jít dál, ale „spočinutí v nekonečné stabilitě Boha“ (XIII, 38, 53) se uskutečňuje až mimo dočasnost tohoto života. To je naděje toho, kdo se cvičí, aby dosáhl své pravé a úplné proměny. Texty, které citujeme, představují ideovou a zkušenostní syntézu Augustinova meditativního vzestupu a vzorovou praxi v západní tradici.

srovnatelný nikdo jiný, žádné jiné věci, kterých bychom chtěli dosáhnout. Ony nejsou, co jsi ty – ty, Pane, jsi mě však jedinečným způsobem utvrdil v naději“ (IX, 4, 11). Augustin později popisuje zkušenost této jednoty, když se osvobodil od smyslových pout: „Jako by ztichl neklid těla a představy o zemi, vodách i vzduchu, ... a sama duše utichla, překročila sebe samu, a už o sobě neuvažovala... aby slyšela jeho Slovo“ (IX, 10, 25). Postupně se existence a poznání sbíhají v lásce: „Probodl jsi mé srdce svým slovem a já jsem si tě zamiloval“ (X, 6, 8). To je *jednota v Bohu*, v níž lidské srdce nachází svůj klid.

Modlitba srdce vytváří vnitřní prostor, kde se vědomí sebe a Boha sjednocuje ve velkém kontemplativním mlčení⁷³.

2. VYPRÁVĚNÍ

Hadot ve své analýze a komentáři k textům o cvičeních ve starověku poznamenává: „Kdo chce dosáhnout pokroku, snaží se prostřednictvím dialogu se sebou samým nebo s druhými či psaním si udržet nepřetržité rozjímání a dospět k úplné proměně svého pohledu na vnímání světa, na své vnitřní rozpoložení a své jednání... Zázračná síla tohoto cvičení prostřednictvím psaní, které se provádí o samotě, spočívá v tom, že umožňuje tomu, kdo ho praktikuje, přístup k univerzalitě rozumu v prostoru a čase... a díky němu se to, co bylo chaotické a subjektivní, stává objektivním“⁷⁴. Augustin, který byl v této tradici vzdělán, ji promítá do svých *Vyznání* a dodává jí hloubku pozorování a smyslu pro detail, které mají velkou duchovní a terapeutickou hodnotu.

Situování sebe sama

Nyní možná nastal čas, aby čtenář, svědek Augustinovy zkušenosti, znovu vybudoval svůj osobní příběh tím, že vytvoří vyprávění s jednotným cílem a smyslem. Pokud se čtenář cvičil v porovnávání Augustinova „já“ z *Vyznání* se svým „já“ krácejícím po vlastní cestě, už je na dobrém začátku. Augustinova velká otázka: „Kdo jsem byl a jaký jsem byl?“ (IX, 1, 1) mu pomůže uvažovat o své objektivní existenci jako muže či ženy před Bohem. To mu poslouží k

73 C. Harrison poznamenává, že Augustin, který začíná svůj výstup k Bohu přiznáním svého „radikálního neklidu“, intenzivně touží po zkušenosti „stálosti/stability“ v Bohu. A poukazuje na používání různých metafor, které to zdůrazňují, podle BURNABEY, J., a MCGUINN, B., c. d., s. 238, pozn. 54.

74 HADOT, P., c. d., s. 85, 195. Augustin s touto praxí začal již ve svých *Soliloquia*, které předcházejí a procvičují námět *Vyznání*. „Rozum“ Augustinovi napovídá, že by si měl myšlenky, které mu již přetékaají paměti, zapsat, aby se neztratily. Tímto „napomenutím“ Augustin předal západní spiritualitě důležitou praxi. B. Stock poznamenává: „Od poloviny 12. století dochází v oblasti psaní k významné proměně ... Praxe psaní jako meditace se stává vybraným způsobem kontemplativního cvičení u autorů, jako je Petrarca a Montaigne ... stejně jako práce v klášterním skriptoriu ... a to se shoduje s přehodnocením helénistických postojů ke vztahu mezi psaním a reflexí, které byly tak výrazné v díle Cicerona, Seneky a Augustina“, c. d., s. 103-104.

formulování skutečného určení sebe sama v různých fázích životní zkušenosti; ke zpětnému rozjímání nad jednotlivými etapami duchovní cesty a nad jemnými vztahy, které se mezi těmito obdobími objevují; k pohledu na život, jaký byl a jaký je. Psaní o něm přináší do konkrétního terénu vzpomínky, které situují jeho pravé bytí, nastiňují ho a dávají mu kontinuitu: „Tohle jsem já“ (X, 2, 2).

Ve *Vyznání* – „knize paměti“ – nám Augustin nabízí metodu pro tuto praxi. Nejdříve se soustřeďuje na důvěrný vztah s Bohem a prochází rozsáhlými prostory a komnatami své paměti, přičemž evokuje mnoho věcí, obrazů a zvuků, vůní a forem. Pozoruje také život svého těla a hojné bohatství událostí; rozeznává a hodnotí každý svůj objev. Podrobně zkoumá určité záležitosti, aby o některých z nich uvažoval a jiné ponechal stranou. A uzavírá slovy: „Setkávám se tam sám se sebou a vybavuji si sám sebe: co, kdy a kde jsem dělal a jak jsem se cítil, kdy jsem to dělal. Je tam všechno, o čem si pamatuji, že jsem to zažil nebo tomu věřil“ (X, 8, 14).

Tímto způsobem zkoumá svou paměť a svou historii v dialogu s Bohem: „O všech těchto věcech jsem se s tebou radil a naslouchal tvému učení. Dělán to často i nadále a těší mě to. Proto, jakmile mám možnost osvobodit se od nezbytné práce, utíkám se k tomuto rozjímání“ (X, 40, 65).

Augustin nám ukazuje, jak byl schopen se angažovat ve složitém procesu utváření vlastní identity a smysluplných hodnot prostřednictvím vnitřního života, a také nás učí, jak tomuto procesu dát pevnost a kontinuitu skrze dialogický vztah s Bohem, který je absolutní přítomností. Tímto způsobem se i my učíme integrovat osobní identitu a osobní svědectví do naší historie a duchovní cesty⁷⁵.

Dělat pokroky při psaní

Psaní je pro Augustina pohlcující činností, která udržuje směr jeho pouti a je součástí procesu proměny, kterou prochází. Cíl, který s sebou nese, představuje důležitý rozdíl od jiných forem vyprávění: Vnitřní cvičení se zde promítá do jednoty s Bohem prostřednictvím rozumové činnosti, která uspořádává a rekonstruuje jednotlivé prvky do viditelné podoby. Intimní spojení mezi slovy a obrazy slouží k vytvoření nové lidské a duchovní zkušenosti. V tomto smyslu O'Donnell při analýze události v Ostii (IX, 10, 23-25) říká: „Toto už není vyprávění o něčem, co se stalo kdesi a kdysi v minulosti; psaný text se sám stává příčinou pokroku. Text již není (a také později v knihách XI-XIII) vyprávěním o

75 Tato praxe, odvozená z modelu, který nabízí Augustin ve svých *Vyznáních*, je jádrem procesu konstrukce smyslu a transformace v prožívání a vývoji člověka. Zde je důležité poukázat na výhody, které přináší vlastní osobní zdroje, aby se člověk mohl vyjádřit pravdivým a konstruktivním způsobem. Možnosti jsou široké nejen v oblasti psaných vyznání, ale také v oblasti umění, dramatu, ústního vyprávění a ve tvůrčích dílech. Praktickou možností je také augustiniánské „duchovní vedení“, které spojuje vzpomínání „před Bohem“ a transparentnost před druhými.

Augustinově mystické zkušenosti, ale stává se mystickou zkušeností i pro čtenáře.⁷⁶

Navzdory uznávané důležitosti znovuvytváření a vyprávění vlastního příběhu v rámci procesu obnovy identity a uzdravení psychiky, mnoho lidí nenachází pro tento úkol vhodné příležitosti a příznivé prostředí. Duchovní a terapeutický přínos vyplývá z toho, že člověk rozšiřuje hranice své vlastní lidské reality, když ve srozumitelných znacích dešifruje svou vlastní existenci, která se utvářela ve vztahu k druhým a ke světu.

Metoda představená ve *Vyznáních* nám dává vzor pro podobu vyprávění, která vybírá prvky z „mnoha věcí, na které se vzpomíná“ (X, 8, 14), a z „těch, které jsou ponechány stranou odložené v mlčení“ (IX, 8, 17). Rekonstrukce osobní historie je v tomto projektu zasazena do rámce „dialogické reflexe“, inspirované Augustinem, jako cvičení pokory a chvály, jako cesta k sebepoznání a duchovní zralosti.

3. RITUÁL

Thomas M. Finn považuje *Vyznání* za „svědectví o rituální či liturgické cestě“, která vychází z historické skutečnosti, podle níž byl rituál „základním procesem formování a reformování jednotlivce a společenství ve starověkých náboženstvích, která nabízela proměnu života jako ideál“⁷⁷. A skutečně, Augustinova cesta je poznamenána rituálními milníky podle zvyklostí církve, počínaje prvním zápisem jako katechumen (I, 11, 17) až po křestní obřady velikonoční vigílie roku 387 (IX, 6, 14). Mezitím se v jeho životě odehrává bouřlivý úsek, v němž je tato kontinuita přerušena. Znovu ji však získává, když postupuje od neklidu a nevědomosti k jistotě a stabilitě (VIII, 1, 1). A v průběhu let definitivně potvrzuje, že „slovem a svátostí“ slouží Božímu lidu.

V Augustinově vyprávění se odráží vliv posvátna, které se projevuje v gestech a zpěvech, modlitbách a povznášejících vyprávěních, a především v liturgii, kterou sám vykonával. Jeho báseň, která začíná slovy: „Co je to, co miluji, když miluji svého Boha“ (X, 6, 8), nám dává nahlédnout do nevyslovitelného. V několika řádcích mistrně popisuje „vnitřní smysl“, který člověka zapojuje do vnímání a slovního vyjádření Boží skutečnosti, která existuje dále za hranicemi hmatatelného. Obrazy, které používá, aktivují rytmický a jemný proces

76 O'DONNELL, J., c. d., III, s. 151.

77 Světský a posvátný rozměr rituálu je rozsáhlým a plodným aspektem formativních postupů. FINN, T. M., "Ritual and conversion. The case of Augustine", v PETRUCCIONE, J. (ed.), *Nova et vetera. Patristic studies in honour of Thomas Patrick Halton*, The Catholic University of America, Washington, DC 1998, s. 148-161. Zde, s. 160.

identifikace, významů, pocitů a estetických hodnot. To je kontext, v němž člověk vytváří znaky, které dešifrují realitu posvátného, a v němž Augustin ukazuje, jak rozvoj vnitřního života harmonicky spojuje v rituálu soukromou a veřejnou oblast transcendentní zkušenosti.

Žalmy

Žalmy jsou v Augustinově mysli základním prvkem pro rekonstrukci jeho příběhu a zanechávají stopu v nejdramatičtějších tématech jeho *Vyznání*. Zkušenost, kterou nám z nich Augustin předává, je kontemplativní i komunitní. Na jedné straně, jak jsme již poznamenali, Augustin nad žalmy medituje v soukromí, vybírá si verše a výrazy, aby z nich učinil výchozí bod a zárodek poznání sebe sama i Boha: „Žalmy, písně plné víry, zpěvy plné zbožnosti ... Jak jsem k tobě v těch žalmech volal! Jak ve mně rozněcovaly lásku k tobě, když jsem je četl navenek a vnitřně zakoušel jejich pravdu“ (IX, 4, 8-10; 6, 14). Jejich obsah a významy mu pomáhají vykládat život ve světle víry a dodávají jeho psanému slovu neobyčejnou lidskou hloubku.

Žalmy, které Augustin zná nazpaměť, určují rytmus jeho putování: „Vejdu do své komůrky, a budu ti zpívat milostné písně, vzdychat vzdechy, které nelze vyjádřit, nad svým putováním“ (XII, 16, 23) ... „Tvým darem jsme zapalováni a nese nás to vzhůru: planeme a jdeme dál“ (XIII, 9, 10), protože všechny jsou ve skutečnosti vznosnými písněmi.

Meditace nad žalmy nabývá zvláštní intenzity, když se zpívají společně. Augustin byl privilegovaným svědkem toho, jak věřící milánské církve – pod Ambrožovým vedením – zavedli praxi zpívat chvalozpěvy a žalmy, „v nichž nacházeli útěchu a povzbuzení... a v jednotě rozeznávali své hlasy a srdce“ (IX, 7, 15).

Starobylý hlas žalmistů nachází svou ozvěnu ve zpěvu těch, kdo se shromažďují k oslavě Boha. Augustin to připomíná, když píše: „I nyní cítím dojetí dávných dnů, i když ne kvůli samotnému zpěvu, ale kvůli tématům písní... když se zpívá čistým hlasem a na nějakou vhodnou melodii, znovu uznávám užitečnosti tohoto zvyku“ (X, 33, 50). Tímto začleněním žalmů do svého života, poznamenává Paul Russau, „Augustin učinil více pro přiblížení lidské zkušenosti Božímu působení než kterýkoli církevní koncil“⁷⁸.

Žalmy nám pomáhají předkládat Bohu pomíjivé náklonnosti a postoje každodenního života. Snad právě proto mají duchovní a terapeutickou hodnotu, díky níž jsou oblíbené i v moderní kultuře. V tomto smyslu si můžeme všimnout,

78 RUSSAU, P., „Augustine’s distinctive use of the psalms in Confessions“, v FERGUSSON, E. (ed.), *Norms of devotion: Conversion, worship, spirituality, and ascetism* (Recent studies in Early Christianity A collection of scholarly essays, vol. 2), Routledge, New York 2001, s. 157-170. Zde, s. 267.

že rozjímání a zpěv žalmů je již dnes praxí, kterou s prospěchem využívají skupiny křesťanských laiků jako prvek soudržnosti ve svém každodenním životě. V tomto projektu je uvedena praktika navrhována jako základní prvek prožívání niternosti.⁷⁹

Liturgie

V době, kdy Augustin píše *Vyznání*, má již teologické vědomosti a intenzivní osobní zkušenost s eucharistickým slavením a může se o ně podělit se svými čtenáři tím, že zdůrazňuje formativní prvky z „radostných slavností Božího domu“ (VIII, 3, 6)⁸⁰. Tím Augustin prokazuje svou horlivost a schopnost začlenit do svého dialogu a vyprávění osobního příběhu podněty liturgického charakteru pro reflexi a životní praxi. Zdůrazňuje dva aspekty, které tvoří ústřední jádro liturgie.

1. *Moc Božího slova*, které v Písmu a kázání vede hledajícího a posiluje víru putující duše (I, 1, 1). A jako vhodný příklad uvádí podobenství o marnotratném synovi, který představuje jemu podobné lidi, ztracené v kraji „nepodobnosti“, kteří však nacházejí cestu návratu (Lk 15, 24-32). Právě tento text evangelia navrhuje jako radikální metaforu lidského stavu proměněného Boží milostí. Augustin zdůrazňuje, jak hluboký dopad má na věřící, když se Písmo čte v eucharistickém shromáždění. To ho vede k úvahám o tom, „co způsobuje, že se lidské srdce raduje více ze záchrany a spásy toho, co bylo ztraceno než ze zachování toho, co je již v bezpečí“ (VIII, 3, 6). Augustin na sobě zakusil sílu tohoto slova, „které mě dokázalo přesvědčit, abych vyznával, abych nabídl svou šíji jeho lehkému jhu a vyzval mě, abych ti sloužil bez ohledu na odměnu“ (XIII, 15, 17). Boží slovo je nástrojem obrácení, a vtělené v Kristu, je plností života, plností poznání a lásky, schopnou proměnit člověka na jeho pouti. Ti, kdo je hlásají a předávají, odcházejí, ale slovo zůstává navždy.

2. *Síla svátosti*, Kristovy památky, která shromažďuje všechny, kdo jdou cestou, ve svazku bratrství, a je vyjádřena v eucharistické liturgii. To je shromáždění, v němž člověk nachází příležitost k litování a odpuštění prostřednictvím Krista, lékaře duchovního zdraví a zdroje naděje. Augustin se v ní vidí jako účastník a hlavní aktér: „Tvůj jediný Syn mě vykoupil svou krví. Ať mě pyšní křivě neobviňují, protože cenu zaplacenou za mě probírám v myšlenkách a jím a piji a

79 Ve třetí části těchto cvičení rekonstruujeme vliv žalmů na *Vyznání* tím, že je začleňujeme jako formační praxi a používáme narativní texty podle tradiční liturgické struktury.

80 M. Foley tvrdí, že liturgie je ve svých základních prvcích součástí celkové struktury *Vyznání*. The liturgical structure of St. Augustine's Confessions, v YOUNG, F.; EDWARDS, M., and PARVIS, P., *Studia Patristica*, vol. XLIII, Peeters, Leuven 2006, s. 95-99.

rozdávám. A jako chudý toužím, abych jí byl nasycen mezi těmi chudými, kteří jedí a jsou nasyceni. A chválí Pána, kdo ho hledají“ (X, 43, 70).

Kolem tohoto rituálu se točí cyklus velkých tajemství křesťanské víry. Augustin shrnuje to, co je pro něj již zdrojem vnitřního života, do působivého textu: „Ten, který je náš pravý Život, sestoupil sem, vzal na sebe naši smrt a přemírou svého života ji usmrtil ... Běžel svou cestou a hlásal svými slovy, skutky, smrtí, životem, sestoupením a nanebevstoupením, a volal, abychom se k němu vrátili“. A dále nás nabádá: „Předejte jim toto poselství, ať pláčou v tomto slzavém údolí. Táhněte je společně k Bohu, protože tohle, co jim říkáte, je z jeho Ducha, říkáte-li to zapálení ohněm lásky“ (IV, 12, 19). V závěru svého vyprávění se Augustin zastavuje, aby vroucně připomněl poselství svého velikonočního zážitku z roku 387: „Během této pouti jsme získali jistotu, že jsme nyní synové světla. Jsme spaseni v naději a radujeme se ze světla a dne, protože už nejsme synové noci a tmy jako dříve“ (XIII, 14, 15).

Liturgie vyjadřuje slovy a gesty prvotní skutečnost lidského srdce „stvořeného a zaměřeného k Bohu“ (I, 1, 1) a „proměněného vírou a svátostí“ (X, 3, 4). Je to privilegovaný okamžik meditativního výstupu, který poutníkům nabízí oslavu při příchodu se zpěvy chvály a díkůvzdání, s pocitem vzájemného uznání a pravého spočinutí v Bohu.

Tímto způsobem se utvrzuje společná víra, která dává setkání život a působí, že *cor unum* – jedno srdce – jsou skutečnou a sdílenou zkušeností.

Osobní zvolání, jímž *Vyznání* začínají, si zachovalo svou ozvěnu po celou dlouhou cestu (knihy I-IX). Nakonec zaznívá znovu a vyzývá ke společnému rituálu, aby všichni společně řekli: „Veliký je Pán a hodný veškeré chvály“ (XI, 1, 1)⁸¹. Cvičení a praxe se tak sbíhají, aby vydaly svědectví o Augustinově nejhlubší touze po hledání Boha.

Na závěr nám dává stejný pokyn jako na začátku: „Proste, hledejte a tlučte na jeho dveře“ (XIII, 38, 53). Čtenáři, kteří se s ním v průběhu staletí cvičili, poznali, že vnitřní dialog nemá konce, že touha poznat sebe sama a být poznán nemá mezí, a že v lásce k Bohu není žádná míra.

81 Každý den Duchovních cvičení je zakončen slavením *Liturgie poutníků*, při níž účastníci potvrzují své rozhodnutí pokračovat v hledání Boha s obnovenou vírou.

„Nyní slyšíte, co mám ve svém srdci a co je ve vašem. Je to v nás obou, a vy to nyní vlastníte, aniž bych to já ztratil.“ (Augustin, Kázání 225.3)

DUCHOVNÍ CVIČENÍ VE VYZNÁNÍCH SVATÉHO AUGUSTINA

ČÁST III

Liturgie hodin

Knihy hodin. Renato d'Anjou.anon. XV. stol.

Život v Božím čase

Tebe chce chválit člověk (I, 1, 1)

„Když se modlíte k Bohu žalmy a chvalozpěvy, rozjímejte v srdci slova, která pronášíte ústy“ (Řehole sv. Augustina 2, 12).

Kniha *Vyznání* začíná úvahami o stavu člověka jako bytosti poznamenané otiskem smrtelnosti (I, 1, 1). Augustin srovnává nevyhnutelnou realitu svého časného života a nadčasovost svého Boha. Nabádá ho k tomu základní vědomí, že jeho pomíjivá existence je ponořena do Boží věčnosti.

A čas je dimenze, v níž se vymezují Bůh Stvořitel a člověk: *„Ty jsi nejvyšší a neproměnný; dnešní den v tobě nepomine, a přece v tobě uplývá, protože všechny věci jsou v tobě. Nenašly by cestu, jak přecházet a plynout, kdybys je v sobě neobsahoval. A protože bez konce jsou tvoje léta, jsou tvá léta, jako dnešní den. A kolik našich dní a dní našich předků už přešlo přes tvé „dnes“: přijaly z něho své vymezení i existenci, a stejně tak přes něj přejdou a přijmou to i další dny. Ale ty jsi stále týž a vše zítřejší a budoucí, vše včerejší a minulé, činíš dnes, a dnes jsi učinil“.* (I, 6, 10).

Čas je neuchopitelný prvek, který člověk nedokáže zastavit ani omezit.

Augustin se přibližuje k okraji nerozluštitelného tajemství, aby se zamyslel nad plynutím ubíhajících okamžiků.

„Čas neodpočívá, nenechává naše smysly v klidu a působí v naší mysli podivuhodné věci“ (IV, 8, 13).

S velkým úsilím se jí snaží změřit, analyzovat, pochopit, ale nedaří se mu to.

V jeho úvahách jsou roky, měsíce, dny a hodiny jako pomíjivý mrak, který postupuje k „prchavému bodu“, kde nakonec zmizí (XI, 18, 24). Život se mění, pouť pokračuje a touha po štěstí a odpočinku přetrvává. Je snad život silou, která se vyčerpává sama v sobě? Jaký konečný smysl může mít tato zkušenost?

Pouze tehdy, když Augustin situuje pomíjivý čas tvorů, který osciluje mezi úsvitem a soumrakem (XIII, 33, 48), na pozadí Božího stvořitelského působení, získává transcendentní význam. Nesčetné události, jichž byl svědkem nebo autorem, jsou jako kapky vody pomalu sklouzávající do vodních hodin, vzácné okamžiky (XI, 2, 2) a nezištný dar Boha, stvořitele všech časů (XI, 30, 40; X, 6, 8).

Za prvé, „současné okamžiky, které nyní žijeme“, jsou vykoupěny ze své pomíjivosti díky *pozornosti* (XI, 20, 26), která odporuje přirozenému *uvolnění*, v němž se lidská bytost tříští. *Vnímavost* člověku umožňuje pozorovat, rozlišovat,

uvažovat o všem, co mu prochází před očima z vnějšího světa, i to, co prožívá ve svém nitru. Jeho život v Boží přítomnosti, prostřednictvím žalmů, se naplní úžasem a vděčností.

Augustin se na své pouti cvičí v překonávání pomíjivosti každého dne „zvnitřňováním“ žalmů. Něco, co se naučil ve svém novém životě konvertity, a co s intenzivní zbožností vkládá do svých modliteb a spisů. Až do té míry, že slova žalmů považuje za „intimní vyjádření mých myšlenek, když rozmlouvám sám se sebou a oslovuji Tě ve tvé přítomnosti“ (IX, 4, 8).

A skutečně, množství zkušeností a chval, které naplňují jeho *Vyznání*, je vyjádřeno slovy žalmů, které sloužily jako liturgický poklad židovsko-křesťanského společenství po celá staletí. Augustin nám sděluje hluboký dojem, který na něj udělal zvyk věřících v milánském kostele, kde se „recitovaly a zpívaly žalmy a chvalozpěvy, na nichž se všichni horlivě podíleli hlasem i srdcem, pro vzájemné povzbuzení a útěchu“ (IX, 7, 15).

Žalmy jsou pro něj předmětem *rozjímání* i *útěchy* v Bohu: „Můj Bože, kde jsi? Pohleďme, kde jsi. Maličko v tobě vydechnu, když zvedám svou duši nad sebe hlasem jásoťu a chvalozpěvu toho, kdo slaví svátek“ (XIII, 14, 15).

Tímto cvičením Augustin postupuje v poznávání sebe sama, a rozvíjí kontemplativní zkušenost: „Ty, Bože, mluv v mém srdci podle pravdy – tak totiž mluvíš jenom ty. Vejdu do své komůrky a budu ti zpívat milostné písně, vzdychat vzdechy, které nelze vyjádřit, nad svým putováním“ (XII, 16, 23).

Breviář/Kniha hodin, která tvoří III. část exercicií, má za cíl obnovit v naší době tuto zkušenost Augustinova duchovního putování, a to jak osobní, tak i společnou. Augustin svým vyprávěním formou rozhovoru vystavěl rozsáhlou poemu velké lyrické síly.

A můžeme říci, že originalita jeho díla spočívá zejména v tom, že Augustin píše svůj osobní příběh jako *chválu* a *vyznání*, inspirovaný žalmy, a současně vede nepřerušovaný dialog s Bohem (IX, 4, 8). Zároveň nás zve k účasti na této zkušenosti, „abychom se mohli zamyslet, z jaké hloubky máme volat k Bohu“ (II, 3, 5).

Ve složité a dobře členěné struktuře jeho osobního příběhu se nachází hymny, modlitby, vzývání, spontánní výkřiky a intimní touhy, které posilují empatické pouto mezi čtenářem a Augustinem.

A otevírá před čtenářem rozměr neobyčejné hloubky, vyznačující se širokou škálou pocitů: chvála, naděje, putování (Ranní chvály), obdiv (Modlitba v poledne), nárek, obrácení a díkůvzdání (Nešpory). Dohromady je to databáze, která svou strukturou a obsahem navazuje na Breviář používaný v průběhu staletí. A zde nám slouží k vytvoření rituálu dnů v kontextu osobního a komunitního prožívání duchovních cvičení.

Ranní chvály povznášejí ducha účastníků exercicií k Bohu, jak si to přál Augustin, když psal svá *Vyznání*. Chvály a vyznání jsou osou, o níž se opírá jeho hledání. První krok při příchodu světla: „Zrána se postavím a uvidím svého Boha, který vyzařuje světlo své spásy do mé tváře“ (XIII, 14, 15).

Modlitba v poledne otevírá panorama v kosmické vizi, kterou Augustin rozvíjí v XIII. knize, a tady uvádí dny cvičení do rytmu Božího stvořitelského působení. Otázky a úvahy, které v Augustinovi vyvolává krása stvoření se svými stíny a světly, podtrhují jeho kontemplativní rozpoložení, pozorné vůči Božím znamením.

Nešpory jsou večerní modlitbou, kdy světlo zapadajícího slunce vrhá stín na všechny činnosti. Paměť vstupuje do svého nejintimnějšího prostoru, aby našla Boha tam, kde přebývá mír. Tak pro Augustina „čas lidského života, náš dnešek, vstupuje do nepochopitelné nadčasovosti Boha“ (XI, 13, 16), která shromažďuje minulost, přítomnost i budoucnost.

Kompletář je modlitba na každý den, která navazuje na Augustinovu první touhu: „Kdo mi pomůže najít v tobě pokoj?“ (I, 5, 5) a která se má naplnit na konci jeho pouti: „Vejít do Božího pokoje, který je pravým odpočinkem“ (XIII, 38, 53). Modlitba plná naděje pro jeho životní cestu.

Antifony zachycují duchovní intenzitu Augustinova myšlení, která oživuje *Vyznání*. Jsou to věty s vlastní kadencí, dobře vyvážené a výrazné. Jejich stručnost upoutává a překvapuje, podněcuje k zapamatování, přemýšlení a opakování v rytmu žalmů. Jedna za druhou propojují dialog s Bohem.

Modlitby pronikají jako světlo širokými prostory *Vyznání* a učí nás vyslovit volání naší víry a naší naděje. Augustinova modlitba, upřímná a spontánní, vyznává jeho vnitřní proměnu působením milosti „Krista, člověka, prostředníka mezi Bohem a člověkem“ (VII, 18, 34).

Hymny podtrhují inspirativní tón dialogu mezi Augustinem a Bohem a hlásají touhu poutníka, když na své cestě dosáhne vrcholu hory.

Čtení postupně rozvíjí hlavní témata Duchovních cvičení a jejich poselství, zakořeněná v Božím slově. A pomalu vlévají svou inspiraci do vnitřního ticha posluchačů.

Knihy hodin Duchovních cvičení tvoří dohromady vybraný kánon, který se z *Vyznání* vynořuje jako „pramen pro žíznivou duši na její dlouhé cestě“ (XII, 11,

13) a „bujný les, kde jelen nachází útočiště a odpočinek“ (XI, 1, 3). A praxe sjednocuje rozmanitost zkušeností těch, kteří kráčí k Bohu, do jediného hlasu, který volá: „Veliký je Hospodin a velice chvályhodný“ (I, 1, 1; XI, 1, 1). Takto žije Augustinova i naše duše poutníka v Božím čase.

Počáteční vigilie/večer (Začátek cvičení)

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
- ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XI, 1, 2, 3)

Pane, Bože můj,
Světlo nevidomých a sílo slabých,
ale také světlo těch, kdo vidí a sílo silných,
věnuj pozornost mé duši a slyš toho,
který volá z hlubiny.

Protože nejsou-li tvé uši i v hlubině,
kam půjdeme? Kam budeme volat?

Tvůj je den a tvá je noc,
na tvůj pokyn míjejí jednotlivé úseky času.

Věnuj proto kus času našim meditacím
o skrytých stránkách tvého Zákona
a neuzavírej nám ho, když tlučeme.

1. ant. (I, 1, 1)

Kdo hledají Hospodina, budou ho chválit, neboť ti, kdo hledají, ho nalézají, a když naleznou, budou ho chválit.

Žalm 1

Cesta spravedlivých a hříšných

Blažení, kdo s důvěrou v Kristův kříž sestoupili do křestní vody.

(Autor z 2. století)

Blaze tomu, kdo nechodí, jak mu radí bezbožní, †
nepostává na cestě, kudy chodí hříšní, *
a nezasedá ve shromáždění rouhačů,
ale má zalíbení v Hospodinově zákoně *
a o jeho zákoně přemítá dnem i nocí.
Podobá se tak stromu zasazenému u vodních proudů, *
ve svůj čas přináší ovoce,
listí mu nevadne *
a daří se mu vše, co koná.
Jinak je tomu s bezbožnými, zcela jinak: *
jsou jako pleva rozvátá větrem.
Proto neobstojí bezbožní na soudu *
ani hříšní ve shromáždění spravedlivých,
vždyť Hospodin dbá o cestu spravedlivých, *
ale cesta bezbožných skončí záhubou.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (I, 1, 1)

Kdo hledají Hospodina, budou ho chválit, neboť ti, kdo hledají, ho nalézají, a když naleznou, budou ho chválit.

2. ant. (III, 6, 11)

Ó Pravdo, Pravdo, jak hluboce a niterně po tobě tehdy vzdychal můj duch!

Žalm 63

Duše žízni po Bohu

Hledá Boha, kdo odkládá skutky temnoty.

²Bože, ty jsi můj Bůh, *
snažně tě hledám,
má duše po tobě žízni, prahne po tobě mé tělo *
jak vyprahlá, žíznivá, bezvodá země.

³Tak toužím tě spatřit ve svatyni, *
abych viděl tvou moc a slávu.

⁴Vždyť tvá milost je lepší než život, *
mé rty tě budou chválit.

⁵Tak tě budu velebit ve svém životě, *
v tvém jménu povznesu své dlaně k modlitbě.

⁶Má duše se bude sytit jak tukem a morkem, *
plesajícími rty zajásají ústa,

⁷kdykoli na tebe vzpomenu na svém lůžku, *
v nočních hodinách budu na tebe myslet.

⁸Neboť stal ses mým pomocníkem *
a ve stínu tvých křídel jásám.

⁹Má duše lne k tobě, *
tvá pravice mě podpírá.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (III, 6, 11)

Ó Pravdo, Pravdo, jak hluboce a niterně po tobě tehdy vzdychal můj duch!

3. ant. (III, 4, 8)

Jak jsem planul, můj Bože, jak jsem planul touhou povznést se znovu od věcí pozemských k tobě, a nevěděl jsem, co se mnou uděláš!

Žalm 84 (83)

Touha po Boží svatyni

Tady nemáme město k trvalému pobytu: to budoucí (město) hledáme. (Žid 13,14)

²Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupů! *

³Touží, ba prahne má duše po Hospodinových síních,

mé srdce i mé tělo *
s jáсотem tíhnou k živému Bohu.
⁴I vrabec si nalézá příbytek *
a vlaštovka své hnízdo, kde ukládá svá mláďata:
Tvé oltáře, Hospodine zástupů, *
můj králi a můj Bože!
⁵Blaze těm, kdo přebývají v tvém domě, *
stále tě mohou chválit.
⁶Blaze člověku, jenž u tebe nalézá pomoc, *
když se chystá na svatou pouť.
⁷Až půjdou vyschlým údolím, v pramen je změnění, *
a časný déšť je zahalí požehnáním.
⁸Půjdou se silou stále větší: *
uzří Boha bohů na Siónu.
⁹Hospodine, Bože zástupů, slyš mou modlitbu, *
popřej sluchu, Jakubův Bože!
¹⁰Štíte náš, Bože, pohled', *
popatř na tvář svého pomazaného!
¹¹Věru, lepší je den v tvých nádvořích *
než jinde tisíc:
raději budu stát na prahu domu svého Boha *
než přebývat ve stanech bezbožníka.
¹²Neboť Hospodin, Bůh, je slunce a štít: †
Hospodin popřává milost a slávu, *
neodepře štěstí těm, kteří žijí v nevinności.
¹³Hospodine zástupů, *
blaze tomu, kdo v tebe doufá.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (III, 4, 8)

Jak jsem planul, můj Bože, jak jsem planul touhou povznést se znovu od věcí pozemských k tobě, a nevěděl jsem, co se mnou uděláš!

Krátké čtení (VI, 11, 18-20)

Při svých úvahách a vzpomínkách jsem byl nejvíc ohromen tím, jak dlouhý čas uběhl od mého devatenáctého roku, kdy jsem zahořel touhou po moudrosti a rozhodl se, že až ji najdu, opustím všechny plané naděje, marné touhy a pošetilosti, jež klamou. A podívejme se, táhlo mi na třicet a vězel jsem v tom samém bahně a dychtivě si užíval pomíjivé přítomnosti, která mě rozptylovala. A sám pro sebe jsem si říkal: „Zítřka to najdu. Hle, jasně se to ukáže a budu se toho držet“.

Určeme si čas, rozvrhneme si hodiny pro spásu duše! ... V dopoledních hodinách se věnujeme žákům. Ale co děláme ve zbylém čase? Proč neděláme tohle? Ale kdy potom navštívíme vlivné přátele, jejichž přízně potřebujeme? A kdy se zotavíme my sami a uvolníme naši mysl od napětí a starostí?

Pryč s tím vším, vzdejme se těchto zbytečností a marností, a soustředme se jenom na hledání pravdy. Život je bídný, smrt nejistá, zaskočí nás nepřipravené: a jakým způsobem odsud odejdeme? A kde se máme naučit, co jsme tu zanedbali? Nebudeme muset za tu nedbalost spíš odpykat trest? ... Proč tedy váháme, neopustíme světské naděje a neoddáme se zcela hledání Boha a blaženého života?

Během toho, co jsem si tohle říkal a různé větry smýkaly mým srdcem na tu či onu stranu, čas ubíhal a já jsem stále otálel s obracením k Pánu. A den za dnem jsem odkládal to, abych žil v tobě, ale neodkládal jsem to, abych každý den umíral sám v sobě. I když jsem miloval blažený život, bál jsem se ho hledat tam, kde sídlí, hledal jsem ho, a přitom jsem od něho utíkal.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (I, 1,1)

+Ti, kdo ho hledají, budou Pána chválit, * a ti, kdo ho hledají, ho najdou.

- Ti, kdo ho hledají, budou Pana chválit, a ti, kdo ho hledají, ho najdou.

+A až ho najdou, budou ho chválit.

- A ti, kdo ho hledají, ho najdou.

+Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

- Ti, kdo ho hledají, budou Pána chválit a ti, kdo hledají, ho najdou.

Antifona ke kantiku Panny Marie (I, 17, 27)

Tvé chvalozpěvy, Pane, vyjádřené v Písmu, musí být zřídlem mého srdce.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (I, 17, 27)

Tvé chvalozpěvy, Pane, vyjádřené v Písmu, musí být zřídlem mého srdce.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (I, 18, 28)

Ty všechno vidíš, Pane, a mlčíš

– shovívavý, nadmíru dobrotivý a pravdivý.

Budeš však mlčet stále?

Nyní vytrháváš z této nesmírné propasti duši,

která tě hledá a prahne po tvé lásce

– duši toho, jehož srdce k tobě volá:

Hledal jsem tvou tvář
a budu ji hledat i nadále.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení

+Velký jsi, Hospodine,

- Velmi hodný chvály! (Žalm 48, 2).

1. DEN

MEMORIA / PAMĚŤ

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,

- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (I, 1, 1)

Velký jsi, Hospodine,
a veškeré chvály hodný,
tvá moc je veliká
a tvá moudrost bez míry.

A tebe chce chválit člověk,

částička tvého stvoření,
člověk, který vleče břemeno své smrtelnosti,
svědectví hříchu a svědectví toho,
že se stavíš proti pyšným.

A přece tě chce člověk,
částička tvého stvoření, chválit.
Ty ho povzbuzuješ,
aby tě s radostí chválil,
neboť jsi nás stvořil pro sebe
a nepokojné je naše srdce,
dokud nespočine v tobě.

1. ant. (I, 1, 1)

Lidská bytost chce tě chválit, částička tvého stvoření, člověk, který vleče břemeno své smrtelnosti.

Žalm 145 (144)

Chvála Boží velikosti

Svatý jsi, (Bože,) ty, který jsi a který jsi byl. (Zj 16,5)

I (1-13a)

- ¹Budu tě oslavovat, můj Bože, králi, *
budu velebit tvé jméno po všechny věky.
²Každý den tě budu velebit *
a chválit tvé jméno po všechny věky.
³Veliký je Hospodin a veškeré chvály hodný, *
jeho velikost je nevýstižná.
⁴Jedno pokolení zvěstuje druhému tvé činy *
a oznamuje tvoji moc.
⁵Mluví o nádherné slávě tvé vznešenosti, *
rozmlouvají o tvých dílech.
⁶Vypravují o moci tvých hrozivých skutků, *
hovoří o tvé nesmírnosti.
⁷Rozhlašují chválu tvé velké laskavosti, *
jásají nad tvou spravedlností.
⁸Milosrdný a milostivý je Hospodin, *
shovívavý a plný lásky.
⁹Dobrotivý je Hospodin ke všem *
a soucit má se všemi svými tvory.
¹⁰Ať tě chválí, Hospodine, všechna tvá díla *
a tvoji zbožní ať tě velebí!
¹¹Ať vypravují o slávě tvého království, *

ať mluví o tvé síle,
¹²aby poučili lidi o tvé moci, *
o slávě tvé vznešené říše.
^{13a}Tvé království je království všech věků *
a tvá vláda trvá po všechna pokolení.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (I, 1, 1)

Lidská bytost chce tě chválit, částička tvého stvoření, člověk, který vleče břemeno své smrtelnosti.

2. ant. (I, 1, 1)

Ty ho povzbuzuješ, aby tě s radostí chválil.

Žalm 25 (24)

Prosba za odpuštění a ochranu
Naděje neklame. (Řím 5,5)

¹K tobě pozvedám svou duši, *
Hospodine, můj Bože,
²v tebe důvěřuji, kéž nejsem zahanben, *
ať nade mnou nejásají moji nepřátelé.
³Vždyť nikdo z těch, kdo v tebe doufají, nepadne do hanby; *
do hanby padnou ti, kdo lehkovázně ruší věrnost.
⁴Ukaž mi své cesty, Hospodine, *
a pouč mě o svých stezkách.
⁵Ved' mě ve své pravdě a uč mě, †
neboť ty jsi Bůh, můj spasitel, *
nepřestávám v tebe důvěřovat.
⁶Rozpomeň se, Hospodine, na své slitování, *
na své milosrdenství, které trvá věčně.
⁷Nemysli na hříchy mého mládí, na má provinění, †
pamatuj na mě ve svém milosrdenství *
pro svou dobrotivost, Hospodine!
⁸Hospodin je dobrý a dokonalý, *
proto ukazuje hříšníkům cestu.
⁹Pokorné vede k správnému jednání, *
pokorné učí své cestě.
¹⁰Hospodinovo jednání je jen láska a věrnost *
pro ty, kdo plní jeho smlouvu a nařízení.

¹¹Pro své jméno, Hospodine, *
odpusť mi hřích, je totiž velký!

¹²Který muž ctí Hospodina? *

Učí ho o cestě, kterou si má zvolit.

¹³Takový se bude těšit z blahobytu, *

jeho potomci budou vlastnit zemi.

¹⁴Důvěrně se stýká Hospodin s těmi, kdo se ho bojí, *
dává jim poznat svou smlouvu.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

2. ant. (I, 1, 1)

Ty ho povzbuzuješ, aby tě s radostí chválil.

3. ant. (I, 1, 1)

Když tě vzývám, činím tak s úmyslem poznat tě.

Žalm 121 (120)

Strážce národa

*Už nikdy nebudou mít hlad ani žízeň, nebude už do nich pražit slunce ani jaký-
koli jiný žár. (Zj 7,16)*

¹Zvedám své oči k horám. *

Odkud mi přijde pomoc?

²Pomoc mi přijde od Hospodina, *
který učinil nebe i zemi.

³Nedopustí, aby se tvá noha zvrtila, *
nebude dřímat tvůj strážce.

⁴Ano, nebude dřímat a spát *

Izraelův strážce.

⁵Hospodin tě střeží, *

Hospodin je tvým ochráncem po tvé pravici.

⁶Za dne ti slunce neublíží, *
ani měsíc v noci.

⁷Hospodin tě bude střežit ode všeho zlého, *
střežit bude tvou duši.

⁸Hospodin bude střežit tvůj odchod i příchod *
nyní i navěky.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

3. ant. (I, 1, 1)

Když tě vzývám, činím tak s úmyslem poznat tě.

Krátké čtení (X, 24, 35)

Pohleďme, jak daleko jsem se dostal, když jsem tě hledal ve své paměti, Pane, a mimo ni jsem tě nenašel. A nenašel jsem ani nic o tobě, co bych si nebyl pamatoval od doby, kdy jsem tě poznal. Protože od doby, kdy jsem tě poznal, jsem na tebe nezapomněl. Tam, kde jsem našel pravdu, našel jsem svého Boha, Pravdu samotnou, a od doby, kdy jsem ji poznal, nezapomněl jsem na ni. A tak od doby, kdy jsem tě poznal, zůstáváš v mé paměti a tam tě nacházím, když na tebe vzpomínám a nacházím v tobě útěchu. To je mé svaté potěšení, které mi daroval ze svého milosrdenství, když jsi shlédl na mou bídu.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (X, 1,1)

+Ty miluješ pravdu, a kdo koná pravdu, přichází ke světlu.

- Ty miluješ pravdu, a kdo koná pravdu, přichází ke světlu.

+Já ji chci konat ve svém srdci.

- Kdo koná pravdu, přichází ke světlu.

+Sláva Otci i Synu, i Duchu Svatému.

- Ty miluješ pravdu, a kdo koná pravdu, přichází ke světlu.

Antifona k Zachariášovu kantiku (X, 24, 35)

Tam, kde jsem našel pravdu, našel jsem svého Boha, Pravdu samotnou.

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (X, 24, 35)

Tam, kde jsem našel pravdu, našel jsem svého Boha, Pravdu samotnou.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (VIII, 1, 1)

Můj Bože, ať si s vděčností připomínám

a vyznávám tvé milosrdenství nade mnou.

Ať se mé kosti naplní tvou láskou a řeknou:

Pane, kdo se ti vyrovná?

Rozvázal jsi moje pouta:

přinesu ti oběť chvály.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi, který je Bůh nade všechno velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 2, 5)

Zakončení

+Velký jsi, Hospodine,

- Velmi hodný chvály! (Žalm 48, 2).

Modlitba v poledne

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Pane, dej, ať tě hledám a vzývám,

- a ať tě vzývám, když v tebe věřím.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (I, 4, 4)

Co jsi, můj Bože?

Nejkrásnější a Nejsilnější,

Stálý a Nepochopitelný.

Jsi neproměnný, a přece vše proměňuješ,

nikdy nejsi nový, nikdy starý,

a přece vše obnovuješ,

a pyšné necháváš zestárnout,

aniž o tom vědí.

Jsi stále činný, a přitom stále klidný,

získáváš, a přitom nic nepotřebuješ.

Udržuješ, naplňuješ, ochraňuješ;

tvoríš, živíš, přivádíš k dokonalosti.
Hledáš, i když nic nepostrádáš.

Miluješ, ale nespaluje tě vášeň,
staráš se, ale jsi bezstarostný,
lituješ, ale necítíš bolest.
Hněváš se, a přitom jsi klidný.
Měníš svá díla, rozhodnutí však neměníš.

Přijímáš, co najdeš, i když jsi to nikdy neztratil...
Dostáváš zapláceno, více než požaduješ,
aby ses ty sám stal dlužníkem,
ale má někdo něco, co by nepatřilo tobě?

1. ant. (I, 7, 12)

Ty jsi Jediný, od něhož vychází každý princip bytí; ty jsi Nejkrásnější, který vše krásné utváříš a vše uspořádáváš podle svého zákona.

Žalm 33 (32)

Chvála Boží prozřetelnosti

Všechno povstalo skrze Slovo. (Jan 1,3)

¹Radujte se, spravedliví, z Hospodina, *
sluší se, aby ho dobří chválili.
²Citerou oslavujte Hospodina, *
hrejte mu na desetistrunné harfě.
³Zpívejte mu píseň novou, *
dovedně sáhněte do strun, slavnostně je rozezvučte!
⁴Neboť Hospodinovo slovo je správné, *
spolehlivé je celé jeho dílo.
⁵Miluje spravedlnost a právo, *
země je plná Hospodinovy milosti.
⁶Jeho slovem vznikla nebesa, *
dechem jeho úst všechnen jejich zástup.
⁷Vodstva moří shrnuje jako do měchu, *
do nádrží slévá oceány.
⁸Necht' se bojí Hospodina celá země, *
všichni obyvatelé světa ať se před ním děsí.
⁹On totiž řekl – a stalo se, *
on poručil – a vše povstalo.
Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i na věky věků. Amen.

1. ant. (I, 7, 12)

Ty jsi Jediný, od něhož vychází každý princip bytí; ty jsi Nejkrásnější, který vše krásné utváříš a vše uspořádáváš podle svého zákona.

2. ant. (X, 6, 9)

Zeptal jsem se na svého Boha hmoty světa, a odpověděla mi: „Já nejsem Bůh, ale on mě stvořil.“

Žalm 148

Oslava Boha stvořitele

Tomu, který sedí na trůně, i Beránkovi přísluší chvála, čest, sláva i moc na věčné věky. (Zj 5,13)

¹Chvalte Hospodina z nebes, *
chvalte ho na výsostech!

²Chvalte ho, všichni jeho andělé, *
chvalte ho, všechny jeho zástupy!

³Chvalte ho, slunce a měsíce, *
chvalte ho, všechny zářící hvězdy!

⁴Chvalte ho, nebesa nebes *
a vody, které jsou nad nebesy!

⁵At' chválí Hospodinovo jméno, *
neboť on rozkázal, a byly stvořeny!

⁶Umístil je na věčné časy, *
vydal zákon, který nepomine.

⁷Hospodinu vzdejte ze země chválu, *
obludy moře a všechny jeho hlubiny!

⁸Oheň, krupobití, sníh a dým, *
bouřný vítr, který plní jeho slovo,

⁹hory a všechny pahorky, *
ovocné stromy a všechny cedry,

¹⁰všechna zvířata, divoká i krotká, *
plazi a okřídlené ptactvo,

¹¹králové země a všechny národy, *
knížata a všichni soudcové země,

¹²jinoši a s nimi panny, *
starci spolu s dětmi

¹³at' chválí jméno Hospodinovo, *
neboť jen jeho jméno je vznešené.

Jeho velebnost převyšuje zemi i nebe *

¹⁴a velikou moc dal svému lidu.

Chválou je všem svým svatým, *

synům Izraele, lidu, který je mu blízký.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (X, 6, 9)

Zeptal jsem se na svého Boha hmoty světa, a odpověděla mi: „Já nejsem Bůh, ale on mě stvořil“.

3. ant. (XIII, 16, 19)

Jako je u tebe pramen života, tak v tvém světě uvidíme světlo.

Žalm 8

Velebnost Boží a důstojnost člověka

Všechno podřídil pod jeho nohy; a jeho dal jako svrchovanou hlavu církvi.

(Ef 1,22)

²Hospodine, náš Pane, †
jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi, *
svou velebností převýšils nebesa!
³Z úst dětí a nemluvňat sis připravil slávu navzdory svým odpůrcům, *
abys umlčel pomstychtivého nepřítele.
⁴Když se zahledím na tvá nebesa, dílo tvých prstů, *
na měsíc, na hvězdy, které jsi stvořil:
⁵Co je člověk, že na něho myslíš, *
co je smrtelník, že se o něho staráš?
⁶Učinils ho jen o málo menším, než jsou andělé, *
ověnčils ho ctí a slávou,
⁷dals mu vládnout nad dílem svých rukou, *
položils mu k nohám všechno:
⁸ovce i veškerý dobytek, *
k tomu i polní zvířata,
⁹ptáky na nebi a ryby v moři, *
vše, co se hemží na stezkách moří.
¹⁰Hospodine, náš Pane, *
jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 16, 19)

Jako je u tebe pramen života, tak v tvém světle uvidíme světlo.

Krátké čtení (XIII, 12, 13; 14-15)

Než ta naše „země“ dostala formu nauky, byla neviditelná a neuspořádaná, a halily nás temnoty nevědomosti, protože tys člověka pro jeho nepravost vychovával a tvé rozsudky jsou jako velká hlubina.

Ale protože se tvůj Duch, Pane, vznášel nad vodami, tvé milosrdenství neopustilo naši ubohost, která milosrdenství potřebuje, a tys řekl: „Bud' světlo! Čiňte pokání, přiblížilo se nebeské království, čiňte pokání; bud' světlo.“

A protože se v samotném našem nitru znepokojila naše duše, vzpomněli jsme si na tebe, Pane, v zemi u Jordánu a na hoře (tj. Kristu), která je stejně velká jako ty, ale pro nás se stala malou; a ty naše temnoty se nám přestaly líbit a obrátili jsme se k tobě a bylo světlo. Pohled': byli jsme kdysi temnotami, ale teď jsme světlem v Pánu.

(Ticho)

Verš k odpovědi (XIII, 8, 9)

+ Padl anděl, padla lidská duše a byli by jistě ukázali hlubinu, která čeká všechno duchovní stvoření v temné propasti,

- kdybys nebyl hned na začátku řekl: Bud' světlo!

Závěrečná modlitba (I, 2, 2)

Pane, já bych nebyl, kdybych nebyl v tobě,
od něhož, skrze něhož a pro něhož je všechno.

Ano, Pane, tak to skutečně je.

Kam tě tedy zvu, když jsem v tobě?

Nebo odkud máš ke mně přijít?

Kam mimo nebe a zemi mám odejít,

a odkud má ke mně přijít můj Bůh,

který řekl: „Já naplňuji nebe a zemi.“?

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala, ať vyznává tvé milosrdenství,
- aby tě chválila.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (I, 2, 2)

Jak budu vzývat svého Boha?
Vždyť je mým Bohem a Pánem,
a když ho budu vzývat,
budu ho vzývat k sobě.

A je ve mně nějaké místo,
kam může přijít můj Bůh?
Jak ke mně může přijít Bůh,
ten Bůh, který učinil nebe i zemi?
Nebyl bych, kdybych nebyl v tobě.

A kam tě tedy zvu, když jsem v tobě?
Nebo odkud máš ke mně přijít?
Kam mimo nebe a zemi mám odejít,
a odkud má ke mně přijít můj Bůh,
který řekl: „Já naplňuji nebe i zemi.“?

1. ant. (I, 5, 5)

Čím pro mě jsi, Pane? Slituj se a dej, abych to dokázal vyjádřit.

Žalm 6

Vzývání Božího milosrdenství v těžkém soužení
Nyní je moje duše rozechvěna ... Otče, vysvobod' mě od té hodiny. (Jan 12,27)

²Hospodine, nekárej mě ve svém hněvu, *
netrestej mě ve svém rozhorlení!
³Smiluj se nade mnou, Hospodine, vždyť jsem chorý, *
uzdrav mě, Hospodine, neboť mé kosti se chvějí
⁴a má duše je nadmíru vyděšená; *
ale ty, Hospodine, jak dlouho ještě...?
⁵Obrat' se, Hospodine, vysvobod' mou duši, *
zachraň mě pro své slitování,
⁶protože mezi mrtvými nemyslí na tebe nikdo: *
Kdo tě v podsvětí může chválit?
⁷Jsem vysílen od svého nářku, †
noc jak noc pláčem skráním své lože, *
smáčím své lůžko slzami.
⁸Oko mám zamžené hořem, *
zestárlo vinou všech mých nepřátel.
⁹Pryč ode mě, všichni pachatelé bezpráví, *
neboť Hospodin zaslechl mé hlasité naříkání.
¹⁰Uslyšel Hospodin mou prosbu, *
Hospodin mou modlitbu přijal.
¹¹Ať se všichni moji nepřátelé zastydí, ať se vyděsí, *
ať se kvapně odklidí v hanbě!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (I, 5, 5)

Čím pro mě jsi, Pane? Slituj se a dej, abych to dokázal vyjádřit.

2. ant. (I, 5, 5)

Čím jsem pro tebe já, že mi přikazuješ, abych tě miloval?

Žalm 119 (118)

Rozjímání o Božím zákoně

Láska k Bohu záleží v tom, že zachováváme jeho přikázání. (1 Jan 5,3)

¹Blaze těm, jejichž cesta je bezúhonná, *
kteří krácejí v zákoně Hospodinově.
²Blaze těm, kdo dbají na jeho přikázání, *
hledají ho celým srdcem,
³kdo nečiní nepravosti, *
ale chodí po jeho cestách.
⁴Tys dal svá nařízení, *

aby se jich dbalo svědomitě.
⁵Kéž jsou pevné mé cesty, *
abych zachovával tvé příkazy.
⁶Neupadnu do hanby, *
budu-li si všímat všech tvých předpisů.
⁷Oslavím tě upřímným srdcem, *
když se naučím tvým spravedlivým rozhodnutím.
⁸Tvé příkazy chci zachovávat, *
jenom mě neopouštěj!
⁹Jak půjde jinoch svou cestou bez úhony? *
Bude-li se chovat podle tvého slova.
¹⁰Celým srdcem tě hledám, *
nedej, abych se odchýlil od tvých předpisů!
¹¹V mém srdci uchovávám tvůj výrok, *
abych se neprohřešil proti tobě.
¹²Veleben jsi, Hospodine, *
nauč mě svým příkazům!
¹³Svémi rty vypočítávám *
všechna rozhodnutí tvých úst.
¹⁴Raduji se na cestě tvých přikázání *
jako z velkého bohatství.
¹⁵Chci rozjímat o tvých nařízeních, *
pozor dávat na tvé cesty.
¹⁶Z tvých příkazů se budu těšit, *
nezapomenu na tvá slova.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (I, 5, 5)

Čím jsem pro tebe já, že mi přikazuješ, abych tě miloval?

3. ant. (I, 6, 7)

Dovol mi přesto mluvit k tvému milosrdenství, i když jsem jen prach a popel,
dovol mi mluvit.

Žalm 5 2-10.12-13

Ranní modlitba o pomoc

Ti, kdo přijali Slovo a stali se jeho příbytkem, budou se z něho věčně radovat.

²Hospodine, slyš moje slova, *
všimni si mého nářku!

³Naslouchej mé hlasité prosbě, †
můj králi a můj Bože, *
⁴vždyť k tobě se modlím, Hospodine!
Zrána slyšíš můj hlas, *
zrána ti předkládám své modlitby a čekám.
⁵Ty nejsi Bůh, kterému by se líbila nepravost, †
zlý u tebe prodlévat nesmí *
⁶ani rouhači před tebou neobstojí.
Nenávidíš každého zločince, *
⁷hubíš všechny lháře.
Od vraha a podvodníka *
se odvrací Hospodin s odporem.
⁸Já však pro velikou tvou milost *
smím vstoupit do tvého domu,
padnu na tvář před tvým svatým chrámem *
v bázni před tebou, Hospodine!
⁹Ved' mě ve své spravedlnosti kvůli mým nepřátelům; *
urovnej přede mnou cestu k sobě!
¹⁰Vždyť není upřímnosti v jejich ústech, *
jejich nitro strojí úklady,
jejich hrdlo je otevřený hrob, *
lichotí svým jazykem.
¹²Ale všichni, kdo se k tobě utíkají, ať se veselí, *
ať jásají bez přestání;
chraň je, ať se radují v tobě, *
kdo milují tvé jméno,
¹³protože ty, Hospodine, žehnáš spravedlivému, *
jako štítem ho věncíš svou přízní.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (I, 6, 7)

Dovol mi přesto mluvit k tvému milosrdenství, i když jsem jen prach a popel,
dovol mi mluvit.

Krátké čtení (II, 1, 1; X, 2,2)

Chci tu připomenout své dřívější hanebné činy, hříchy těla, jimiž jsem zkazil svou duši: ne proto, že bych je dosud miloval, ale abych miloval tebe, můj Bože. Dělán to z lásky k tvé lásce. Hořce vzpomínám, uvažuji o svých velmi hanebných cestách, aby ses ty pro mě stal rozkoší – rozkoší, která neklame, rozkoší, která dává štěstí a bezpečí –, a dávám se dohromady z roztráštěnosti, do níž jsem se

postupně rozptýlil, protože jsem se odvrátil od tebe Jediného a rozplynul se v mnohých.

Ty tedy do mě, Pane, můžeš nahlížet, ať jsem jakýkoliv. Vyznávám se ti a nedělám to slovy těla a zvuky, ale slovy duše a křikem myšlení, který tvé ucho poznává.

A tak se, můj Bože, mé vyznání před tvou tváří děje mlčky a neděje se mlčky: mlčí co do vnějšího hluku, ale křičí citem.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (X, 17, 26)

+Jestli si na tebe nepamatuji, jak tě najdu?

- Jestli si na tebe nepamatuji, jak tě najdu?

+Vydám se i za svou paměť, abych tě našel.

- Jak tě najdu?

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Jestli si na tebe nepamatuji, jak tě najdu?

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 25, 36)

Ty laskavě ses rozhodl bydlet v mé paměti od doby, kdy jsem tě poznal, a nacházím tě v paměti, když na tebe vzpomínám.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 25, 36)

Ty laskavě ses rozhodl bydlet v mé paměti od doby, kdy jsem tě poznal, a nacházím tě v paměti, když na tebe vzpomínám.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (II, 7, 15)

Čím se odplatím Pánu,

že na to můžu vzpomínat,

aniž by se tím má duše znepokojovala?

Budu tě milovat, Pane, vzdávat ti díky

a velebit tvé jméno za to,

žes mi odpustil mé hříšné a hanebné skutky.

Přičítám to jen tvé milosti a tvému milosrdenství,

žes rozpustil mé hříchy jako led.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,

který je Bůh nade všechno velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

2. DEN

DISPERSIO / ROZPTÝLENÍ

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 1, 1)

Volám tě, můj Bože, mé milosrdenství,
tys mě stvořil a nezapomněls na toho,

který zapomněl na tebe.

Volám tě do své duše,
tebe, který ji touhou, kterou do ní vdechuješ,
připravuješ na to, aby tě mohla chápat.

Když tě teď volám, neopouštěj mě,
tys mě předešel, než jsem tě začal volat,
a vytrvale ses mi znova a znova
různými způsoby ozýval,

abych tě z dálky slyšel a obrátil se
a abych, když na mě voláš ty,
volal já tebe.

1. ant. (II, 3, 7)

Měl jsem tu opovážlivost říct, že jsi mlčel, můj Bože, když jsem to byl já, kdo se od tebe stále více vzdaloval.

Žalm 143 (142)

Modlitba v nesnázích

Člověk je uznán za spravedlivého, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon. (Gal 2,16)

¹Hospodine, slyš moji modlitbu, †
pro svou věrnost popřej sluchu mé úpěnlivé prosbě, *
vyslyš mě pro svou spravedlnost.

²Nepoháněj na soud svého služebníka, *
nikdo z živých není před tebou spravedlivý.

³Neboť nepřítel pronásleduje mou duši, †
k zemi srazil můj život, *
uzavřel mě v temnotách jako dávno zemřelý.

⁴Můj duch ve mně chřadne, *
srdce mi strnulo v nitru.

⁵Vzpomínám si na dávné dny, †
uvažuji o všech tvých činech, *
myslím na skutky tvých rukou.

⁶Rozpínám k tobě své ruce, *
má duše po tobě žízní jak vyprahlá země.

⁷Rychle mě vyslyš, Hospodine, *
neboť můj duch malátní.

Neskrývej přede mnou svou tvář, *
ať nejsem jako ti, kdo klesají do hrobu.

⁸Dej, ať záhy dojdu tvé milosti, *
vždyť v tebe doufám.
Ukaž mi cestu, po níž mám kráčet, *
neboť k tobě zvedám svou duši.
⁹Vysvobod' mě od mých nepřátel, Hospodine, *
k tobě se utíkám.
¹⁰Pouč mě, abych konal tvou vůli, *
vždyť ty jsi můj Bůh!
Dobrotivý je tvůj duch, *
ať mě vede rovným krajem.
¹¹Pro své jméno, Hospodine, zachovej mě naživu, *
ve své spravedlnosti vyved' mě z tísně!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (II, 3, 7)

Měl jsem tu opovážlivost říct, že jsi mlčel, můj Bože, když jsem to byl já, kdo se od tebe stále více vzdaloval.

2. ant. (II, 10, 18)

Já jsem od tebe odpadl a bloudil jsem, můj Bože, vzdálil jsem se od tvé pevné opory a stal jsem se sám sobě krajem bídy.

Žalm 88 (87)

Modlitba těžce zkoušeného člověka

Tohle je vaše hodina a vláda temnoty. (Lk 22,53)

²Hospodine, můj Bože, volám ve dne, *
hořekuji před tebou v noci.
³Kéž pronikne k tobě má modlitba, *
nakloň svůj sluch k mému volání!
⁴Neboť bédami je nasycena má duše *
a můj život se blíží podsvětí.
⁵Počítají mě k těm, kdo klesli do hrobu, *
jsem jako člověk bez pomoci.
⁶Mezi mrtvými je moje lože, *
mezi zabitými, kteří leží v hrobě;
na ty už nevzpomínáš, *
jsou vyloučeni z tvé péče.
⁷Položilš mě do hluboké jámy, *
do temnot a do propastí.

⁸Doléhá na mě tvůj hněv, *
všechny své přívaly jsi na mě vylil.
⁹Odpudils ode mě známé, †
zošklivil jsi mě před nimi, *
jsem v žaláři, nevyvážnu!
¹⁰Mé oko hasne utrpením, †
denně k tobě, Hospodine, volám, *
k tobě vztahuji své ruce.
¹¹Děláš snad zázraky pro mrtvé, *
či vstanou lidské stíny a budou tě chválit?
¹²Což se dá v hrobě vyprávět o tvé dobrotě, *
o tvé věrnosti v příbytku mrtvých?
¹³Lze poznat tvé divy v temnotách, *
tvou milost v kraji zapomnění?
¹⁴Já však volám k tobě, Hospodine, *
má modlitba ti přichází vstříc hned ráno.
¹⁵Proč mě odmítáš, Hospodine, *
a přede mnou skrýváš svou tvář?
¹⁶Jsem chudák, od dětství zasvěcen smrti, *
vyčerpán snášel jsem tvé hrůzy.
¹⁷Převalil se přese mě tvůj hněv, *
zahubily mě tvé hrůzy.
¹⁸Zaplavují mě ustavičně jako zátopa, *
koldokola mě obkličují.
¹⁹Odcizils mi přítele i druha, *
temnota je mou důvěrníci.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (II, 10, 18)

Já jsem od tebe odpadl a bloudil jsem, můj Bože, vzdálil jsem se od tvé pevné opory a stal jsem se sám sobě krajem bídy.

3. ant. (IV, 15, 26)

Jako tělesná bytost jsem obviňoval tělo a jako bloudící duch jsem se k tobě nevracel.

Žalm 103 (102)

Chvála Božího milosrdenství

Z milosrdné lásky našeho Boha nás navštívil ten, který vychází z výsosti.

(Lk 1,78)

¹Veleb, duše má, Hospodina, *
vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno!
²Veleb, duše má, Hospodina, *
a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní!
³On odpouští všechny tvé viny, *
on léčí všechny tvé neduhy.
⁴On vykupuje tvůj život ze záhuby, *
on tě věncí láskou a slitováním.
⁵On štěstím sytí tvůj život, *
jak orlu se obnovuje tvé mládí.
⁶Hospodin koná spravedlivé skutky, *
zjedná právo všem utlačeným.
⁷Oznámil své plány Mojžíšovi, *
izraelským synům své skutky.
⁸Hospodin je milosrdný a milostivý, *
shovívavý a nadmíru dobrotivý.
⁹Nechce se přít ustavičně *
ani se hněvat navěky.
¹⁰Nejedná s námi podle našich hříchů *
ani podle našich vin nám neodplácí.
¹¹Jak vysoko je nebe nad zemí, *
tak je velká jeho láska k těm, kdo se ho bojí.
¹²Jak vzdálen je východ od západu, *
tak vzdaluje od nás naše nepravosti.
¹³Jako se smilovává otec nad syny, *
tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.
¹⁴Neboť on ví, z čeho jsme utvořeni, *
má v paměti, že jsme jen prach.
¹⁵Dni člověka jsou jako tráva, *
kvete jak polní květ.
¹⁶Sotva jej vítr ovane – již ho není, *
nezbude po něm ani stopa.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (IV, 15, 26)

Jako tělesná bytost jsem obviňoval tělo a jako bloudící duch jsem se k tobě nevra-
cel.

Krátké čtení (VI, 11, 20)

Během toho, co jsem si tohle říkal a různé větry smýkaly mým srdcem na tu či onu stranu, čas ubíhal a já jsem stále otálel s obrácením k Pánu. A den za dnem jsem odkládal to, abych žil v tobě, ale neodkládal jsem to, abych každý den umíral sám v sobě. I když jsem miloval blažený život, bál jsem se ho hledat tam, kde sídlí, hledal jsem ho, a přitom jsem od něho utíkal.

Myslel jsem si totiž, že bych byl velice nešťastný, kdybych postrádal ženské objekty, a o léku tvého milosrdenství, kterýs nám dal na vyléčení této slabosti, jsem neuvažoval, protože jsem ho nikdy nevyzkoušel. Byl jsem přesvědčen, že zdrženlivosti se dosahuje vlastními silami – a těch jsem si nebyl vědom. A byl jsem tak hloupý, že jsem nevěděl, co je psáno: že nikdo nemůže být zdrženlivý, nedáš-li mu to ty. A určitě bys mi to dal, kdybych s nářkem v srdci tloukl na tvé uši a v pevné víře hodil na tebe svou starost.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (II, 4, 9)

+Pohleď na mé srdce, Bože, nad nímž ses smiloval.

- Pohleď na mé srdce, Bože, nad nímž ses smiloval.

+Když bylo v hlubinách propasti,

- nad nímž ses smiloval.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Pohleď na mé srdce, Bože, nad nímž ses smiloval.

Antifona k Zachariášovu kantiku (IV, 10, 15)

Bože zástupů, obnov nás, rozjasni svou tvář, a budeme spaseni.

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (IV, 10, 15)

Bože zástupů, obnov nás, rozjasni svou tvář, a budeme spaseni.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (V, 2, 2)

Ať se obrátí a hledají tě, Pane,
protože tys neopustil svá stvoření,
jako oni opustili svého Stvořitele.

Ať se obrátí: hle, ty jsi v jejich srdci,
v srdci těch, kdo se ti vyznávají,
kdo se k tobě vrhají a pláčou ti na klíně
po svém putování neschůdnými pustinami.

A ty jim ochotně setřeš slzy,
a oni budou ještě víc plakat
a v tom pláči se radovat,
protože ty, Pane, kterýs je stvořil,
je občerstvuješ a utěšuješ.
Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 3, 5)

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Modlitba v poledne

Uvedení do modlitby (XIII, 16, 19)

+Tak je u Tebe, Pane, pramen života,
- jako v tvém světle uvidíme světlo.
Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (V, 1, 1)

Nepřestává a neumlká chvála,
kterou ti vzdává veškeré tvé stvoření,
každý lidský duch,
jenž se k tobě ústy obrací,

a zvířata a věci ústy toho, kdo o nich uvažuje:
tak se naše duše pozvedne z malátnosti,
opře se o to, co jsi stvořil, a přejde k tobě,
jenž jsi je podivuhodně učinil.

1. ant. (XIII, 15, 16)

Kdo jiný než ty, Bože náš, pro nás ve svém božském Písmu sklenul nad námi oblohu plnou autority?

Žalm 65 (64)

Děkování za Boží dary

Siónem rozuměj nebeské město. (Origenes)

²Tobě, Bože, patří chvalozpěv na Siónu, *

³tobě, který vyslýcháš prosbu, ať se plní slib.

K tobě přichází každý člověk *

⁴s vyznáním svých vin.

Naše nevěrnosti nás tísní, *

ty je však odpouštíš.

⁵Blaze tomu, koho si volíš a bereš k sobě: *

přebývá v tvých nádvořích.

Kéž se nasytíme blahem tvého domu, *

svatostí tvého chrámu!

⁶Je úžasné a spravedlivé, jak nás vyslýcháš, *

Bože, náš zachránce,

naděje všech končin země *

i dalekých moří.

⁷Svou mocí upevňuješ hory, *

jsi opásán silou.

⁸Tišíš hukot moří, *

hukot jejich vln a vřavu národů.

⁹Pro tvé divy bázeň jímá obyvatele dálných krajín, *

radostí plníš nejzazší východ i západ.

¹⁰V milosti jsi navštívil zem a napojils ji, *

velmi jsi ji obohatil.

¹¹Boží strouhou se hrne voda, *

(lidem) nachystals obilí.

Takto jsi zemi připravil: †

zavlažils její brázdy, *

rozmělnils její hroudy,

zkyprils ji dešti, *

požehnals tomu, co vyrašilo.

¹²Rok jsi korunoval svou dobrotou, *

kudy jsi prošel, prýští hojnost.

¹³Pastviny na stepi mokvají vláhou, *

pahorky se ovíjejí radostí.

¹⁴Nivy se odívají stády, †

údolí se přikrývají obilím: *
ozývají se jáсотem a zpěvem.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 15, 16)

Kdo jiný než ty, Bože náš, pro nás ve svém božském Písmu sklenul nad námi oblohu plnou autority?

2. ant. (XIII, 15, 16)

Nebe bude svinuto jako svitek a teď se nad námi pne jako stanová kůže.

Žalm 66 (65)

Děkovný chvalozpěv

O vzkříšení Páně a obrácení pohanů. (Hesychius)

¹Jásejte Bohu, všechny země, †
²opěvujte slávu jeho jména, *
vzdejte mu velkolepou chválu!
³Řekněte Bohu: „Jak úžasná jsou tvá díla! *
Pro tvou nesmírnou moc se ti podrobují tvoji nepřátelé!
⁴Ať se ti koří celá země, ať ti zpívá, *
necht' opěvuje tvé jméno.“
⁵Pojďte a pozorujte Boží skutky: *
podivuhodně jednal s lidmi!
⁶Moře proměnil v souš; †
suchou nohou přešli řeku, *
proto se radujme v Bohu!
⁷Vládne svou mocí navěky, †
jeho oči sledují národy: *
aby se nevypínali zpupní!
⁸Velebte, národy, našeho Boha *
a rozhlašujte jeho chválu!
⁹On dal život naší duši, *
nedopustil, aby klopýtaly naše nohy.
¹⁰Věřu, zkoušel jsi nás, Bože, *
tříbil jsi nás ohněm, jako se tříbí stříbro.
¹¹Zavedl jsi nás do léčky, *
těžké břímě jsi vložil na naše bedra.
¹²Nechals jezdit lidi po našich hlavách, †

prošli jsme ohněm a vodou, *
ale pak jsi nám popřál úlevu.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 15, 16)

Nebe bude svinuto jako svitek a teď se nad námi pne jako stanová kůže.

3. ant. (XIII, 15, 17)

Pane, kéž na ta „nebesa“, dílo tvých prstů, vidíme – rozjasni pro naše oči mrak, kterým je zakryl.

Žalm 95 (94)

Výzva k chválení Boha

Povzbuzujte se navzájem den co den, pokud ještě trvá ono „dnes“. (Žid 3,13)

¹Pojďme, jásejme Hospodinu, *
oslavujme Skálu své spásy,
²předstupme před něho s chvalozpěvy *
a písňemi mu zajásejme!
³Neboť veliký Bůh je Hospodin *
a veliký Král nade všemi bohy.
⁴V jeho ruce jsou hlubiny země *
a jemu patří výšiny hor.
⁵Jeho je moře, vždyť on je učinil, *
i souš, kterou zhnětly jeho ruce.
⁶Pojďme, padněme, klaňme se, *
poklekněme před svým tvůrcem, Hospodinem!
⁷Neboť on je náš Bůh *
a my jsme lid, který pase, stádce vedené jeho rukou.
Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu: †
⁸„Nezatvrzujte svá srdce jako v Meribě, *
jako tehdy v Masse na poušti,
⁹kde mě dráždili vaši otcové, *
zkoušeli mě, ač viděli mé činy.
¹⁰Čtyřicet let mi bylo protivné ono pokolení; †
řekl jsem: Je to lid, který bloudí v srdci, *
nepoznali mé cesty.
¹¹Proto jsem přísahal ve svém hněvu: *
Nepřijdou na místo mého klidu!“

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 15, 17)

Pane, kéž na ta „nebesa“, dílo tvých prstů, vidíme – rozjasni pro naše oči mrak, kterým je zakryl.

Krátké čtení (XIII, 15, 18)

V nebi je, Pane, tvé milosrdenství a tvá pravda až k oblakům. Oblaka odcházejí, ale nebe trvá. Kazatelé tvého slova odcházejí z tohoto života do života jiného, ale tvé Písmo se rozpíná nad národy až do konce tohoto věku. Odejdou však i nebe a země, ale tvá slova neodejdou – protože i stanová kůže bude svinuta a i suchá tráva, nad kterou byla rozepjata, s tou svou krásou zanikne, ale tvé slovo trvá navěky.

(Ticho)

Verš k odpovědi (XIII, 16, 19)

+Jako je u tebe pramen života,
- tak v tvém světle uvidíme světlo.

Závěrečná modlitba (XII, 11, 13)

„Bože, dej, aby naše duše
která bloudí daleko od tebe,
zvážila, zda už po tobě žízní,
zda její slzy jsou již jejím chlebem,
když jí den za dnem říkají:

„Kde je tvůj Bůh?“

Zda už od tebe vyžaduje jen jednu věc,
a pouze tuto jedinou věc od tebe žádá:
aby směla přebývat ve tvém domě
po všechny dny svého života.

A co je její „život“, když ne ty?

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
-ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (X, 27, 38)

Pozdě jsem si tě zamiloval,
kráso tak starobylá i tak nová.
Pozdě jsem si tě zamiloval.
A pohled: tys byl uvnitř
a já venku a hledal jsem tě tam
a napadal jsem, já hrozný člověk,
to krásné, co jsi stvořil.
Tys byl se mnou, a já jsem s tebou nebyl.
Ta krásná stvoření mě držela daleko od tebe,
A přitom, kdyby nebyla v tobě, nebyla by vůbec.
Volal jsi a křičel a prolomils mou hluchotu;
leskl ses a zářil a zahnals mou slepotu;
vydával jsi vůni a nadechl jsem se,
a vzdychám po tobě;
okusil jsem tě a hladovím a žízním po tobě;
dotkl ses mě a vzplanul jsem po tvém pokoji.

1. ant. (VI, 11, 18)

Sám pro sebe jsem si říkal: „Zítra najdu pravdu; hle, jasně se to ukáže a budu se toho držet.“

Žalm 32 (31)

Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost
*David blahoslaví člověka, kterému Bůh – nezávisle na skutcích – přičítá něco za
spravedlnost. (Řím 4,6)*

¹Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost, *
jehož hřích je přikryt.
²Šťastný je člověk, kterému Hospodin nepřičítá vinu, *
v jehož duši není klamu.
³Dokud jsem mlčel, chřadly mi kosti *
v mých ustavičných nárcích.
⁴Vždyť dnem i nocí mě tížila tvá ruka, *
má síla se stravovala jak za letních veder.
⁵Vyznal jsem se ti ze svého hříchu, *
svou nepravost jsem nezatajil.
Řekl jsem: „Vyznávám se Hospodinu ze své ničemnosti“. *
A tys odpustil, co jsem zavinil hříchem.
⁶Proto se bude k tobě modlit každý zbožný *
v čas tísně.
Až budou dorážet přívaly vod, *
k němu nedosáhnou.
⁷Tys mé útočiště, ušetříš mě úzkostí, *
zahrneš mě radostí ze záchrany.
⁸Poučím tě a ukážu ti cestu, kudy máš kráčet, *
poradím ti, budu tě mít stále na očích.
⁹Nebud'te jako kuň či mezek bez rozumu, †
jejich bujnost se krotí uzdou a ohlávkou, *
jinak k tobě nepřiběhnou.
¹⁰Bezbožný má hodně bolesti, *
milosrdenství však obklopuje toho, kdo doufá v Hospodina.
¹¹Radujte se z Hospodina a těšte se, spravedliví, *
jásejte všichni, kdo jste upřímného srdce.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (VI, 11, 18)

Sám pro sebe jsem si říkal: „Zítřa najdu pravdu; hle, jasně se to ukáže a budu se toho držet.“

2. ant. (IV, 16, 31)

K čemu mi tehdy byla moje intelligence, jestliže v nauce o zbožnosti jsem v boha-prázdné hanebnosti ohavně bloudil?

Žalm 119 (118) 17-24

¹⁷Prokaž dobro svému služebníku, abych byl živ *
a zachovával tvé slovo.
¹⁸Otevři mé oči, *
ať pozoruji divy tvého zákona.
¹⁹Jsem na zemi jenom hostem, *
neskrývej přede mnou své předpisy.
²⁰Umdlévá má duše, *
když stále dychtí po tvých rozhodnutích.
²¹Pokáral jsi pyšné: *
zlořečení, kdo se odchylují od tvých předpisů!
²²Sejmi ze mě potupu a hanbu, *
neboť zachovávám tvá přikázání.
²³I když se knížata ve schůzce proti mně umlouvají; *
tvůj služebník rozjímá o tvých předpisech.
²⁴Vždyť tvá přikázání jsou mým potěšením, *
tvé příkazy jsou mými rádci.
²⁵Přilnula k prachu má duše, *
navrať mi život podle svého slova.
²⁶Vyjevili jsem své osudy, a vyslyšels mě, *
nauč mě svým příkazům!
²⁷Pouč mě o smyslu svých nařízení *
a budu rozjímát o tvých dívech.
²⁸Duše má zármutkem slzí, *
pozvedni mě podle svého slova!
²⁹Odvrať mě od cesty lži, *
ušetři mi svůj zákon!
³⁰Vyvolil jsem si cestu pravdy, *
dal jsem přednost tvým rozhodnutím.
³¹Lnu k tvým přikázáním, *
Hospodine, nezahanbuj mě!
³²Poběžím po cestě tvých předpisů, *
neboť mi rozšiřuješ srdce.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (IV, 16, 31)

K čemu mi tehdy byla moje inteligence, jestliže v nauce o zbožnosti jsem v bohaprázdné hanebnosti ohavně bloudil?

3. ant. (IV, 16, 31)

Naše síla je silou, když jsi jí ty, Pane, zato když je to naší silou, pak je to slabost.

Žalm 107 (106)

Poděkování za vysvobození

Bůh poslal Izraelitům své slovo, když dal hlásat, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. (Sk 10,36)

- ¹Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, *
jeho milosrdenství trvá navěky.
- ²† Tak ať mluví vykoupení Hospodinem, *
ti, které vykoupil z nepřátelské moci,
³které shromáždil ze zemí, *
od východu a od západu, ze severu a z jihu.
- ⁴Bloudili na stepi, po pustině, *
nenašli cestu k městu, kde by mohli bydlet.
- ⁵Hladověli a žíznili, *
život v nich chřadl.
- ⁶Tu volali ve své tísní k Hospodinu, *
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.
- ⁷Vedl je pravou cestou, *
aby došli do města, kde by mohli bydlet.
- ⁸Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *
za jeho divy k dobru lidí,
⁹neboť žíznivou duši ukojil, *
hladovou duši naplnil dobrými věcmi.
- ¹⁰Seděli v hlubokých temnotách, *
spoutáni železem a strastí,
¹¹neboť se vzepřeli Božím příkazům, *
pohrdli úradkem nejvyššího.
- ¹²Proto jim pokořil srdce útrapou, *
potáceli se, ale nikdo jim nepomohl.
- ¹³Tu volali ve své tísní k Hospodinu, *
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.
- ¹⁴Vyvedl je z hlubokých temnot *
a roztrhl jejich pouta.
- ¹⁵Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *
za jeho divy k dobru lidí,
¹⁶neboť vylomil bronzové brány *
a železné závory rozbil.
- ¹⁷Chřadli pro svou nepravost *
a soužení byli pro své viny;
¹⁸z duše se jim zhnusil každý pokrm *
a přiblížili se až k branám smrti.
- ¹⁹Tu volali ve své tísní k Hospodinu, *
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.

²⁰Poslal své slovo a uzdravil je, *
zachránil je ze záhuby.

²¹Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *
za jeho divy k dobru lidí.

²²Nechť podají děkovné oběti, *
nechť vypravují s jásotem o jeho skutcích.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (IV, 16, 31)

Naše síla je silou, když jsi jí ty, Pane, zato když je to naší silou, pak je to slabost.

Krátké čtení (IV, 12, 18)

Jděte do sebe, vzbouřenci, a přilněte k tomu, který vás stvořil. Stůjte s ním, a ob-
stojíte, spočínáte v něm, a dojdete odpočinku. Kam jdete? Dobro, které milujete, je
od něho: dobré a příjemné je ale jen tou měrou, jakou směřuje k němu. Ale po-
právu bude hořké, když svou láskou neprávem věnujete bez něho tomu, co po-
chází od něho.

K čemu je vám znovu a znovu procházet po obtížných a neschůdných cestách?
Spočinutí není tam, kde ho hledáte. Hledejte, co hledáte, ale tam, kde ho hledáte,
není. Hledáte blažený život v krajině smrti: není tam. Vždyť jak by mohl blažený
život být tam, kde žádný život není?

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (VII, 10,16)

+Zjistil jsem, že jsem daleko od tebe, v kraji nepodobnosti.

- Zjistil jsem, že jsem daleko od tebe, v kraji nepodobnosti.

+Kde, jako bych slyšel tvůj hlas,

- v kraji nepodobnosti.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Zjistil jsem, že jsem daleko od tebe, v kraji nepodobnosti.

Antifona ke kantiku Panny Marie (IV, 11, 16)

Duše má, jen tam nacházíš místo neporušitelného klidu, kde láska není opuštěna,
a ani ona nás neopouští.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (IV, 11, 16)

Duše má, jen tam nacházíš místo neporušitelného klidu, kde láska není opuštěna, a ani ona nás neopouští.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (VI, 16, 26)

Ó cesty plné zákrut!

Běda opovážlivé duši, která doufá,
že dosáhne něčeho lepšího, když se od tebe vzdálí!
Převracej se dopředu, na záda, na bok, nebo na břicho,
všechno je tvrdé – a jen ty, Pane, jsi odpočinutí.

A hle, ty jsi tady a osvobozuješ nás
od politováníhodných omylů

a uvádíš nás na svou cestu,

utěšuješ nás a říkáš:

„Běžte, já vás ponesu,

já vás přivedu, já vás tam donesu“.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

3. DEN

INTERIORITAS / NITERNOST

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 14, 15)

Zrána se postavím
a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
který probudí k životu
i naše smrtelná těla skrze Ducha,

který v nás sídlí,
protože se milosrdně vznáší
nad naším temným a těžkým nitrem.

Proto jsme na této pouti dostali záruku,
jako bychom tím světlem byli už teď
– i když je naše spása
zatím ještě předmětem naděje,

a jsme synové světla a synové dne,
ne synové noci, ani synové temnot

– jakými jsme byli.

1. ant. (VII, 21, 27)

Velmi dychtivě jsem sáhl po sepsání tvého Ducha, Pane, především od apoštola Pavla, a postupně zmizely všechny mé omyly.

Žalm 18 (17) 2-7.17-20

Poděkování za záchranu a vítězství

V tu chvíli nastalo velké zemětřesení. (Zj 11,13)

²Miluji tě, Hospodine, má sílo, *

³† Hospodine, má skálo, mé útočiště; zachránce můj!

Můj Bože, má skálo, na niž se utíkám, *

můj štíte, rohu mé spásy, ochrano má!

⁴Budu vzývat Hospodina, jemuž náleží chvála, *

a od svých nepřátel budu vysvobozen.

⁵Obklopil mě smrtící příboj, *

přepadly mě záhubné přívaly,

⁶ovinula mě osidla podsvětí, *

ohrozily mě léčky smrti.

⁷Ve své tísní jsem vzýval Hospodina, *

k svému Bohu jsem volal o pomoc:

Ze své svatyně slyšel můj hlas, *

mé volání proniklo k jeho sluchu.

¹⁷Napráhl svou ruku z výšin a uchopil mě, *

vyprostil mě ze spousty vod,

¹⁸vyrval mě mému mocnému nepříteli, *

těm, kdo mě nenáviděli, kdo mě předčili silou.

¹⁹Přepadli mě v den pro mě osudný, *

ale Hospodin se mě zastal.

²⁰Vyvedl mě na volné prostranství, *

vysvobodil mě, protože mě má rád.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

1. ant. (VII, 21, 27)

Velmi dychtivě jsem sáhl po sepsání tvého Ducha, Pane, především od apoštola Pavla, a postupně zmizely všechny mé omyly.

2.ant. (VII, 21, 27)

Co má nešťastný člověk dělat? Kdo ho vysvobodí od těla propadlého této smrti, jestli ne tvá milost skrze Ježíše Krista, našeho Pána?

Žalm 107 (106) 15-22

Poděkování za vysvobození

Bůh poslal Izraelitům své slovo, když dal hlásat, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. (Sk 10,36)

¹⁵At' chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *

za jeho divy k dobru lidí,

¹⁶neboť vylomil bronzové brány *

a železné závory rozbil.

¹⁷Chřadli pro svou nepravost *

a soužení byli pro své viny;

¹⁸z duše se jim zhnusil každý pokrm *

a přiblížili se až k branám smrti.

¹⁹Tu volali ve své tísní k Hospodinu, *

a on je z jejich úzkostí vysvobodil.

²⁰Poslal své slovo a uzdravil je, *

zachránil je ze záhuby.

²¹At' chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *

za jeho divy k dobru lidí;

²²Nechť podají děkovné oběti, *

nechť vypravují s jásotem o jeho skutcích.

2.ant. (VII, 21, 27)

Co má nešťastný člověk dělat? Kdo ho vysvobodí od těla propadlého této smrti, jestli ne tvá milost skrze Ježíše Krista, našeho Pána?

3.ant. (VIII, 1, 1)

Netoužil jsem, abych měl větší jistotu o tobě, ale abych se v tobě více upevnil.

Žalm 130 (129)

Z hlubin volám

On spasí svůj lid od hříchů. (Mt 1,21)

¹Z hlubin volám k tobě, Hospodine, *

Pane, vyslyš můj hlas!

²Tvůj sluch at' je nakloněn *

k mé snažné prosbě!

³Budeš-li uchovávat v paměti viny, Hospodine, *

Pane, kdo obstojí?

⁴Ale u tebe je odpuštění, *
abychom ti mohli v úctě sloužit.
⁵Doufám v Hospodina, *
duše má doufá v jeho slovo,
⁶má duše čeká na Pána *
více než strážce na svítání.
Více než strážce na svítání *
⁷at' čeká Izrael na Hospodina,
neboť u Hospodina je slitování, *
hojné je u něho vykoupění.
⁸On vykoupí Izraele *
ze všech jeho provinění.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3.ant. (VIII, 1, 1)

Netoužil jsem, abych měl větší jistotu o tobě, ale abych se v tobě více upevnil.

Krátké čtení (VII, 10, 16)

Ó věčná Pravdo, pravdivá Lásko a láskyhodná Věčnosti! Ty jsi můj Bůh, po tobě toužím dnem i nocí! A když jsem tě poprvé poznal, ujal ses mě, abych uviděl, že je něco, co bych měl vidět, ale že já nejsem dosud schopen to vidět.

Udeřils můj slabý zrak, mocně jsi ve mně zazářil, až jsem se zachvěl láskou a hrůzou. A zjistil jsem, že jsem daleko od tebe, v kraji nepodobnosti, a jako bych slyšel z výsosti tvůj hlas: „Jsem pokrm velkých: staň se velkým, a budeš mě jíst. A nebudeš mě ty proměňovat v sebe jako pokrm pro své tělo, ale budeš proměňován ve mne“.

A já jsem to uslyšel, jako se to slýchává v srdci.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (III, 6, 11)

+Tys byl, Pane, hlouběji, než co je ve mně nejhlubší.

- Tys byl, Pane, hlouběji, než co je ve mně nejhlubší.

+A výš, než co je ve mně nejvyšší.

- Hlouběji, než co je ve mně nejhlubší.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Tys byl, Pane, hlouběji, než co je ve mně nejhlubší.

Antifona k Zachariášovu kantiku (I, 18, 29)

Jak tajemný jsi, jediný velký Bože, který v mlčení sídlíš na výsostech!

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (I, 18, 29)

Jak tajemný jsi, jediný velký Bože, který v mlčení sídlíš na výsostech!

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (I, 15, 24)

Vyslyš, Bože, mou prosbu o to,
aby má duše neumdlěla pod tvou kázní,
aby mě nikdy neunavilo hlásat tvé milosrdenství,
s nímž jsi mě zachránil ze všech mých tak špatných cest.
A prosím také, aby ses mi stal sladším nad všechno,
co mě svádělo a co jsem následoval,
abych tě miloval ze všech sil
a z celého srdce se poddával tvé ruce
a abys mě zachránil z každého pokušení až do konce.
Pohleď, Pane, ty jsi můj Pán a Král.
Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 4, 5)

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Modlitba poledne

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Dej mi, Pane, ať tě hledám a vzývám,

- a ať tě vzývám a věřím v tebe.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 32, 47)

Vidíme nebe a zemi,
stvoření duchovní a tělesné,
vidíme světlo, které bylo stvořeno
a odděleno od temnot.

Vidíme nebeskou oblohu
i prostor, jímž se pohybují nebeští ptáci mezi vodami,
které se jako pára vznášejí nad ním,
a za jasných nocí padají jako rosa,
a vodami, které jsou těžké a tečou po zemi.

Po mořských pláních vidíme krásu vod,
které byly shromážděny,
a vidíme pevnou zemi,
aby byla viditelná a uspořádaná,
a byla matkou bylin a stromů.
Všechny tyto věci vidíme,
Díky tobě, Pane!

1. ant. (XII, 2, 2)

Tys stvořil nebe i zemi; tys stvořil toto nebe, které vidím, a zemi, po které šlapu,
a odkud je i tahle země, kterou nosím na sobě.

Žalm 147 (146)

Boží moc a dobrota

Bože, tebe chválíme, tebe, Pane, velebíme.

¹Chvalte Hospodina, neboť je dobrý, †
opěvujte našeho Boha, neboť je milý, *
zaslouží si chvály.

²Hospodin buduje Jeruzalém, *

shromažďuje rozptýlené z Izraele.

³Uzdravuje ty, jimž puká srdce, *
a jejich rány obvazuje.

⁴Určuje počet hvězd, *
každou z nich nazývá jménem.

⁵Velký je náš Pán a přemocný, *
jeho moudrost je bez míry.

⁶Pokorné Hospodin pozvedá, *
bezbožné však ponižuje k zemi.

⁷Opěvujte Hospodina děkovnou písní, *
hřejte na citeru našemu Bohu,

⁸který mračny zatahuje nebe, *
déšť připravuje zemi,

dává vypučet na horách trávě *
a bylinám, aby sloužily lidem.

⁹Dobytku poskytuje potravu *
i krkavčím holátkům, když k němu křičí.

¹⁰Nemá potěšení v síle koně, *
nemá zalíbení ve svalech muže.

¹¹Hospodinu se líbí, kdo se ho bojí, *
kdo spoléhají na jeho dobrotu.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XII, 2, 2)

Tys stvořil nebe i zemi; tys stvořil toto nebe, které vidím, a zemi, po které šlapu, a odkud je i tahle země, kterou nosím na sobě.

2. ant. (XIII, 4, 5)

Člověku zbývá obrátit se k tomu, kdo ho stvořil, a žít víc a více u pramene života a v jeho světle spatřit světlo a obdržet dokonalost a světlo a blaženost.

Žalm 46 (45)

Bůh je naše útočiště a síla

Dají mu jméno Emanuel, to znamená „Bůh s námi“. (Mt 1,23)

²Bůh je naše útočiště a síla, *

osvědčil se jako nejlepší pomocník v nouzi.

³Proto se nebojíme, i kdyby se kácela země, *
i kdyby se hory řítily do hlubin moře.

⁴Ať se bouří moře, pění jeho vody, *

ať se třesou hory, když se moře vzdouvá,
 s námi je Hospodin zástupů, *
 Bůh Jakubův je naší tvrzí.
⁵Proudy bystrin jsou k radosti Božímu městu, *
 přesvatému stánku Nejvyššího,
⁶Bůh je v jeho středu, nepohne se, *
 od časného jitra ho Bůh bude chránit.
⁷Národy se bouřily, říše se bortily; *
 tu zahřměl svým hlasem, země se rozplynula.
⁸S námi je Hospodin zástupů, *
 Bůh Jakubův je naší tvrzí.
⁹Pojďte, pozorujte Boží skutky, *
 které učinil k úžasu země.
¹⁰Zamezuje války až po samé hranice světa, *
 láme luky, přeráží oštěpy a štíty pálí ohněm.
¹¹Přestaňte a uznejte, že já jsem Bůh, *
 převyšuji národy, převyšuji svět.
¹²S námi je Hospodin zástupů, *
 Bůh Jakubův je naší tvrzí.
 Sláva Otci i Synu *
 i Duchu Svatému,
 jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
 a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 4, 5)

Člověku zbývá obrátit se k tomu, kdo ho stvořil, a žít víc a více u pramene života a v jeho světle spatřit světlo a obdržet dokonalost a světlo a blaženost.

3.ant. (XIII, 16, 19)

Má duše vůči tobě, Pane, je jako země bez vody – jako nemá schopnost dát si sama ze sebe světlo, tak nemá schopnost sama ze sebe naplnit svou touhu.

Žalm 96 (95)

Bůh je králem a soudcem celého světa

Zpívali před trůnem a před Beránkem píseň novou. (Srov. Zj 14,3)

¹Zpívejte Hospodinu píseň novou, *
 zpívejte Hospodinu, všechny země!
²Zpívejte Hospodinu, velejte jeho jméno, *
 rozhlašujte den po dni jeho spásu!
³Vypravujte mezi pohany o jeho slávě, *
 mezi všemi národy o jeho divech.
⁴Neboť Hospodin je veliký a velmi hodný chvály, *

je třeba se ho bát více nežli všech bohů.

⁵Neboť všichni bohové pohanů jsou jen výmysly, *
Hospodin však stvořil nebe.

⁶Velebnost a vznešenost ho předcházejí, *
moc a nádhera jsou v jeho svatyni.

⁷Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, †
vzdejte Hospodinu slávu a moc, *

⁸vzdejte Hospodinu slávu, hodnou jeho jména.
Přineste oběť a vstupte do jeho nádvoří, *

⁹v posvátném rouchu klaňte se Hospodinu!
Třeste se před ním, všechny země! *

¹⁰Hlásejte mezi pohany: Hospodin kraluje.
Upevnil svět, aby nekolísal: *
národy řídí podle práva.

¹¹Radujte se, nebesa, zajásej, země, †
zahuč, moře a vše, co je naplňuje; *

¹²zaplesej, pole a vše, co je na něm.
Tehdy se rozveselí všechny lesní stromy †

¹³před Hospodinem, že přichází, *
že přichází řídit zemi.

Bude řídit svět spravedlivě, *
národy bude spravovat věrně.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3.ant. (XIII, 16, 19)

Má duše vůči tobě, Pane, je jako země bez vody – jako nemá schopnost dát si sama ze sebe světlo, tak nemá schopnost sama ze sebe naplnit svou touhu.

Krátké čtení (XIII, 17, 20-21)

Kdo shromáždil hořké „vody“ do jednoho celku, kdo jiný než ty, Pane? I když se totiž zmítají v nevyčísitelně pestrých starostech, mají jediný cíl – štěstí v čase a na zemi – a pro ten dělají všechno. Tys řekl, aby se vody shromáždily do jednoho shromáždění a aby se ukázala „souš“, která by žíznila po tobě. Protože tvé je i moře, a tys je učinil, i souš, kterou zhnětly tvoje ruce.

Duše, které po tobě žízní a ukazují se ti s jiným cílem, duše oddělené od celku hořkých „vod“, zaléváš ze skrytého a sladkého pramene, aby i země vydala svůj plod. A ona vydává svůj „plod“ a na tvůj příkaz – příkaz svého Pána Boha – naše duše plodí skutky milosrdenství různého druhu: miluje bližního a pomáhá mu v tělesných potřebách, protože má v sobě semeno podle podobnosti a protože na základě své vlastní slabosti jsme schopni soucitu a chceme pomáhat potřebným.

Pomáháme podobně, jak bychom chtěli, aby pomohli oni nám, kdybychom byli ve stejné nouzi.

(Ticho)

Verš k odpovědi (XIII, 17, 20)

+Ty, Pane, krotíš i zlé žádostivosti duší a dáváš jim břehy, kam až smějí dojít,
- a aby se v nich zmírnilo jejich vlnobití.

Závěrečná modlitba (XI, 2, 4)

Kéž bych v tvém milosrdenství našel před tebou milost,
aby se mi, když zatluču, otvíral vnitřní svět tvých slov.

Prosím skrze našeho Pana Ježíše Krista, tvého Syna,
skrze něhož jsi povolal k přijetí za syny
lid věřících, včetně mě.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala, ať vyznává tvé milosrdenství,
- aby tě chválila.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (IX, 1, 1)

Ach, Hospodine, jsem tvůj služebník,
syn tvé služebnice.

Rozvázal jsi moje pouta,
přinesu ti oběť chvály.

At' tě chválí mé srdce i můj jazyk.
At' všechny mé kosti řeknou:
Hospodine, kdo se ti vyrovná?

At' to řeknou,
a ty mi odpověz a řekni mé duši:
já jsem tvá spása.

1. ant. (IX, 1, 1)

Můj duch byl už svobodný od trýznivých starostí o povýšení a dosažení úspěchu,
a rozmlouval s tebou, Pane.

Žalm 38 (37)

Prosba hříšníka, který se ocitl v krajním nebezpečí
Jeho známí všichni zůstali stát opodál. (Lk 23,49)

²Hospodine, netrestej mě ve svém hněvu, *
nekárej mě ve svém rozhorlení.

³Vždyť se do mě zaryly tvé šípy, *
dopadla na mě tvá ruka.

⁴Pro tvůj hněv není na mém těle zdravého místa, *
pro můj hřích není ve mně jediná kost celá.

⁵Vin se mi nakupilo až nad hlavu, *
tíží mě jako přetěžké břímě.

⁶Rány mi hnisají a páchnou, *
že jsem jednal pošetile.

⁷Shrbený, nadmíru sklíčený *
den co den smutně se vláčím.

⁸Vždyť má bedra jsou celá zanícená, *
zdravého místa není v mém těle.

⁹Jsem malátný a zcela zkrušený, *
křičím proto, že mé srdce sténá.

¹⁰Pane, ty víš o každé mé touze, *
mé vzdychání ti není skryté.

¹¹Srdce mi buší, opustila mě síla, *
i světlo mi hasne v očích.

¹²Moji přátelé a druhové se vyhýbají mému neštěstí, *
i moji příbuzní se mě straní.

¹³Stojí mi léčky ti, kdo pasou po mém životě, †

kdo usilují o mé neštěstí, hrozí mi zkázou *
a stále jen úklady vymýšlejí.
¹⁴Já však jsem jako hluchý, neslyším, *
jsem jako němý, který neotvírá ústa.
¹⁵Jsem jako člověk, který neslyší, *
jehož ústa nemají odpovědi.
¹⁶Vždyť v tebe, Hospodine, doufám, *
ty vyslyšíš, Pane, můj Bože!
¹⁷Říkávám si totiž, jen ať se nade mnou neradují, *
ať se nade mnou nevypínají, když zakopnu v chůzi.
¹⁸Mám ovšem k pádu velmi blízko, *
před sebou mám stále svou bolest.
¹⁹Ano, vyznávám svou vinu, *
pro svůj hřích jsem sklíčen.
²⁰Ti, kdo bez příčiny proti mně brojí, jsou silní, *
mnoho je těch, kdo mě neprávem nenávidí,
²¹kdo zlem splácejí za dobro, *
stíhají mě, že se o dobro snažím.
²²Neopouštěj mě, Hospodine, *
Bože můj, nevzdaluj se ode mě!
²³Pospěš mi na pomoc, *
Pane, má spáso!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (IX, 1, 1)

Můj duch byl už svobodný od trýznivých starostí o povýšení a dosažení úspěchu,
a rozmlouval s tebou, Pane.

2. ant. (X, 3, 4)

Pane, vyznávám před tebou prostřednictvím tohoto psaní lidem i to, jaký jsem
ted'. Ve mém srdci jsem to, co jsem.

Žalm 119 (118) 33-40

³³Ukaž mi, Hospodine, cestu svých příkazů, *
a budu ji věrně zachovávat.
³⁴Pouč mě, ať zachovám tvůj zákon *
a chráním ho celým svým srdcem.
³⁵Vod' mě po stezce svých předpisů, *
neboť v ní mám zalíbení.

³⁶Nakloň mé srdce k svým příkázáním, *
nikoli však k nespravedlivému zisku.
³⁷Odvrát' mé oči, ať nevidí marnost, *
dej mi život na své cestě!
³⁸Splň slib svému služebníku, *
aby se tě všichni báli.
³⁹Odvrát' mou pohanu, které se děším, *
neboť dobrá jsou tvá rozhodnutí.
⁴⁰Hle, toužím po tvých nařízeních, *
dej mi život pro svou spravedlnost!
⁴¹Ať se mi dostane tvého slitování, Hospodine, *
tvé pomoci podle tvého slibu,
⁴²abych odpověděl těm, kteří mě tupí, *
vždyť důvěřuji v tvá slova.
⁴³Neodnímej z mých úst slovo pravdy, *
neboť doufám v tvá rozhodnutí.
⁴⁴Tvůj zákon chci stále střežit, *
navěky a navždy.
⁴⁵Pak si budu volně kráčet, *
protože hledám tvá nařízení.
⁴⁶O tvých příkázáních budu mluvit před králi *
a nebudu se stydět.
⁴⁷Budu se těšit tvými předpisy, *
které miluji.
⁴⁸Pozvednu své ruce k tvým předpisům *
a budu rozjímat o tvých příkazech.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (X, 3, 4)

Pane, vyznávám před tebou prostřednictvím tohoto psaní lidem i to, jaký jsem teď. Ve mém srdci jsem to, co jsem.

3. ant. (X, 4, 5)

Ať moji čtenáři naberou dech. Ať si oddychnou při mých dobrých činech, povzdychnou nad mými činy špatnými.

Žalm 23 (22)

Dobrý pastýř

Beránek je bude pást a vodit k pramenům živé vody. (Zj 7,17)

²Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, *
dává mi prodlévat na svěžích pastvinách,
vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout. *

³Občerstvuje mou duši,
vede mě po správných cestách *
pro svoje jméno.

⁴I kdybych šel temnotou rokle, *
nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou.
Tvůj kyj a tvá hůl, *
ty jsou má útěcha.

⁵Prostíráš pro mě stůl *
před zraky mých nepřátel,
hlavu mi mažeš olejem, *
má číše přetéká.

⁶Štěstí a přízeň mě provázejí *
po všechny dny mého života,
přebývat smím v Hospodinově domě *
na dlouhé, předlouhé časy.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (X, 4, 5)

At' moji čtenáři naberou dech. At' si oddychnou při mých dobrých činech, pozdychnou nad mými činy špatnými.

Krátké čtení (VIII, 8, 19; 10, 22)

Chvěl jsem se v duchu a naplnila mě zloba a prudký hněv, že jsem nedospěl k rozhodnutí a neuzavřel s tebou smlouvu, můj Bože, a všechny mé kosti volaly po tom, abych ji uzavřel, a vychvalovaly tě až do nebe. A k tomu, abych tam dospěl, nebylo třeba lodí ani povozů ani tolika kroků, kolik jsem šel od domu na místo, kde jsme seděli. Nejen tam jít, ale také tam skutečně dojít totiž neznamenal nic jiného než chtít jít, ale chtít to silně a zcela, ne s vůlí napůl ochromenou, kolísající a zmítající se sem a tam, když jedna její část povstává a vede zápas s částí druhou, klesající.

Když jsem se rozhodoval já, že už budu sloužit Hospodinu, svému Bohu, jak jsem to měl dávno v úmyslu, byl jsem to já, kdo to chtěl, a byl jsem to já, kdo to nechtěl. Já jsem to byl. Nedalo se však říct, že jsem to zcela chtěl ani že jsem to zcela

nechtěl. Proto jsem zápasil sám se sebou a byl jsem sám v sobě rozpolcen. K této rozpolcenosti docházelo proti mé vůli – a přesto se v tom neprojevovala přirozenost nějaké cizí mysli, ale trest pro mou mysl. Nedělal jsem to už já, ale hřích, který ve mně sídlil jako trest za svobodněji spáchaný hřích: byl jsem přece synem Adamovým.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (IX, 4, 12)

+Tvé úradky na mě, Pane, udělaly hluboký dojem.

- Tvé úradky na mě, Pane, udělaly hluboký dojem.

+A v radostné víře jsem velebil tvé jméno.

- Udělaly hluboký dojem.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Tvé úradky na mě, Pane, udělaly hluboký dojem.

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 29, 40)

Celá moje naděje není v ničem jiném než v tvém nesmírně velikém milosrdenství.
Dej, co přikazuješ, a přikazuj, co chceš.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 29, 40)

Celá moje naděje není v ničem jiném než v tvém nesmírně velikém milosrdenství.
Dej, co přikazuješ, a přikazuj, co chceš.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XI, 1, 1)

Když ti vyznáváme své ubohé skutky

a tvé skutky milosrdenství vůči nám,

dáváme ti najevo své city,

abys nás úplně osvobodil.

Vždyť už jsi s tím začal,

abychom přestali být ubozí sami v sobě

a došli blaženosti v tobě.

Protože tys chtěl jako první,

abych se vyznával tobě, Pánu, svému Bohu,

protože ty jsi dobrý,

protože tvé milosrdenství trvá navěky.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,

který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

4. DEN

ORDO AMORIS / ŘÁD LÁSKY

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (IV, 9, 14)

Blahoslavený ten, kdo tě miluje
a přítele v tobě a nepřítele kvůli tobě.

Jenom ten neztrácí nikoho drahého,
komu jsou všichni drazí v tom,
který nemůže být nikdy ztracen.

A kdo jiný to je než náš Bůh,

Bůh, který stvořil nebe a zemi
a naplňuje je – protože je stvořil tím, že je naplnil?

Tebe nikdo neztrácí, jestliže tě neopustí,
a jestliže tě opustí,
kam utíká než od tebe laskavého
k tobě rozhněvanému?

Kde totiž nenajde
ve svém potrestání tvůj zákon?
Tvůj zákon je pravda,
a ty jsi Pravda.

1. ant. (XIII, 9, 10)

Každé tělesné stvoření svou vlastní vahou tíhne ke svému místu.

Žalm 34 (33)

Bůh zachraňuje spravedlivé
Okusili jste, jak dobrý je Pán. (1 Petr 2,3)

²Ustavičně chci velebit Hospodina, *
vždy bude v mých ústech jeho chvála.
³V Hospodinu necht' se chlubí moje duše, *
ať to slyší pokorní a radují se.
⁴Velebte se mnou Hospodina, *
oslavujme spolu jeho jméno!
⁵Hledal jsem Hospodina, a vyslyšel mě, *
vysvobodil mě ze všech mých obav.
⁶Pohleďte k němu, ať se rozveselíte, *
vaše tvář se nemusí zardívat hanbou.
⁷Hle, ubožák zavolal, a Hospodin slyšel, *
pomohl mu ve všech jeho strastech.
⁸Jak ochránce se utábořil Hospodinův anděl *
kolem těch, kdo Hospodina ctí, a vysvobodil je.
⁹Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý, *
blaze člověku, který se k němu utíká.
¹⁰Bojte se Hospodina, jeho svatí! *
Těm, kdo se ho bojí, nic nechybí.
¹¹Mocní strádají a hynou hlady, *
nic nechybí těm, kdo hledají Hospodina.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 9, 10)

Každé tělesné stvoření svou vlastní vahou tíhne ke svému místu.

2. ant. (XIII, 9, 10)

Mou „tíží“ je má láska. Ta mě nese, ať už jsem nesen kamkoliv.

Žalm 48 (47)

Poděkování za Boží ochranu

Přenesl mě v duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi svaté město, Jeruzalém. (Zj 21,10)

²Hospodin je veliký, velmi je hodný chvály *
v městě našeho Boha.

³† Jeho svatá hora, ten slavný pahorek, *
je radostí celé země.

Hora Sión, to tajemné sídlo Boží, *
je městem velikého krále.

⁴Bůh se ukázal v jejích pevnostech *
jako jistá ochrana.

⁵Neboť hle, sešli se králové, *
spolu učinili útok.

⁶Jen se však podívali, užasli, *
ve zděšení prchli.

⁷Hrůza je tam zachvátila, *
křeč jak ženu, která rodí,

⁸jako když východní vítr *
rozbíjí taršíšské lodi.

⁹Jak jsme to slýchali, tak jsme to viděli *
v městě Hospodina zástupů,
v městě našeho Boha: *

Bůh mu dává věčné trvání.

¹⁰Vzpomínáme, Bože, na tvé milosrdenství *
ve tvém chrámě.

¹¹Jako tvé jméno, Bože, tak i tvá chvála *
sahá až na konec země.

Tvá pravice oplývá spravedlností, *

¹²ať se raduje siónská hora,
ať jásají judská města *

nad tvými rozsudky.

¹³Jděte kolem Siónu, obejděte jej, *

spočítejte jeho věže!
¹⁴Všimněte si jeho hradeb, *
prohlédněte jeho paláce,
abyste mohli vyprávět příštím pokolením: *
¹⁵Tak veliký je Bůh,
Bůh náš navěky, navždy. *
On bude naším vůdcem!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 9, 10)

Mou „tíží“ je má láska. Ta mě nese, ať už jsem nesen kamkoliv.

3. ant. (XIII, 9, 10)

Když jsou věci neuspořádané, nemají klid – pak se uspořádají a klid získají.

Žalm 39 (38)

Prosba těžce zkoušeného

Tvorstvo bylo podrobena nicotnosti ... kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje. (Řím 8,20)

²Řekl jsem: dám si pozor na své chování, *
abych nezhřešil svým jazykem,
do svých úst si vložím uzdu, *
pokud bude přede mnou bezbožník.
³Zmlkl jsem v tichu, zbaven štěstí, *
má bolest se však rozjitřila.
⁴Srdce mi vzplálo v nitru, †
když jsem uvažoval, vznítil se oheň *
a jazykem jsem se ozval:
⁵Dej mi poznat, Hospodine, můj konec, †
jaká je míra mých dnů, *
ať si uvědomím svou pomíjivost.
⁶Hle, na pídě jsi vyměřil mé dny †
a můj život je před tebou jako nic, *
každý člověk trvá jen co dech.
⁷Jen jako stín jde člověk životem, †
zbytečně se vzrušuje, *
hromadí, a neví pro koho.
⁸A nyní, co mohu čekat, Pane? *

V tobě je má naděje.

⁹Zbav mě všech mých nepravostí, *
nevydávej mě pro smích bláznů!

¹⁰Mlčím, neotvírám svá ústa, *
vždyť tys to učinil!

¹¹Zbav mě své rány, *
hynu pod úderem tvé ruky.

¹²Trestem káráš vinu člověka, †
ničíš jako mol, co má nejcennější: *
každý člověk je pouze jak dech.

¹³Slyš, Hospodine, mou prosbu, †
nakloň svůj sluch k mému volání, *
nemlč k mým slzám!

Vždyť jsem u tebe jen hostem, *
přistěhovalcem, jako byli všichni moji otcové.

¹⁴Odvrát' ode mě svůj pohled, ať si vydechnu, *
dříve než odejdu a už nebudu.

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 9, 10)

Když jsou věci neuspořádané, nemají klid – pak se uspořádají a klid získají.

Krátké čtení (X, 6, 9)

Kdo je můj Bůh? Zeptal jsem se na svého Boha hmoty světa a odpověděla mi: „Já nejsem Bůh – ale on mě stvořil.“ Zeptal jsem se všeho, co je na zemi, a vyznalo totéž. Zeptal jsem se moře a hlubin a hemžících se živočichů a odpověděli: „Nejsme tvůj Bůh; hledej nad námi“.

Zeptal jsem se vzdušných vánků a celý vzduch i se svými obyvateli pravil: „Anaximenes se mylí, nejsem Bůh“. Zeptal jsem se nebe, slunce, měsíce, hvězd – řekly: „Bůh, kterého hledáš, nejsme ani my“.

A řekl jsem všemu tomu, co obklopuje brány mého těla: „Řekněte mi něco o mém Bohu. Když to nejste vy, řekněte mi něco o něm.“ A zvolaly mocným hlasem: „To on nás stvořil.“ Mou otázkou bylo mé myšlenkové úsilí, jejich odpovědí byla jejich krása ... Člověk vnitřní to poznal prostřednictvím člověka vnějšího.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (VII, 11, 17)

+Mé štěstí je přidržovat se Boha.

- Mé štěstí je přidržovat se Boha.

+Když nebudu trvat v něm, nebudu moci trvat ani sám v sobě.

- Přidržovat se Boha.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Mé štěstí je přidržovat se Boha.

Antifona k Zachariášovu kantiku (X, 22, 32)

To je blažený život: radovat se u tebe, z tebe, kvůli tobě; to a nic jiného je blažený život.

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (X, 22, 32)

To je blažený život: radovat se u tebe, z tebe, kvůli tobě; to a nic jiného je blažený život.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XIII, 8, 9)

Dej mi sebe, Bože můj, vrať mi sebe.

Pohled': miluji tě, a jestli je to málo, ať miluji silněji!

Neumím měřit tak, abych poznal,

kolik lásky mi chybí, aby to stačilo,

aby můj život mohl vběhnout do tvého náručí

a neodvracel se od tebe,

dokud se neskryje v úkrytu tvé tváře.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi, který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 2, 5)

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Modlitba v poledne

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Dej mi, Pane, ať tě hledám a vzývám,

- ať tě vzývám a věřím v tebe.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 18, 22)

Tak, Pane, tak ať prosím pučí,

tak, jak to už tvoříš,

jak dáváš radost a schopnosti,

ať pučí ze země pravda a spravedlnost shlíží z nebe

a na „obloze“ ať jsou „světla“.

Lámejme svůj chléb hladovému

a do svého domu přiveďme ubožáka bez přístřeší,

oblékejme nahého

a neshlížejme odmítavě na vlastní příbuzné.

Ať se takovéto „plody“ na „zemi“ urodí,

podívej se, že je to dobré,

a naše časné světlo ať vyrazí.

1. ant. (XIII, 19, 25)

Kéž nebesa vypravují o jeho slávě a oddělují světlo těch „dokonalých“ – ale ne tak dokonalých jako andělé – a temnoty těch „malých dětí“ – ty ale nejsou bez naděje.

Žalm 98 (97)

Bůh je vítězný král a spravedlivý soudce

Tento žalm mluví o prvním příchodu Páně a o víře všech národů. (Sv. Atanáš)

¹Zpívejte Hospodinu píseň novou, *
neboť učinil podivuhodné věci.

Vítězství je dílem jeho pravice, *
jeho svatého ramene.
²Hospodin uvedl ve známost svou spásu, *
před zraky pohanů zjevil svou spravedlnost.
³Rozpomenul se na svou dobrotu a věrnost *
Izraelovu domu;
všechny končiny země uzřely *
spásu našeho Boha.
⁴Jásejte Hospodinu, všechny země, *
radujte se, plesejte a hrejte!
⁵Hrejte Hospodinu na citeru, *
na citeru a s doprovodem zpěvu,
⁶za hlaholu trub a rohů, *
jásejte před králem Hospodinem!
⁷Zahuč, moře a vše, co je naplňuje, *
svět i všichni, kdo jej obývají.
⁸Řeky, tleskejte rukama, *
hory, spolu zajásejte
⁹před Hospodinem, že přišel, *
že přišel, aby spravoval zemi,
aby spravoval svět ve spravedlnosti *
a národy podle práva.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 19, 25)

Kéž nebesa vypravují o jeho slávě a oddělují světlo těch „dokonalých“ – ale ne tak dokonalých jako andělé – a temnoty těch „malých dětí“ – ty ale nejsou bez naděje.

2. ant. (XIII, 19, 25)

Vznikla „světla“ na „nebeské obloze“, která měla slovo života.

Žalm 33 (32) 10-22

Chvála Boží prozřetelnosti

Všechno povstalo skrze Slovo. (Jan 1,3)

¹⁰Plány pohanů Hospodin maří, *
v nic uvádí myšlení národů.
¹¹Hospodinův úmysl trvá na věky, *
myšlenky jeho srdce po všechna pokolení.

¹²Blaze národu, jehož Bohem je Hospodin, *
blaze lidu, který si vyvolil za svůj majetek.
¹³Z nebe shlíží Hospodin, *
vidí všechny smrtelníky.
¹⁴Z místa, kde sídlí, dívá se *
na všechny obyvatele země.
¹⁵Každému z nich uhnětl srdce, *
uvažuje o všech jejich skutcích.
¹⁶Nezvíteží král početným vojskem, *
ani silák se nezachrání velkou udatností.
¹⁷Zklame kůň, když jde o vítězství, *
nezachrání svou velikou silou.
¹⁸Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, *
nad těmi, kdo doufají v jeho milost,
¹⁹aby jejich duše vyrval ze smrti, *
aby jim život zachoval za hladu.
²⁰Naše duše vyhlíží Hospodina, *
on sám je naše pomoc a štít.
²¹V něm se raduje naše srdce, *
důvěřujeme v jeho svaté jméno.
²²Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, *
jak doufáme v tebe.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 19, 25)

Vznikla „světla“ na „nebeské obloze“, která měla slovo života.

3. ant. (IV, 11, 16)

Duše má, jen tam nacházíš místo neporušitelného klidu, kde láska není opuštěna, a ani ona nás neopouští.

Žalm 104 (103)

Chvála Boha, stvořitele

Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pomínulo, nové nastoupilo. (2 Kor 5,17)

¹Veleb, duše má, Hospodina! *
Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký!
Velebností a vznešeností ses oděl, *
²světlem se halíš jako pláštěm.

Napjals nebesa jak stanovou plachtu, *
³nad vodami jsi zbudoval své síně.
Z mraků si děláš svůj vůz, *
kráčíš na perutích větru.
⁴Větry si volíš za své posly, *
za své služebníky plameny ohně.
⁵Zemi jsi založil na jejích základech, *
nezakolísá na věčné věky.
⁶Oceánem jsi ji přikryl jako šatem, *
nad horami stanuly vody.
⁷Utekly před tvou hrozbou, *
zděsily se před rachotem tvého hromu.
⁸Hory se zvedly, údolí klesla *
na místo, kteréš jim určil.
⁹Vymezil jsi hranici, kterou nesmějí přejít, *
aby znovu nepřikryly zemi.
¹⁰Pramenům dáváš stékat v potoky, *
které plynou mezi horami.
¹¹Napájejí všechnu polní zvěř, *
divocí osli hasí svou žízeň.
¹²Podél nich hnízdí nebeské ptactvo, *
ve větvích švitoří svou píseň.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (IV, 11, 16)

Duše má, jen tam nacházíš místo neporušitelného klidu, kde láska není opuštěna, a ani ona nás neopouští.

Krátké čtení (XIII, 18, 2)

Pane, také tvá duchovní stvoření, umístěná na nebeské klenbě tvého Písma a zcela odlišná jedno od druhého, poté, co se tvá milost projevila po celém světě, září nad celou zemí a rozlišují den od noci a jsou znamením času.

Vskutku, to staré pominulo, a nové vzniklo. Naše spása je nyní blíže, než když jsme začali věřit. Noc pokročila a den se přiblížil. Korunuješ rok svým požehnáním, když posíláš dělníky na svou žeň, pro kterou v námaze seli jiní, a když posíláš i k jiné setbě, jejíž žeň nastává až na konci.

Plníš tak prosby toho, kdo prosí, a žehnáš roku spravedlivého. Ale ty sám jsi týž a ve svých letech, která nepřestávají, připravuješ sýpku pro léta, která přecházejí. Vždyť podle věčného rozhodnutí vyléváš na zem nebeské dary ve správný čas.

(Ticho)

Verš s odpovědí (XIII, 19, 25)

+Vy jste světlo světa a nejste pod nádobou.

- Rozběhněte se a ať vás poznají všechny národy.

Závěrečná modlitba (X, 5, 7)

Soudíš mě totiž, Pane, ty.

I když totiž nikdo z lidí neví,

co se v člověku děje,

leda duch člověka, který je v něm samém,

přesto je v člověku něco,

o čem neví ani duch člověka, který je v něm samém.

Ale ty, Pane, o něm víš všechno,

protože tys ho stvořil.

A protože jsi věrný a nedopouštíš,

abychom byli zkoušeni víc, než můžeme snést,

a zároveň se zkouškou dáváš i prostředek,

abychom ji snést mohli,

mám naději.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,

který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
- ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (IV, 11, 16)

Duše má, v Bohu si udělej příbytek,
Jemu svěř vše, co odtud máš.
Svěř Pravdě cokoli, co máš od Pravdy
– a nic neztratíš.

A to, co je v tobě povadlé, opět rozkvetne
a všechny tvé neduhy budou uzdraveny,
a všechno pomíjivé se napraví a obnoví,
a s tebou propojí;

a nevezmou tě s sebou tam, kam sestupují,
ale vytrvají s tebou a zůstanou u Boha,
který trvá a zůstává navěky.

1. ant. (XIII, 8, 9)

Vše, co je menší než ty, Bože, to člověku k blaženému pokoji vůbec nestačí.

Žalm 51 (50)

Smiluj se nade mnou Bože

Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce a oblečte člověka nového.

(Ef 4,23-24)

³Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, *
pro své velké slitování zahlad' mou nepravost.

⁴Úplně ze mě smyj mou vinu *
a očist' mě od mého hříchu.

⁵Neboť já svou nepravost uznávám, *
můj hřích je stále přede mnou.

⁶Jen proti tobě jsem se prohřešil, *
spáchal jsem, co je před tebou zlé,
takže se ukáže, jak je tvůj rozsudek spravedlivý, *
že jsi bez úhony ve svém soudu.

⁷Hle, s vinou jsem se narodil *
a v hříchu mě počala má matka.

⁸Hle, líbí se ti upřímné srdce, *
ve skrytu mě učíš moudrosti!
⁹Pokrop mě yzopem, a budu čistý, *
umyj mě, a budu bělejší než sníh.
¹⁰Popřej mi slyšet hlas veselí a radosti, *
ať zajásají kosti, které jsi zdrtil.
¹¹Odvrať svou tvář od mých hříchů *
a zahlad' všechny mé viny.
¹²Stvoř mi čisté srdce, Bože! *
Obnov ve mně ducha vytrvalosti.
¹³Neodvrhuj mě od své tváře *
a neodnímej mi svého svatého ducha.
¹⁴Vrať mi radost ze své ochrany *
a posilni mou velkodušnost.
¹⁵Bezbožné budu učit tvým cestám *
a hříšníci se budou obracet k tobě.
¹⁶Zbav mě, Bože, trestu za prolitou krev, Bože, můj spasiteli, *
ať zajásá můj jazyk nad tvou spravedlností.
¹⁷Otevři mé rty, Pane, *
aby má ústa zvěstovala tvou chválu.
¹⁸Vždyť nemáš zálibu v oběti, *
kdybych věnoval žertvu, nebyla by ti milá.
¹⁹Mou obětí, Bože, je zkroušený duch, *
zkroušeným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdneš.
²⁰Pane, obšťastni Sión svou přízní, *
znovu zbuduj hradby Jeruzaléma.
²¹Pak opět najdeš zalíbení v zákonitých obětech, v celopalech i žertvách, *
na oltář ti budou klást býčky.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 8, 9)

Vše, co je menší než ty, Bože, to člověku k blaženému pokoji vůbec nestačí.

2. ant. (XIII, 8, 9)

Vím jen to, že je pro mě zlé být mimo tebe – nejenom mimo mě samotného, ale i ve mně.

Žalm 119 (118) 65-80

⁶⁵Dobro jsi prokázal svému služebníku, *
Hospodine, podle svého slova.
⁶⁶Nauč mě moudrosti a vědění, *
neboť důvěřuji tvým předpisům.
⁶⁷Bloudil jsem před svým pokořením, *
nyní však dbám na tvůj výrok.
⁶⁸Jsi dobrotivý a prokazuješ dobrodiní, *
nauč mě svým příkazům.
⁶⁹Pyšní mě lživě očerňují, *
já však celým srdcem zachovávám tvá nařízení.
⁷⁰Necitelností ztučnělo jejich srdce, *
já se však z tvého zákona těším.
⁷¹Dobře mi, že jsem byl pokořen, *
abych se naučil tvým příkazům.
⁷²Lepší je pro mě zákon tvých úst *
než tisíce ve zlatě a stříbře.
⁷³Tvé ruce mě učinily a utvořily, *
pouč mě, abych se naučil tvým předpisům.
⁷⁴Kdo se tě bojí, uzří mě a zaradují se, *
že jsem spoléhal na tvé slovo.
⁷⁵Vím, Hospodine, že spravedlivá jsou tvá rozhodnutí, *
že jsi mě pokořil podle práva.
⁷⁶Ať je mi útěchou tvé milosrdenství, *
jak jsi slíbil svému služebníku.
⁷⁷Ať se mi dostane tvého slitování, abych byl živ, *
neboť tvůj zákon je mé potěšení.
⁷⁸Ať jsou zahanbeni pyšní, že mě bez důvodu trýzní, *
já však budu rozjímat o tvých nařízeních.
⁷⁹Ať se obrátí ke mně ti, kdo se tě bojí, *
kdo zachovávají tvá přikázání!
⁸⁰Nechť je mé srdce dokonalé v tvých příkazech, *
abych se nemusil hanbit.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 8, 9)

Vím jen to, že je pro mě zlé být mimo tebe – nejenom mimo mě samotného, ale i ve mně.

3. ant (XIII, 8, 9)

Celé mé bohatství, které není můj Bůh, je nouze.

Žalm 116 (114)

Poděkování

Do Božího království vejdeme jen tehdy, když hodně vytrpíme. (Sk 14,22)

¹Miluji Hospodina, neboť slyšel *

můj prosebný hlas,

²neboť naklonil ke mně svůj sluch *

v den, kdy jsem ho vzýval.

³Obepjaly mě provazy smrti, †

dostihly mě smyčky podsvětí, *

uvízl jsem v tísní a trýzni.

⁴Hospodinovo jméno jsem vzýval: *

„Ach, Hospodine, zachraň mi život!“

⁵Hospodin je milostivý a spravedlivý, *

Bůh náš je milosrdný.

⁶Hospodin chrání prosté lidi; *

pomohl mi, když jsem byl v bídě.

⁷Uklidni se opět, má duše, *

neboť Hospodin ti prokázal dobro,

⁸vždyť vysvobodil můj život ze smrti, *

mé oči ze slz, mé nohy z pádu.

⁹Budu kráčet před Hospodinem *

v zemi živých.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

3. ant (XIII, 8, 9)

Celé mé bohatství, které není můj Bůh, je nouze.

Krátké čtení (X, 6, 8)

Miluji tě, Pane, a svědomí nemám pochybující, ale jisté. Probodls mi srdce svým slovem – a já jsem si tě zamiloval.

Ale co miluji, když miluji tebe? Není to tělesná podoba ani časná krása, není to světelný jas, tolik příjemný těmto pozemským očím, nejsou to sladké melodie všech různých písní, není to lahodná vůně květů, mastí ani vonných látek, není to mana ani med, není to krásné tělo, které lákalo k tělesnému objetí – tohle není, co miluji, když miluji svého Boha. A přesto: když miluji svého Boha, je to láska k jakémusi světlu a jakémusi hlasu a jakési vůni a jakémusi jídlu a jakémusi objetí.

Je to světlo, hlas, vůně, pokrm a objetí, které se týkají mého vnitřního člověka. Tam mé duši září světlo, které se nemůže dostat žádnému místu, a zní tam hlas, který neodnese čas, a rozlévá se tam vůně, kterou nerozptýlí žádný vítr, a lze tam poznat chuť jídla, která nepřechází jedením, a trvá tam objetí, které nerozděluje žádné uspokojení. To je to, co miluji, když miluji svého Boha.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (IV, 10, 15)

- +Má duše miluje život a ráda spočine v tom, co miluje.
- Má duše miluje život a ráda spočine v tom, co miluje.
- +V těchto věcech však není kde spočinout, protože nejsou stále,
- v tom, co miluje.
- +Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.
- Má duše miluje život a ráda spočine v tom, co miluje.

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 26, 37)

Tvým nejlepším služebníkem je ten, který nehledí víc na to, aby od tebe slyšel, co sám chce, ale spíš aby chtěl, co od tebe slyší.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 26, 37)

Tvým nejlepším služebníkem je ten, který nehledí víc na to, aby od tebe slyšel, co sám chce, ale spíš aby chtěl, co od tebe slyší.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (X, 29, 40; 30, 42)

Pane, celá moje naděje
je v tvém nesmírně velikém milosrdenství.
Rozmnožíš ve mně víc a víc své dary,
aby mě má duše následovala za tebou
osvobozena od cizopasníka žádostivosti.
Doufám také, že ve mně
přivedeš projevy svého milosrdenství
k dokonalosti až k plnosti pokoje,
který s tebou bude mít všechno,
co mě tvoří uvnitř i zvnějšku,
až bude smrt pohlčena ve vítězství.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi, který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

5.DEN

MAGISTER / UČITEL

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (IV, 12, 19)

Náš pravý Život sestoupil sem,
vzal na sebe naši smrt.

A přemírou svého života ji usmrtil

a zavolal nás mocným hlasem,
abychom se k němu vrátili
na ono odlehlé místo, odkud k nám vyšel.

Nejprve vešel do panenského lůna,
kde se s ním zasnoubilo lidské stvoření,
smrtné tělo, aby nezůstalo navždy smrtelným.

A odtud vyšel jako ženich ze své svatební komnaty
a zajásal jako rek, když se dává do běhu.
Nemeškal, ale dal se do běhu

a křičel slovy, činy, smrtí, životem,
tím, že sestoupil a vystoupil,

a volal, abychom se k němu vrátili.
A zmizel z očí, abychom šli do sebe a našli ho.

1. ant. (IV, 12, 19)

Lidé, jak dlouho chcete mít nechápavé srdce? Vy ani poté, co Život sestoupil, nechcete vystoupit a žít?

Žalm 36 (35)

Zloba hříšníka a Boží dobrota

Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.

(Jan 8,12)

²Nepravost mluví bezbožnému v srdci, *
na bázeň před Bohem se neohlíží,

³a tak namlouvá sám sobě, *

že se jeho vina nenajde a nezoškliví.

⁴Slova jeho úst jsou nepravost a faleš, *
přestal mít rozum a jednat správně.

⁵Na svém lůžku přemítá o nepravosti, *
stojí na nedobré cestě, neštítí se zlého.

⁶Hospodine, tvé milosrdenství sahá až do nebes, *
tvoje věrnost až k oblakům.

⁷Tvá spravedlnost je jak Boží hory, †
tvé rozsudky jsou jak mořská hlubina, *
pomáháš lidem i zvířatům, Hospodine.

⁸Jak vzácná je tvá milost, Bože, *
lidé se utíkají do stínu tvých křídel.

⁹Sytí se hojností tvého domu, *
napájíš je proudem svého blaha.

¹⁰Neboť u tebe je pramen života, *
v tvé záři vidíme světlo.

¹¹Zachovej svou milost těm, kdo tě znají, *
svou spravedlnost těm, kdo jsou upřímného srdce!

¹²Noha nadutců ať mě nepřišlápne, *
ruka hříšníků ať se mnou nesmýká!

¹³Hle, padli, kdo páchali nepravost, *
jsou svrženi a nemohou povstat!

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (IV, 12, 19)

Lidé, jak dlouho chcete mít nechápavé srdce? Vy ani poté, co Život sestoupil, nechcete vystoupit a žít?

2. ant. (VII, 20, 26)

Nadýmal jsem se svým poznáním, ale neměl jsem tu lásku, která vzdělává na základě pokory, jímž je Ježíš Kristus!

Žalm 146 (145)

Blaženost těch, kdo doufají v Boha

Chválíme Boha svým životem, to znamená svým jednáním. (Arnobius)

¹Duše má, chval Hospodina! †

²Pokud žiji, chci chválit Hospodina, *
pokud budu, chci opěvovat svého Boha.

³Nespoléhejte na knížata, *
na člověka, u něho není spásy.

⁴Vrací se do své půdy, když vyjde jeho dech, *
tehdy se zhatí všechny jeho plány.

⁵Šťastný, komu pomáhá Bůh Jakubův, *
kdo doufá v Hospodina, svého Boha.

⁶On učinil nebe i zemi, *
moře i vše, co je v nich.

On zachovává věrnost navěky, †

⁷zjednává právo utlačeným, *
dává chléb lačným.

Hospodin vysvobozuje vězně, *
Hospodin otvírá oči slepým,

⁸Hospodin napřimuje sklíčené, *
Hospodin miluje spravedlivé.

⁹Hospodin chrání přistěhovalce, †
podporuje sirotka a vdovu, *
ale mate cestu bezbožníků.

¹⁰Hospodin bude vládnout na věky, *
tvůj Bůh, Sióně, po všechna pokolení.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (VII, 20, 26)

Nadýmal jsem se svým poznáním, ale neměl jsem tu lásku, která vzdělává na základě pokory, jímž je Ježíš Kristus!

3. ant. (VII, 21, 27)

Kdo je od tebe vzdálen, můj Pane, a není schopen tě vidět, ať vykročí na cestu, která mu umožní dojít k tobě, vidět tě a přidržet se tě.

Žalm 18 (17) 29-37. 47-51

Poděkování za záchranu a vítězství

Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? (Řím 8,31)

²⁹Ano, ty Hospodine, zažehuješ mou svítilnu, *
mou temnotu ozařuješ, můj Bože!

³⁰S tebou se vrhám na šiky nepřátel *
a hradby ztékám se svým Bohem.

³¹Boží cesta je dokonalá, †
Hospodinovo slovo, tříbené ohněm, *
štítem je všem, kdo se k němu utíkají.

³²Neboť kdo je Bohem kromě Hospodina, *
kdo je skálou kromě našeho Boha?

³³Bůh, který mě opásává silou, *
činí mé chování dokonalým,

³⁴mým nohám dal hbitost jako nohám laní *
a postavil mě na výšiny,

³⁵mé ruce vycvičil k boji *
a mé paže k napínání bronzového luku.

³⁶Dals mi svůj záchranný štít, †
tvá pravice mě podpírala *
a tvá starostlivost mě učinila mocným.

³⁷Mým krokům jsi otevřel širokou cestu, *
proto nezakolísaly mé nohy.

⁴⁷Ať žije Hospodin, požehnána buď moje Skála, *
sláva buď Bohu, mému spasiteli!

⁴⁸Bohu, který mě pověřil odplatou, *
pod moji moc národy sklonil.

⁴⁹Vysvobodil jsi mě od mých nepřátel, †
povýšils mě nad moje odpůrce, *
vyrvals mě z násilnickovy moci.

⁵⁰Proto tě budu, Hospodine, mezi národy chválit, *
opěvovat chci tvoje jméno.

⁵¹Veliká vítězství jsi popřál svému králi, †
dáváš přízeň svému pomazanému, *

Davidovi a jeho potomstvu navěky.
Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (VII, 21, 27)

Kdo je od tebe vzdálen, můj Pane, a není schopen tě vidět, ať vykročí na cestu, která mu umožní dojít k tobě, vidět tě a přidržet se tě.

Krátké čtení (VII, 18, 24)

Hledal jsem cestu, jak získat sílu, která by mi umožnila, abych se z tebe těšil, a nemohl jsem ji najít, dokud jsem neobjal prostředníka mezi Bohem a lidmi, člověka Ježíše Krista, který je Bůh nade všechno velebený navěky a který volá a říká: „Já jsem cesta, pravda a život“.

Nedržel jsem se totiž pokorně svého pokorného Boha Ježíše a nevěděl jsem, v čem by mi jeho slabost mohla být učitelkou.

Vždyť tvé Slovo, věčná Pravda, nesmírně převyšuje i nejvyšší části tvého stvoření a pozvedá k sobě ty, kdo se jí podrobují. V nižších částech stvoření si však postavila pokorný dům z naší hlíny, aby ty, které si chce podrobit, skrze něj srazila z jejich výše, přitáhla je k sobě, léčila jejich nadutost a živila lásku, tak aby už dál nekráčeli s důvěrou v sebe sama, ale spíše uznali, že jsou slabí; a když u svých nohou vidí božství, které se přijetím naší kožené suknice stalo slabým, aby se před ním zesláblí vrhli na zem – a ono, když vstane, aby pozvedlo i je.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (VII, 21, 27)

- +Kdo člověka vysvobodí od těla propadlého této smrti?
- Kdo člověka vysvobodí od těla propadlého této smrti?
- +Jestli ne tvá milost skrze Ježíše Krista, našeho Pána?
- od těla propadlého této smrti?
- +Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.
- Kdo člověka vysvobodí od těla propadlého této smrti?

Antifona k Zachariášovu kantiku (III, 4, 8)

U tebe, můj Bože, má moudrost svoje sídlo.

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (III, 4, 8)

U tebe, můj Bože, má moudrost svoje sídlo.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (X, 41, 66)

Pane, ty jsi Pravda, která trůníš nade vším.

A já jsem byl lakomý a nechtěl jsem tě ztratit,

ale zároveň s tebou jsem chtěl mít lež.

A tak jsem tě ztratil, protože ty nedáváš,

aby tě někdo měl zároveň se lží.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi, který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 3, 5)

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Modlitba v poledne

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Dej mi, Pane, ať tě hledám a vzývám,

- ať tě vzývám a věřím v tebe.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (V, 1, 1)

Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,

a ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.

Nepřestává a neumlká chvála,

kterou ti vzdává veškeré tvé stvoření,

každý lidský duch,

jenž se k tobě ústy obrací,

a zvířata a věci ústy toho, kdo o nich uvažuje:
tak se naše duše pozvedne z malátnosti,
opře se o to, co jsi stvořil, a přejde k tobě,
jenž jsi je podivuhodně učinil.

1. ant. (XIII, 20, 27)

Naléhavé potřeby národů odcizených od věčnosti tvé pravdy, Pane, vydaly díla moudrosti a poznání – skrze tvé evangelium.

Žalm 36 (35)

Zloba hříšníka a Boží dobrota

Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.

(Jan 8,12)

²Nepravost mluví bezbožnému v srdci, *
na bázeň před Bohem se neohlíží,

³a tak namlouvá sám sobě, *

že se jeho vina nenajde a nezoškliví.

⁴Slova jeho úst jsou nepravost a faleš, *
přestal mít rozum a jednat správně.

⁵Na svém lůžku přemítá o nepravosti, *
stojí na nedobré cestě, neštítí se zlého.

⁶Hospodine, tvé milosrdenství sahá až do nebes, *
tvoje věrnost až k oblakům.

⁷Tvá spravedlnost je jak Boží hory, †
tvé rozsudky jsou jak mořská hlubina, *
pomáháš lidem i zvířatům, Hospodine.

⁸Jak vzácná je tvá milost, Bože, *
lidé se utíkají do stínu tvých křídel.

⁹Sytí se hojností tvého domu, *
napájíš je proudem svého blaha.

¹⁰Neboť u tebe je pramen života, *
v tvé záři vidíme světlo.

¹¹Zachovej svou milost těm, kdo tě znají, *
svou spravedlnost těm, kdo jsou upřímného srdce!

¹²Noha nadutců ať mě nepřišlápne, *
ruka hříšníků ať se mnou nesmýká!

¹³Hle, padli, kdo páchali nepravost, *
jsou svrženi a nemohou povstat!

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 20, 27)

Naléhavé potřeby národů odcizených od věčnosti tvé pravdy, Pane, vydaly díla moudrosti a poznání – skrze tvé evangelium.

2. ant. (XIII, 20, 28)

Všechny věci jsou krásné, protože je tvoříš ty.

Žalm 19 (18)

Celá příroda chválí Boha, svého stvořitele

Navštívil nás ten, který vychází z výsosti ... (aby) uvedl naše kroky na cestu pokoje. (Lk 1,78.79)

²Nebesa vypravují o Boží slávě *
a dílo jeho rukou zvěstuje obloha.

³Den dni o tom podává zprávu, *
noc noci sděluje poučení.

⁴Není to slovo a nejsou to řeči, *
jejichž hlas by nebylo slyšet.

⁵Do celé země vychází jejich hlahol, *
až na konec světa jejich slova.

Tam rozestřel stan pro slunce, †

⁶které vychází jako ženich ze své svatební komnaty, *
jásá jako rek, když se do běhu dává.

⁷Na jednom okraji nebe vychází †
a obíhá až na jeho druhý okraj, *
nic se nemůže skrýt před jeho žářem.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 20, 28)

Všechny věci jsou krásné, protože je tvoříš ty.

3. ant. (XIII, 20, 28)

Ale ty, kterýs to všechno stvořil, jsi nevýslovně krásnější.

Žalm 104 (103) 13-24

Chvála Boha, stvořitele

Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pomínulo, nové nastoupilo. (2 Kor 5,17)

¹³Ze svých komor zavlažuješ hory, *
země se sytí plody tvého díla.

¹⁴Dáváš růst trávě pro dobytek, *
bylinám užitečným člověku,
aby dobýval ze země chléb *

¹⁵i víno k radosti lidského srdce,
aby olejem rozjasnil tvář *
a chléb aby posílil srdce člověka.

¹⁶Sytí se Hospodinovo stromoví, *
libanonské cedry, které zasadil.

¹⁷Tam si ptáci stavějí hnízda, *
jedle jsou domovem čápům.

¹⁸Vysoké hory kozorožcům, *
jezevcům jsou útlukem skály.

¹⁹Měsíc jsi udělal, aby určoval čas, *
i slunce ví, kdy má zapadnout.

²⁰Když přivádíš tmu a nastává noc, *
potuluje se v ní kdejaké lesní zvíře.

²¹Lvíčata řvou po kořisti *
a žádají od Boha svůj pokrm.

²²Když vychází slunce, stahují se *
a uléhají do svých doupat.

²³Tu vychází člověk ke svému dílu, *
ke své práci až do večera.

²⁴Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! †
Všechno jsi moudře učinil, *
země je plná tvého tvorstva.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 20, 28)

Ale ty, kterýs to všechno stvořil, jsi nevýslovně krásnější.

Krátké čtení (XIII, 20, 26)

At' počne i „moře“ a porodí vaše skutky a „vody“ at' vydají „hemžící se tvory s živou duší“ Když jste oddělovali vzácné od braku, stali jste se ústy Božími,

kterými říká: „Vody at' vydají“ ne živou duši, kterou vydává země, ale „hemžící se tvory s živou duší a ptáky poletující nad zemí“.

Tvá tajemství se totiž, Bože, prostřednictvím skutků svatých „hemžila“ mezi vlnobitím pokušení světa, aby byly národy svlaženy tvým jménem ve tvém křtu. A přitom se staly veliké divy – jakoby ta „obrovská vodní zvířata“ – a hlasy tvých poslů, létající nad zemí v souladu s „nebeskou klenbou“ tvé Knihy, která nad ně byla umístěna jako autorita, pod kterou mají létat, kamkoliv míří. Neexistují totiž slova ani řeči, v nichž by jejich hlasy nebylo slyšet – jejich hlahol vyšel do celé země a až na konec světa jejich slova, protože tys, Pane, ta slova svým požehnáním rozmnožil.

(Ticho)

Verš s odpovědí (XIII, 12, 13)

+Také u nás stvořil Bůh ve svém Kristu nebe a zemi,
- duchovní a tělesné členy své církve.

Závěrečná modlitba (XIII, 1, 1)

Pane, existuji z tvé dobrotivosti, která to všechno,
čím jsi mě stvořil a z čeho jsi mě stvořil, předchází.
Existuji proto, abych ti sloužil a velebil tě,
aby mé štěstí pocházelo od tebe,
neboť od tebe pochází i to,
že jsem někým, kdo je schopen štěstí.
Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
- ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (VII, 21, 27)

Na stránkách jejich spisů (tj. platoniků)
chybí rysy zbožnosti,
nejsou tam slzy vyznání,
ani oběť pro tebe, Pane.

Chybí tam zkroušený duch
a zkroušené a pokorné srdce,
není tam spása lidu,
ani svaté město okrášlené jako nevěsta,
ani záruka Ducha Svatého,
nebo kalich našeho vykoupení.

Tam nikdo nezpívá:
„Bůh je má spása“.
Nikdo tam neuslyší volání:
„Pojďte ke mně, kdo se lopotíte“.
Opovrhují tím, aby se od něho učili,
že je tichý a pokorný srdcem.

Tys totiž tyto věci skryl
před moudrými a chytrými,
a odhalils je maličkým.

1. ant. (X, 43, 69)

V tobě mám mocnou naději, Pane, že vyléčíš všechny mé nemoci – skrze něj,
který sedí po tvé pravici a přimlouvá se za nás.

Žalm 102 (101) 2-13. 24-29

Vyhnančova přání a prosby

(Bůh) nás těší ve všech našich souženích. (2 Kor 1,4)

²Hospodine, slyš modlitbu mou *
a volání mé ať pronikne k tobě!

³† Neskrývej tvář svou přede mnou *

v den, kdy je mi úzko.
Nakloň ke mně svůj sluch: *
když volám, rychle mě vyslyš!
⁴Neboť mé dny jako dým se rozplývají *
a mé kosti planou žářem.
⁵Mé srdce usychá spálené jako tráva, *
zapomínám jíst svůj chléb.
⁶Od samého nářku *
jsem jen kost a kůže.
⁷Podobám se pelikánu na poušti, *
jsem jako sova v zříceninách.
⁸Nemohu spát a sténám *
jak opuštěné ptáče na střeše.
⁹Stále mě tupí moji nepřátelé, *
proti mně zuří a proklínají mým jménem.
¹⁰Vždyť popel jím jako chléb *
a nápoj mísím s pláčem
¹¹pro tvůj hněv a tvé rozhorlení, *
neboť jsi mě pozvedl, ale pak odhodil.
¹²Mé dny jsou jak dloužící se stín *
a já vadnu jako tráva.
¹³Ty však, Hospodine, trváš na věky *
a tvé jméno po všechna pokolení.
²⁴Vyčerpal na cestě mou sílu, *
ukrátil mé dny.
²⁵Říkám: Můj Bože, neber mě uprostřed mých dnů, *
po všechna pokolení trvají tvá léta.
²⁶Na začátku jsi položil základ zemi *
a nebesa jsou dílo tvých rukou.
²⁷Ona pomine, ty však zůstáváš, *
to vše zetlí jak oděv,
jako šat je vyměňuješ, a mění se. *
²⁸Ty však jsi týž a bez konce jsou tvá léta.
²⁹Synové tvých služebníků budou bydlet v bezpečí *
a jejich potomstvo potrvá před tebou.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (X, 43, 69)

V tobě mám mocnou naději, Pane, že vyléčíš všechny mé nemoci – skrze něj, který sedí po tvé pravici a přimlouvá se za nás.

2.ant. (X, 43, 69)

Mnohé a závažné jsou mé nemoci, ale větší váhu má lék tvého Slova, které se stalo tělem.

Žalm 119 (118) 97-112
Rozjímání o Božím zákoně

⁹⁷Jak miluji tvůj zákon, Hospodine! *

Po celý den o něm rozjímám.

⁹⁸Moudřejším nad mé nepřátele mě učinil tvůj předpis, *
neboť navěky je se mnou.

⁹⁹Rozumnější jsem nad všechny své učitele, *
neboť rozjímám o tvých přikázáních.

¹⁰⁰Rozvážnější jsem nad starce, *
neboť zachovávám tvá nařízení.

¹⁰¹Zadržuji své nohy od každé zlé cesty, *
abych dbal na tvá slova.

¹⁰²Neuchyluji se od tvých rozhodnutí, *
protože tys mě poučil.

¹⁰³Jak sladké jsou na mém patru tvé výroky, *
nad med jsou sladší pro má ústa.

¹⁰⁴Tvámi nařízeními jsem zmoudřel, *
proto nenávidím kdejakou neřestnou cestu.

¹⁰⁵Svítilnou mým nohám je tvé slovo *
a světlem mé stezce.

¹⁰⁶Přisahám a pevně si umiňuji, *
že budu dbát na tvá spravedlivá rozhodnutí.

¹⁰⁷Jsem velmi soužen, Hospodine, *
dej mi život podle svého slova.

¹⁰⁸Sliby mých úst přijmi, Hospodine, *
a nauč mě svým rozhodnutím!

¹⁰⁹Můj život je stále v nebezpečí, *
ale nezapomínám na tvůj zákon.

¹¹⁰Bezbožníci pro mě nastavili léčku, *
ale nezbloudil jsem od tvých nařízení.

¹¹¹Mým dědictvím navěky jsou tvá přikázání, *
neboť jsou radostí mého srdce.

¹¹²Priměl jsem své srdce plnit tvé příkazy, *
trvale a přesně.

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2.ant. (X, 43, 69)

Mnohé a závažné jsou mé nemoci, ale větší váhu má lék tvého Slova, které se stalo tělem.

3. ant. (X, 43, 70)

Pane, ty znáš mou nezkušenost a mou slabost, poučuj mě a uzdravuj mě.

Žalm 42 (41)

Touha po Bohu a jeho svatyni

Kdo žízni, ať přijde, kdo touží po živé vodě, ať si ji vezme zadarmo. (Zj 22,17)

²Jako laň prahne po vodách bystrin, *
tak prahne má duše po tobě, Bože!

³Má duše žízni po Bohu, po živém Bohu: *
kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář?

⁴Mé slzy jsou mi pokrmem ve dne i v noci, *
když den co den slyším: „Kde je tvůj Bůh?“

⁵Na to si vzpomínám, má duše tím přetéká: †
jak jsem putovával v zástupu, *
jak jsem je vodíval k Božímu domu
s hlasitým jástem a chvalozpěvem *
ve svátečním průvodu.

⁶Proč se rmoutíš, má duše, *
a proč ve mně sténáš?
Doufej v Boha, zase ho budu chválit, *
svého spasitele a svého Boha.

⁷Rmoutím se uvnitř v duši, *
proto vzpomínám na tebe v končinách Jordánu a Hermonu, na hoře Misar.

⁸Přívaly na sebe volají hukotem tvých vodopádů, *
celé tvé příboje a vlny se přese mě převalily.

⁹Za dne ať Hospodin dává svou milost, *
za noci mu budu zpívat a chválit ho, neboť mi dává život.

¹⁰Říkám Bohu: „Má Skálo, proč na mě zapomínáš? *
Proč se musím smutně vláčet, tísněn nepřitelem?

¹¹Drť mi to kosti, když mě tupí protivníci, *
když den co den mi říkají: „Kde je tvůj Bůh?“

¹²Proč se rmoutíš, má duše, *
a proč ve mně sténáš?
Doufej v Boha, zase ho budu chválit, *
svého spasitele a svého Boha.

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (X, 43, 70)

Pane, ty znáš mou nezkušenost a mou slabost, poučuj mě a uzdravuj mě.

Krátké čtení (XI, 8, 10)

Ten rozum je samo tvé Slovo, které je také Počátkem, který k nám mluví. Tak to Slovo řeklo v evangeliu skrze tělo a tak to zaznělo zvenčí pro lidské uši, aby mu lidé věřili a hledali je v nitru ve věčné pravdě, kde učí všechny žáky dobrý a jediný Mistr.

Tam slyším tvůj hlas, Pane. Říkáš mi, že k nám mluví ten, kdo nás učí, ale ten, který nás neučí, i když mluví, nemluví k nám. A kdo jiný nás učí než stálá Pravda? Vždyť i když nám dává poučení proměnlivé stvoření, vede nás to k stálé Pravdě. Tam se ve skutečnosti učíme, když stojíme a posloucháme jeho a srdečně se radujeme z Ženichova hlasu. Pak se vracíme tam, odkud jsme. Je to proto „Počátek“, že kdyby nebyl stálý, nebylo by místa, kam se můžeme vrátit, když bloudíme. Když se z bludné cesty vracíme, vracíme se jistě poznáváním. A abychom poznávali, on nás učí – protože on je Počátek a mluví k nám.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (VIII, 12, 29)

- +Byla tam kniha Apoštola, vzal jsem ji, otevřel a mlčky jsem četl:
- Byla tam kniha Apoštola, vzal jsem ji, otevřel a mlčky četl:
- +Oblečte se v Pána Ježíše Krista a zřekněte se tělesné žádostivosti.
- A mlčky jsem četl.
- +Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.
- Byla tam kniha Apoštola, vzal jsem ji, otevřel a mlčky jsem četl.

Antifona ke kantiku Panny Marie (VII, 21, 27)

Kráčejme k vlasti míru po přímé cestě, která tam vede a kterou nám otevřel nebeský Mistr.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (VII, 21, 27)

Kráčejme k vlasti míru po přímé cestě, která tam vede a kterou nám otevřel nebeský Mistr.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XIII, 15, 18)

I když jsme milí tvému Synovi, Pane,
ještě se nestalo zřejmým, čím budeme.
Pozorně se na nás podíval přes síť těla
a s lichotkami nás nalákal
a zažehl v nás plamen lásky,
a my běžíme za tvou vůní.
Ale až se ukáže, budeme mu podobní,
protože ho budeme vidět, tak, jak je.
Vidět tě takového, jaký jsi, Pane,
je naše štěstí, které, ale ještě nemáme.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

6. DEN

COR UNUM / JEDNO SRDCE

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (X, 3, 4)

Vysvětli mi, Pane, lékaři mého nitra,
jaké jsou plody mých spisů,
když se čtou a poslouchají
vyznání mých minulých zel,

která jsi odpustil a překryl,
abys mě udělal šťastným v tobě,
když jsi měnil mou duši vírou a svou svátostí,
– povzbuzují srdce, aby nedřímalo v beznaděži,
a neříkalo: „Nemohu,“

ale aby se probudilo
v lásce tvého milosrdenství,
a ve sladkosti tvé milosti,
kterou je silný každý nemocný
uvědomující si skrze ni svou nemoc.

1. ant. (X, 4, 5)

Duch bratra ať miluje to ve mně, o čem učíš, že se má milovat.

Žalm 133 (132) – 134 (133)

Bratrská svornost

Milujme se navzájem, protože láska je z Boha. (1 Jan 4,7)

¹Hle, jak je dobré a jak milé, *
když bratři bydlí pospolu:
²Jak nejlepší olej na hlavě, †
který stéká na vousy, na vousy Árónovy, *
který stéká na lem jeho roucha;
³jak hermonska rosa, *
která se snáší na síónskou horu:
tam uděluje Hospodin požehnání, *
život navěky.

¹Nuže, velebte Hospodina, *
všichni Hospodinovi služebníci,
kteří sloužíte v Hospodinově domě *
v nočních hodinách.
²Zvedněte ruce ke svatyni *
a velebte Hospodina!
³Požehnej ti Hospodin ze Siónu, *
neboť on učinil nebe i zemi.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (X, 4, 5)

Duch bratra ať miluje to ve mně, o čem učíš, že se má milovat.

2. ant. (X, 4, 5)

A ať truchlí nad tím ve mně, o čem učíš, že se nad tím má truchlit.

Žalm 111 (110)

Veliké skutky Boží

Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane, Bože vševládny! (Zj 15,3)

¹Oslavím Hospodina celým srdcem *
ve sboru spravedlivých i ve shromáždění.

²Veliká jsou Hospodinova díla, *
ať o nich uvažují všichni, kteří je milují.
³Velebnost a vznešenost je jeho dílo *
a jeho spravedlnost zůstává navěky.
⁴Památku ustanovil na své divy, *
Hospodin je milosrdný a dobrotivý.
⁵Dal pokrm těm, kdo se ho bojí, *
neustále bude pamatovat na svou smlouvu.
⁶Své mocné činy ukázal svému lidu, *
když jim dal majetek pohanů.
⁷Skutky jeho rukou jsou věrné a spravedlivé, *
spolehlivé jsou všechny jeho příkazy,
⁸pevné navěky, navždy, *
provedené v pravdě a právu.
⁹Vykoupení seslal svému lidu, †
sjednal navěky svou smlouvu; *
svaté a velebné je jméno jeho.
¹⁰Počátek moudrosti je bát se Hospodina: †
moudře jednají všichni, kdo tak činí; *
jeho chvála zůstává navždy.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (X, 4, 5)

A ať truchlí nad tím ve mně, o čem učíš, že se nad tím má truchlit.

3. ant. (X, 4, 5)

Duch bratra, když se mnou souhlasí, raduje se ze mě, a když nesouhlasí, je pro mě smutný – ale vždy mě miluje.

Žalm 124 (123) – 126 (125)

Naše pomoc a radost je ve jménu Páně

Pán řekl Pavlovi: „Neboj se ... protože já jsem s tebou.“ (Sk 18,9.10)

¹Kdyby Hospodin nebyl s námi *
– ať to vyzná Izrael –
²kdyby Hospodin nebyl s námi, *
když se na nás obořili lidé,
³zaživa by nás pohltili, *
když jejich hněv vzplál proti nám.
⁴Voda by nás byla zatopila, †

přival by se byl převalil přes nás, *
⁵přes nás by se převalily rozbouřené vody.
⁶Veleben buď Hospodin, že nás nevydal *
za kořist jejich zubům!
⁷Naše duše vyvázla jako pták *
z ptáčnickovy léčky;
léčka se přetrhla, *
a my jsme volní.
⁹Naše pomoc je ve jménu Hospodina, *
který učinil nebe a zemi.

¹Když Hospodin přiváděl siónské zajatce, *
byli jsme jako ve snách.
²Tehdy byla naše ústa plná smíchu *
a náš jazyk plný jáсотu.
Tehdy se říkalo mezi pohany: *
„Velkou věc s nimi udělal Hospodin!“
³Ano, velkou věc s námi udělal Hospodin, *
naplnila nás radost.
⁴Hospodine, změň náš osud, *
jako se mění údolí na jihu země.
⁵Kdo sejí v slzách, *
žnout budou s jáсотem.
⁶Vycházejí s pláčem, *
když nesou semeno k setí:
přijdou však s jáсотem *
a přinesou své snopy.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (X, 4, 5)

Duch bratra, když se mnou souhlasí, raduje se ze mě, a když nesouhlasí, je pro mě smutný – ale vždy mě miluje.

Krátké čtení (IV, 8, 13)

Byly i jiné věci, které ve společnosti mých přátel přitahovaly mou mysl: spolu jsme rozmlouvali a spolu se smáli, vzájemně jsme si projevovali dobrou vůli, společně jsme četli zajímavé knížky, společně jsme žertovali i vzájemně si projevovali úctu. Občas jsme se mezi sebou neshodli, ale bez nenávisti, jako když se člověk nepohodne sám se sebou, a tyto vzácné neshody jen okořeňovaly převládající

soulad. Učili jsme se vzájemně i jeden od druhého, byli jsme mrzutí, když jsme toužili po těch, kdo chyběli, a radostně jsme vítali příchozí.

Tyto a podobné projevy vyjádřené ústy, jazykem, očima a tisícem velmi milých gest vycházely ze srdce těch, kdo milovali a lásku opětovali, což jako jiskry zapálí srdce a způsobí, že se z mnoha stane jedině.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (IV, 4, 7)

+Přátelství je pravé, jsi-li, Pane, pojítkem mezi těmi, kdo k tobě lnou láskou.

- Přátelství je pravé, jsi-li, Pane, pojítkem mezi těmi, kdo k tobě lnou láskou.

+Láskou, vylitou nám do srdce skrze Ducha Svatého,

- mezi těmi, kdo k tobě lnou láskou.

+Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.

- Přátelství je pravé, jsi-li, Pane, pojítkem mezi těmi, kdo k tobě lnou láskou.

Antifona k Zachariášovu kantiku (XI, 1, 1)

To vše dělám z lásky k tvé lásce.

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (XI, 1, 1)

To vše dělám z lásky k tvé lásce.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XI, 2, 3)

Pane, můj Bože, všimni si mé modlitby

a tvé milosrdenství ať vyslyší mé přání,

– protože ono nežhne jenom pro mě samotného,

ale chce sloužit lásce k bratřím.

Vidíš v mém srdci, že to tak je.

Chtěl bych ti obětovat službu svého myšlení a svého jazyka:

dej mi, co bych ti mohl přinést jako oběť.

Vždyť já jsem ubohý a chudý,

Ale ty jsi bohatě štědrý ke všem, kdo tě vzývají.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,

který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Magne Pater Augustine (strofy 1, 4, 5)

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Modlitba v poledne

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Dej mi, Pane, ať tě hledám a vzývám,
- ať tě vzývám a věřím v tebe.
Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 28, 43; 31, 46)

Viděl jsi, Bože, všechno, cos udělal,
a hle – bylo to velmi dobré;
vždyť i my to vidíme,
a hle – všechno je to velmi dobré.

Když někdo uvidí tvá díla
skrze tvého Ducha,
jsi to ty, kdo vidíš v něm.

Ať se člověku líbí kvůli tobě cokoliv,
jsi to ty, kdo se v tom líbíš.
A v tom, cos udělal, tys milován
skrze Ducha vlitého do našich srdcí.

Skrze Ducha vidíme, že je to dobré,
vše, co nějakým způsobem existuje.
Duch ale nevychází od toho,
který existuje „nějakým způsobem“,
ale od „Toho, který Jest.“ (Ex 3, 14)

Dal jsi nám totiž svého Ducha,
abychom skrze něj dobrotu věcí viděli
a bychom tě v nich milovali.

1. ant. (XIII, 22, 32)

Tak se člověk obnovuje, když poznává Boha podle obrazu toho, který ho stvořil.

Žalm 65 (64) 5-14
Děkování za Boží dary
Siónem rozuměj nebeské město. (Origenes)

⁵Blaze tomu, koho si volíš a bereš k sobě: *
přebývá v tvých nádvořích.

Kéž se nasytíme blahem tvého domu, *
svatostí tvého chrámu!

⁶Je úžasné a spravedlivé, jak nás vyslycháš, *
Bože, náš zachránce,
naděje všech končin země *
i dalekých moří.

⁷Svou mocí upevňuješ hory, *
jsi opásán silou.

⁸Tišíš hukot moří, *
hukot jejich vln a vřavu národů.

⁹Pro tvé divy bázeň jímá obyvatele dálných krajin, *
radostí plníš nejzazší východ i západ.

¹⁰V milosti jsi navštívil zem a napojils ji, *
velmi jsi ji obohatil.

¹¹Boží strouhou se hrne voda, *
(lidem) nachystals obilí.

Takto jsi zemi připravil: †
zavlažils její brázdy, *
rozmělnils její hroudy,
zkyprils ji dešti, *
požehnals tomu, co vyrašilo.

¹²Rok jsi korunoval svou dobrotou, *
kudy jsi prošel, prýští hojnost.

¹³Pastviny na stepi mokvají vláhou, *
pahorky se ovíjejí radostí.

¹⁴Nivy se odívají stády, †
údolí se přikrývají obilím: *
ozývají se jásotem a zpěvem.
Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 22, 32)

Tak se člověk obnovuje, když poznává Boha podle obrazu toho, který ho stvořil.

2. ant. (XIII, 33, 48)

Všechna tvá díla tě chválí, abychom tě milovali, a milujeme tě, aby tě chválila tvá díla.

Žalm 107 (106) 23-43

Poděkování za vysvobození

Bůh poslal Izraelitům své slovo, když dal hlásat, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. (Sk 10,36)

²³Pustili se (lidé) po lodích na moře, *
sháněli obchody po širých vodách.

²⁴Viděli Hospodinova díla *
a na širém moři jeho divy.

²⁵Rozkázal a vyvolal bouřlivý vítr, *
který do výše vzdouval vlny.

²⁶Stoupali až k nebi, sestupovali do propastí, *
jejich duše se trásla v nebezpečí.

²⁷Potáceli se, vrávorali jak opilí, *
veškerá jejich zručnost byla v koncích.

²⁸Tu volali ve své tísní k Hospodinu, *
a on je z jejich úzkostí vysvobodil.

²⁹Uklidnil bouři v tichý vánek, *
a utišily se mořské vlny.

³⁰Radovali se, že se uklidnily, *
a dovedl je do vytouženého přístavu.

³¹Ať chválí Hospodina za jeho milosrdenství, *
za jeho divy k dobru lidí;

³²nechť ho oslavují v shromáždění lidu, *
nechť ho velebí ve sboru starších.

³³Změnil řeky v pustinu *
a prameny vod ve vyprahlou zemi,

³⁴plodný kraj v solnou step *
pro zlobu jeho obyvatel.

³⁵Změnil poušť ve vodní pláň, *
vyprahlou zemi v prameny vod.

³⁶Usadil tam hladové *

a vystavěli si město k přebývání.

³⁷Oseli pole, založili vinice, *

domohli se hojné úrody.

³⁸Požehnal jim, a velmi se rozmnožili, *

nezmenšil počet jejich dobytka.

³⁹Avšak ubylo jich, dostali se do bídy *

tlakem neštěstí a útrapami.

⁴⁰Ale ten, který vylévá potupu na knížata *

a dává jim bloudit neschůdnou pouští,

⁴¹pozdvihl chudáka z bídy *

a rodiny rozmnožil jako stáda.

⁴²Vidí to spravedliví a radují se, *

každá zloba zavře svá ústa.

⁴³Kdo je moudrý, aby to sledoval, *

kdo pochopí Hospodinovu lásku?

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 33, 48)

Všechna tvá díla tě chválí, abychom tě milovali, a milujeme tě, aby tě chválila tvá díla.

3. ant. (XIII, 32, 47)

Člověk, který je stvořen k tvému obrazu a podobě, Pane, je postaven přede všechno stvořené, pro sílu rozumu a intelligence.

Žalm 104 (103) 24-35

Chvála Boha, stvořitele

Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo. (2 Kor 5,17)

⁴Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! †

Všechno jsi moudře učinil, *

země je plná tvého tvorstva.

²⁵Zde moře mohutné a široširé, †

v něm nespočetné hemžení *

živočichů drobných i velkých.

²⁶Po něm plují lodi *

i leviatan, jehož jsi stvořil, aby si v něm hrál.

²⁷Všichni čekají od tebe, *

že jim dáš obživu v pravý čas.

²⁸Ty jim dáváš, a oni sbírají, *
otvíráš ruku, a sytí se dobrými dary.
²⁹Děsí se, když skryješ svou tvář, †
hynou, když vezmeš jim život, *
a vracejí se do svého prachu.
³⁰Když sešleš svého ducha, jsou stvořeni, *
a obnovuješ tvář země.
³¹Necht' věčně trvá Hospodinova sláva, *
ať se Hospodin těší ze svého díla!
³²Když pohlédne na zemi, chvěje se, *
když se dotkne hor, dýmají.
³³Chci zpívat Hospodinu, pokud žiji, *
opěvovat chci svého Boha, dokud budu.
³⁴Kéž se mu líbí má píseň; *
má radost bude v Hospodinu.
³⁵Kéž na zemi vyhynou hříšníci, †
bezbožní ať už nejsou! *
Veleb, duše má, Hospodina!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 32, 47)

Člověk, který je stvořen k tvému obrazu a podobě, Pane, je postaven přede všechno stvořené, pro sílu rozumu a inteligence.

Krátké čtení (XIII, 22, 32; 34, 49)

Pane, náš Bože, náš Stvořiteli, tys řekl: „Učiňme člověka k našemu obrazu a podobě“ – a my sami ať rozeznáváme, co je tvá vůle. Z tohoto důvodu totiž ten tvůj služebník apoštol Pavel, který plodil děti hlásáním evangelia, řekl: „Napravte se v novosti své mysli, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré a bohu libé a dokonalé.“

Nahlédli jsme také do toho, cos figurativně ukázal, když jsi chtěl, aby ty věci byly stvořeny v takovémto pořadí nebo popsány v takovémto pořadí. A uviděli jsme, že jednotlivé věci jsou dobré, a všechny dohromady velmi dobré; v tvém Slově, v tvém Jednorozeném jsme uviděli „nebe a zemi“, hlavu a tělo církve, v predestinaci přede všemi časy, bez rána a večera.

Shromáždils nevěřící do jednoho jednomyslného společenství, aby se mohlo projevit úsilí věřících a oni ti mohli přinášet skutky milosrdenství a také rozdávali chudým pozemské prostředky, aby získali ty nebeské.

A pak jsi na „obloze“ rozsvítil jakási „světla“, své svaté, kteří mají slovo života a září duchovními dary a projevují vznešenou autoritu.

A pak jsi k poučení nevěřících národů vytvořil z tělesné materie svátosti a viditelné zázraky a zvuky slov podle „oblohy“ své Knihy, aby jimi byly požehnání i věřící.

A poté jsi pro uspořádání vášní zformoval silou zdrženlivosti „živou duši“ věřících. Pak jsi obnovil ke svému obrazu a podobě lidskou inteligenci, která je nyní podřízena pouze tobě a nepotřebuje již žádnou lidskou autoritu, která by jí sloužila jako vzor. Podřídil jsi činnost rozumu nadvládě inteligence, jako jsi ženu podřídil muži.

To všechno vidíme – a je to velmi dobré – protože to v nás vidíš ty, který jsi nám dal Ducha, abychom ty věci viděli a abychom tě v nich milovali.

(Ticho)

Verš s odpovědí (XIII, 19, 25)

+ Den, který září sluncem ať vykřikuje na další den slovo moudrosti

- a noc, která svítí měsícem, ať sděluje další noci slovo poznání.

Závěrečná modlitba (XIII, 32, 47; 34, 49)

Díky tobě, Pane.

Jakmile jsi to, cos předurčil,
začal vykonávat v čase,
abys ukázal, co bylo vskrytu,
a uspořádal, co v nás bylo neuspořádané
– lpěly na nás naše hříchy
a odešli jsme od tebe do temné hlubiny
a nad ní se vznášel tvůj dobrotivý Duch,
aby nám v pravý čas pomohl.

Díky tobě, Pane.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
- ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (X, 4, 6)

Učiním toto vyznání nejen před tebou
s tajenou radostí a chvěním
a s tajeným smutkem a nadějí,

ale i pro uši věřících lidských synů,
těch, kteří mají podíl na mé radosti
a sdílejí mou smrtelnost,

občanů téže obce jako já
a poutníků stejně jako já,
těch, kdo mě předešli,
kdo jdou za mnou
a kdo mě v životě provázejí.

Jsou to tvoji služebníci a moji bratři;
tys chtěl, aby tito tvoji synové byli mými pány,
a rozkázals, abych jim sloužil,
chci-li žít s tebou a z tebe.

1. ant. (XIII, 23, 33)

Lidé duchovní, ti, kdo vedou, i ti, kdo poslouchají, duchovně vynášejí úsudek.

Žalm 34 (33) 12-23
Bůh zachraňuje spravedlivé
Okusili jste, jak dobrý je Pán. (1 Petr 2,3)

¹²Pojďte, synové, a slyšte mě, *
naučím vás bát se Hospodina.
¹³Miluje kdo život? *
Přeje si dny štěstí?
¹⁴Zdržuj svůj jazyk od zlého, *
své rty od falešných slov.
¹⁵Chraň se zlého a čiň dobré, *
hledej pokoj a usiluj o něj!
¹⁶Hospodinovy oči hledí na spravedlivé, *
k jejich volání se kloní jeho sluch.
¹⁷Hospodinův hněv stíhá ty, kdo páchají zlo, *
aby vyhladil ze země vzpomínku na ně.
¹⁸Spravedliví volali, a Hospodin slyšel, *
vysvobodil je z každé jejich tísně.
¹⁹Blízko je Hospodin těm, kdo mají zkroušené srdce, *
na duchu zlomené zachraňuje.
²⁰Spravedlivý mívá mnoho soužení, *
Hospodin však ho ze všech vyprostí.
²¹Chrání všechny jeho kosti, *
ani jedna z nich nebude zlomena.
²²Zloba uštve bezbožníka k smrti, *
kdo nenávidí spravedlivého, budou potrestáni.
²³Hospodin zachraňuje duše svých služebníků *
nebudou pykat, kdo se k němu utíkají.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 23, 33)

Lidé duchovní, ti, kdo vedou, i ti, kdo poslouchají, duchovně vynášejí úsudek.

2. ant. (XII, 25, 34)

Pane, ty nás strašlivě napomínáš, abychom Pravdu nechtěli vlastnit jako věc soukromou, připravenou jen pro nás, abychom o ni nebyli připraveni.

Žalm 119 (118) 145-156
Rozjímání o Božím zákoně

¹⁴⁵Volám z celého srdce: vyslyš mě, Hospodine, *
tvé příkazy chci zachovávat.
¹⁴⁶Volám k tobě: zachraň mě, *
a budu plnit tvá přikázání.
¹⁴⁷Přicházím na úsvitě a o pomoc volám, *
spoléhám na tvá slova.
¹⁴⁸Horlivější jsou mé oči než oči noční hlídky, *
abych rozjímal o tvém výroku.
¹⁴⁹Slyš můj hlas podle svého milosrdenství, Hospodine, *
a dej mi život podle svého rozhodnutí!
¹⁵⁰Blíží se ti, kdo mě lstivě pronásledují, *
daleko jsou od tvého zákona.
¹⁵¹Blízko jsi, Hospodine, *
a všechny tvé předpisy jsou věrné.
¹⁵²Již dlouho vím z tvých přikázání, *
žes je ustanovil na věčné časy.
¹⁵³Pohleď na mou bídu a vysvobod' mě, *
neboť jsem nezapomněl na tvůj zákon.
¹⁵⁴Ujmi se mé pře a vykup mě, *
podle svého výroku mi dej život!
¹⁵⁵Daleko je od bezbožníků spása, *
neboť tvé příkazy nehledají.
¹⁵⁶Hojné je tvé slitování, Hospodine, *
dej mi život podle svých rozhodnutí!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XII, 25, 34)

Pane, ty nás strašlivě napomínáš, abychom Pravdu nechtěli vlastnit jako věc soukromou, připravenou jen pro nás, abychom o ni nebyli připraveni.

3. ant. (XII, 25, 35)

Říkám to před tebou, Pane, a před svými bratry, kteří náležitě používají zákon až k cíli, jímž je láska.

Žalm 57 (56)

Ranní modlitba v soužení

Tento žalm zpívá o utrpení Páně. (Sv. Augustin)

²Smiluj se nade mnou, Bože, smiluj se, *
neboť k tobě se utíká má duše,
uchyluji se do stínu tvých křídel, *
dokud se nepřezene zkáza.

³Volám k svrchovanému Bohu, *
k Bohu, který mi prokazuje dobro.

⁴Ať zasáhne z nebe a zachrání mě, †
ať zahanbí ty, kteří se na mě sápu, *
ať Bůh sešle svou milost a věrnost.

⁵Uléhám uprostřed lvů, *
kteří lačně požírají lidi.

Jejich zuby jsou kopí a šípy *
a jejich jazyk naostřený meč.

⁶Ukaž se ve své vznešenosti na nebesích, Bože, *
nad celou zemí nechť je tvá sláva!

⁷Léčku připravili mým nohám, *
zkrušili mou duši,
vykopali přede mnou jámu: *
ať do ní spadnou!

⁸Plné důvěry je mé srdce, Bože, plné důvěry je mé srdce; *
budu zpívat a hrát.

⁹Probud' se, má duše, probud' se, citero a harfo, *
chci vzbudit jitřenku.

¹⁰Budu tě chválit mezi národy, Pane, *
budu tě oslavovat mezi pohany,

¹¹protože tvá milost je veliká až k nebi, *
tvá věrnost až do oblak.

¹²Ukaž se ve své vznešenosti na nebesích, Bože, *
nad celou zemí nechť je tvá sláva!

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

3. ant. (XII, 25, 35)

Říkám to před tebou, Pane, a před svými bratry, kteří náležitě používají zákon až k cíli, jímž je láska.

Krátké čtení (XIII, 21, 30-31)

Pane, ať tvoji služebníci působí jako na „souši“, daleko od vírů na hlubině, a jsou vzorem pro věřící tím, jak před nimi budou žít a jak je budou povzbuzovat k napodobování.

Tak totiž lidé slyší slova: „Hledejte Boha, a vaše duše bude žít“, nejen proto, aby je slyšeli, ale taky aby je konali; a aby „země“ tu „živou duši“ vydala, „nepřizpůsobujte se tomuto světu“, zdržujte se ho.

Duše totiž žije, když se mu vyhýbá, umírá, když se za ním žene.

Povýšená nadutost a potěšení smyslnosti a jed zvědavosti, to jsou pohyby duše mrtvé; jak opouští pramen života, umírá a tak se jí zmocňuje pomíjivý svět a ona se mu připodobňuje.

Tvé slovo, Bože, je však pramen věčného života a nepomíjí.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (XIII, 11, 12)

+Chtěl bych, aby lidé přemýšleli o těchto třech věcech, které jsou v nich samých.

- Chtěl bych, aby lidé přemýšleli o těchto třech věcech, které jsou v nich samých.

+Jsou to bytí, vědění, vůle.

- o těchto třech věcech, které jsou v nich samých.

+Sláva Otcí, i Synu, i Duchu Svatému.

- Chtěl bych, aby lidé přemýšleli o těchto třech věcech, které jsou v nich samých.

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 4, 5)

Pane, kéž ze srdcí bratří, jako z tvých kadidelnic, hymnus i pláč vystupují před tvou tvář.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (X, 4, 5)

Pane, kéž ze srdcí bratří, jako z tvých kadidelnic, hymnus i pláč vystupují před tvou tvář.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XIII, 19, 25)

Vy, rod vyvolený, bezmocní tohoto světa,

kteří jste opustili všechno,

abyste mohli následovat Pána,

jděte za ním a zahanbete mocné.

Jděte za ním, krásné nohy, sviťte na „obloze“,

aby nebesa vypravovala o jeho slávě.

Sviťte na celou zemi.

Ten, ke komu jste přilnuly,

byl pozvednut vzhůru a pozvedl vás.

Rozběhněte se a ať vás poznají všechny národy.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

7. DEN

PEREGRINATIO / PUTOVÁNÍ

Ranní chvály

Uvedení do modlitby (XIII, 14, 15)

+Zrána se postavím a uvidím spásu své tváře, svého Boha,
- který vrhá světlo spásy na mou tvář.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 13, 14; 14, 15)

Až uvidíme Ženicha tak, jak je,
a už budou pryč slzy,
z nichž se mi stal chléb ve dne i v noci,
když mi každý den říkají:
„Kde je tvůj Bůh?“

I já říkám: „Můj Bože, kde jsi?“
Pohleďme, kde jsi.
Maličko v tobě vydechnu,
když zvedám svou duši nad sebe
hlasem jásotu a chvalozpěvu toho,
kdo slaví svátek.

1. ant. (XIII, 37, 52)

Ty, Pane, nevidíš omezen časem ani se nepohybuješ v čase ani neodpočíváš omezen časem.

Žalm 71 (70)

Bože, tys má naděje od mého mládí
V naději se radujte, v soužení buďte trpěliví. (Řím 12,12)

¹K tobě se utíkám, Hospodine, *
necht' nejsem zahanben navěky!
²Ve své spravedlnosti mě vyprost' a vysvobod', *
nakloň ke mně svůj sluch a zachraň mě!
³Bud' mi ochrannou skálou, pevností k mé záchraně, *
neboť tys moje skála a tvrz.
⁴Bože můj, vysvobod' mě z ruky bezbožného, *
z pěsti neurvalého utlačovatele.
⁵Vždyť tys má naděje, Pane, *
má důvěra od mého mládí, Hospodine!
⁶V tobě jsem měl oporu od matčina lůna, †
od klína mé matky byls mým ochráncem, *
v tebe jsem vždy doufal.
⁷Mnohým jsem se jevil jako zázrak; *
tys mi byl vpravdě mocným pomocníkem.
⁸Má ústa oplývala tvou chválou, *
po celý den pěla tvou slávu.
⁹Nezavrhuj mě v čas stáří, *
neopouštěj mě, až ochabnou síly!
¹⁰Vždyť moji nepřátelé o mně mluví, *
ti, kdo na mě číhají, spolu se umlouvají.
¹¹Říkají: Bůh ho opustil, †
pronásledujte ho a chopte se ho, *
už ho nikdo nezachrání.
¹²Bože, nevzdaluj se ode mě, *
Bože můj, na pomoc mi prospěš!
¹³Ať se zastydí a zahynou moji protivníci, *
ať se odějí hanbou a potupou, kdo hledají mou zkázu.
¹⁴Já však budu stále doufat, *
všude šířit tvoji chválu.
¹⁵Má ústa budou vyprávět o tvé spravedlnosti, †
po celý den budu vyprávět o tvé pomoci, *
neboť ji nemohu spočítat.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 37, 52)

Ty, Pane, nevidíš omezen časem ani se nepohybuješ v čase ani neodpočíváš omezen časem.

2. ant. (XIII, 37, 52)

A přesto, tvoříš i to, co je vidět v čase, i samotné časové úseky a odpočinutí od času.

Žalm 90 (89)

Věčný Bůh, útočiště každého člověka

U Boha je jeden den jako tisíc roků a tisíc roků jako jeden den. (2 Petr 3,8)

¹Pane, tys nám býval útočištěm *

od pokolení do pokolení!

²Dříve než se zrodily hory, než povstala země a svět, *

od věčnosti do věčnosti jsi ty, Bože!

³Rozkazem vracíš člověka v prach *

a pravíš: „Vraťte se, smrtelníci!“

⁴Neboť tisíc let je v tvých očích †

jako včerejší den, který minul, *

a jako noční hlídka.

⁵Uchvacuješ je, jsou jako ranní sen, *

podobají se pučící trávě:

⁶Zrána kvete a bují, *

večer je skosena a vadne.

⁷Hyneme vskutku pro tvůj hněv, *

děsíme se pro tvé rozhořčení.

⁸Položilš před sebe naše viny, *

naše tajné hříchy jsou ve světle tvé tváře.

⁹Neboť pominuly všechny naše dny v tvém hněvu, *

jako vzdech jsme dokončili svá léta.

¹⁰Našich let bývá úhrnem sedmdesát, *

u toho, kdo je při síle, osmdesát.

Většina jich je lopota a trýzeň, *

neboť rychle pomíjejí, a my odlétáme.

¹¹Kdo uváží sílu tvého hněvu *

a kdo se bojí tvé nevole?

¹²Nauč nás počítat naše dny, *

ať dojdeme k moudrosti srdce.

¹³Obrať se, Hospodine, jak dlouho ještě budeš čekat? *

Slituj se nad svými služebníky!

¹⁴Nasyť nás brzy svou slitovností, *

ať jásáme a radujeme se po celý život!

¹⁵Potěš nás za dny, kdy jsi nás soužil, *
za léta, kdy jsme zakoušeli zlé.

¹⁶Nechť se ukáže tvým služebníkům tvoje dílo, *
tvá sláva jejich synům.

¹⁷Ať je nad námi dobrotivost Pána, našeho Boha, †
dej zdar práci našich rukou, *
dej zdar práci našich rukou!

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 37, 52)

A přesto, Pane, tvoříš i to, co je vidět v čase, i samotné časové úseky a odpočínutí od času.

3. ant. (XIII, 37, 52)

Jako v nás teď, Pane, pracuješ, tak v nás totiž také budeš odpočívát.

Žalm 130 (129)

Z hlubin volám

On spasí svůj lid od hříchů. (Mt 1,21)

¹Z hlubin volám k tobě, Hospodine, *

† Pane, vyslyš můj hlas!

²Tvůj sluch ať je nakloněn *

k mé snažné prosbě!

³Budeš-li uchovávat v paměti viny, Hospodine, *

Pane, kdo obstojí?

⁴Ale u tebe je odpuštění, *

abychom ti mohli v úctě sloužit.

⁵Doufám v Hospodina, *

duše má doufá v jeho slovo,

⁶má duše čeká na Pána *

více než strážce na svítání.

Více než strážce na svítání *

⁷ať čeká Izrael na Hospodina,

neboť u Hospodina je slitování, *

hojné je u něho vykoupění.

⁸On vykoupí Izraele *

ze všech jeho provinění.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 37, 52)

Jako v nás teď, Pane, pracuješ, tak v nás totiž také budeš odpočívat.

Krátké čtení (XI, 29, 39)

Tvá milost, Bože, je lepší než všechny životy, podívej se, můj život je roztaženost, a tvá pravice mě podepřela v mém Pánu, Synu člověka, Prostředníkovi mezi tebou jediným a námi mnohými, v mnoha věcech a skrze mnoho věcí, abych to uchvátil skrze něho, v němž jsem byl také uchvácen, a abych byl vzdálen od svých starých dnů a následoval jedno, zapomněl na minulé a soustředil se (ne se rozptyloval) na to, co je vpředu (ne na to, co je budoucí a má minout).

Při cestě za vítěznou palmou povolání shůry se neopírám o rozptýlenost, ale o soustředěné úsilí. Tam uslyším hlas chvály a budu se dívat na tvou krásu a ty nebudeš ani přicházet, ani míjet.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (I, 5, 5)

+Kdo mi dá spočinout v tobě, Pane?

- Kdo mi dá spočinout v tobě, Pane?

+Abych zapomněl na všechny své špatnosti

- a spočinul v tobě, Pane.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Kdo mi dá spočinout v tobě, Pane?

Antifona k Zachariášovu kantiku (VI, 16, 26)

Ty, Pane, uvádíš nás na svou cestu, utěšuješ nás a říkáš: „Běžte, já vás ponesu, já vás přivedu, já vás tam donesu.“

Zachariášovo kantikum

Antifona k Zachariášovu kantiku (VI, 16, 26)

Ty, Pane, uvádíš nás na svou cestu, utěšuješ nás a říkáš: „Běžte, já vás ponesu, já vás přivedu, já vás tam donesu.“

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XII, 10, 10)

Ó Pravdo, světlo mého srdce,
ať na mě nemluví mé temnoty.
Zabloudil jsem a vzpomněl jsem si na tebe.
Zaslechl jsem, jak za mnou voláš, abych se vrátil.
A podívej se, teď jsem vyprahlý a lapám po dechu,
a vracím se k tobě jako k prameni.
Ať mi nikdo nebrání:
z něho budu pít a z něho budu žít.
Sám pro sebe už nemám být životem:
ze sebe jsem žil špatně,
byl jsem svou vlastní smrtí.
V tobě zase začínám žít.
Ty ke mně mluv slovy věčnosti.
Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,
- a veškeré chvály hodný.

Magne Pater Augustine (strofy 1-5)

Uvedení do modlitby (I, 1,1)

+Dej mi, Pane, ať tě hledám a vzývám,

- ať tě vzývám a věřím v tebe.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XIII, 35, 50; 36,51)

Celé to velice krásné uspořádání

věcí velmi dobrých zanikne,

až naplní svou míru.

Vždyť v nich bylo i jitro i večer.

Ale den sedmý je bez večera

a nemá ani západ,

protože jsi ho posvětil k věčnému trvání.

1. ant. (X, 6, 10)

To, co je u Boha neviditelné, lidé mohou poznat a nahlížet skrze to, co bylo stvořeno.

Žalm 103 (102)

Chvála Božího milosrdenství

Z milosrdné lásky našeho Boha nás navštívil ten, který vychází z výsosti.

(Lk 1,78)

¹Veleb, duše má, Hospodina, *
vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno!

²Veleb, duše má, Hospodina, *
a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní!

³On odpouští všechny tvé viny, *
on léčí všechny tvé neduhy.

⁴On vykupuje tvůj život ze záhuby, *
on tě věncí láskou a slitováním.

⁵On štěstím sytí tvůj život, *
jak orlu se obnovuje tvé mládí.

⁶Hospodin koná spravedlivé skutky, *
zjednává právo všem utlačeným,

⁷Oznámil své plány Mojžíšovi, *
izraelským synům své skutky.

⁸Hospodin je milosrdný a milostivý, *
shovívavý a nadmíru dobrotivý.

⁹Nechce se přít ustavičně *
ani se hněvat navěky.
¹⁰Nejedná s námi podle našich hříchů *
ani podle našich vin nám neodplácí.
¹¹Jak vysoko je nebe nad zemí, *
tak je velká jeho láska k těm, kdo se ho bojí.
¹²Jak vzdálen je východ od západu, *
tak vzdaluje od nás naše nepravosti.
¹³Jako se smilovává otec nad syny, *
tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.
¹⁴Neboť on ví, z čeho jsme utvořeni, *
má v paměti, že jsme jen prach.
¹⁵Dni člověka jsou jako tráva, *
kvete jak polní květ.
¹⁶Sotva jej vítr ovane – již ho není, *
nezbude po něm ani stopa.
¹⁷Hospodinova láska však od věků na věky †
pro všechny, kdo se ho bojí, *
a jeho spravedlnost jde z dětí na děti
¹⁸pro ty, kteří zachovávají jeho smlouvu, *
kteří pamatují na jeho přikázání tím, že je plní.
¹⁹Hospodin si zřídil na nebi trůn *
a všechno řídí jeho vláda.
²⁰Velebte Hospodina, všichni jeho andělé, †
mocní silou, dbalí jeho rozkazů, *
poslušní na jeho slovo.
²¹Velebte Hospodina, všechny jeho zástupy, *
jeho služebníci, kteří plníte jeho vůli!
²²Velebte Hospodina, všechna jeho díla, †
na všech místech jeho moci: *
veleb, duše má, Hospodina!
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (X, 6, 10)

To, co je u Boha neviditelné, lidé mohou poznat a nahlížet skrze to, co bylo stvořeno.

2. ant. (XIII, 33, 48)

Tvá díla, Pane, tě chválí, abychom tě milovali, a milujeme tě, aby tě chválila tvá díla.

Žalm 93 (92)

Vznešenost Boha stvořitele

Pán, náš Bůh vševládny, se ujal království! Radujme se, jásejme a vzdejme mu čest. (Zj 19,6.7)

¹Hospodin kraluje, oděl se velebností, *
oděl se Hospodin, opásal se mocí.

Dal světu základ, *
že nezakolísá.

²Pevný je trůn tvůj od pradávna, *
jsi od věčnosti.

³Zdvihají řeky, Hospodine, †
zdvihají řeky svůj hlas, *
zdvihají řeky svůj hukot.

⁴Mocnější než hukot mnohých vod, †
mohutnější než mořský příboj, *
mocný je Hospodin na výsosti.

⁵Tvé výroky jsou nejvyšš spolehlivé, *
tvému domu přísluší svatost, Hospodine, na věčné časy.

Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 33, 48)

Tvá díla, Pane, tě chválí, abychom tě milovali, a milujeme tě, aby tě chválila tvá díla.

3. ant. (XIII, 33, 48)

Tvá díla, Pane, vzhledem k času mají počátek i konec, vznikají a zanikají, rozvíjejí se a mizejí, nabývají krásu i krásu ztrácejí.

Žalm 150

Chvalte Boha

Zpívejte žalmy duchem i srdcem: oslavujte Boha svou duší i tělem. (Hesychius)

¹Chvalte Hospodina v jeho svatyni, *
chvalte ho na jeho vznešené obloze!

²Chvalte ho pro jeho mocná díla, *
chvalte ho pro jeho svrchovanou velebnost!

³Chvalte ho hlaholem trouby, *
chvalte ho harfou a citerou!

⁴Chvalte ho bubnem a tancem, *

chvalte ho strunnými nástroji a flétnou!

⁵Chvalte ho zvučnými cimbály, †

chvalte ho cimbály hlučnými! *

⁶Všechno, co dýchá, ať chválí Hospodina!

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 33, 48)

Tvá díla, Pane, vzhledem k času mají počátek i konec, vznikají a zanikají, rozvíjejí se a mizejí, nabývají krásu i krásu ztrácejí.

Krátké čtení (XIII, 34, 49; 37, 52; 38, 53)

To všechno vidíme – a je to velmi dobré –, protože to v nás vidíš ty, který jsi nám dal Ducha, abychom ty věci viděli a abychom tě v nich milovali. My vidíme to, co jsi stvořil, protože to existuje, a existuje to proto, že to vidíš ty. My vidíme zvenku, že to je, a uvnitř, že to je dobré. Tys to ale viděl už jako stvořené tam, kdes viděl, že by se to mělo stvořit. Ty, Pane, stále tvoříš a stále odpočíváš – nikdy jsi nepřestal tvořit a nikdy jsi nepřestal odpočívat.

(Ticho)

Verš s odpovědí (XIII, 29, 44)

+Praví Pán: „To, co vy skrze mého Ducha vidíte, vidím já,

- a stejně tak to, co vy skrze mého Ducha říkáte, říkám já.

Závěrečná modlitba (XIII, 35, 50; 36, 51)

Pane Bože, dej, ať i my po svých dílech,
velmi dobrých proto, žes nám je daroval ty,
můžeme v sobotu věčného života
odpočinout v tobě.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

Nešpory

Uvedení do modlitby (V, 1, 1)

+Ať tě chválí má duše, aby tě milovala,
- ať vyznává tvé milosrdenství, aby tě chválila.
Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i navěky. Amen.

Hymnus (XI, 29, 39)

Má léta jsou teď plná hořekování,
a ty Pane, jsi má útěcha, můj věčný Otec.

Já jsem se utopil při zkoumání časů,
jejichž rád neznám,

a mými myšlenkami,
nejhlubším nitrem mé duše,
zmítají bouřlivé změny,

dokud s tebou nesplynu,
očištěný a projasněný
ohněm tvé lásky.

1. ant. (XIII, 30, 45)

Já jsem tvé Písmo vyslechl, Pane, a olízl jsem sladkou kapku z tvé pravdy.

Žalm 143 (142)

Modlitba v nesnázích

*Člověk je uznán za spravedlivého, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá
skutky, (jak je nařizuje) Zákon. (Gal 2,16)*

[†]Hospodine, slyš moji modlitbu, [†]
pro svou věrnost popřej sluchu mé úpěnlivé prosbě, *
vyslyš mě pro svou spravedlnost.

²Nepoháněj na soud svého služebníka, *
nikdo z živých není před tebou spravedlivý.
³Neboť nepřítel pronásleduje mou duši, †
k zemi srazil můj život, *
uzavřel mě v temnotách jako dávno zemřelé.
⁴Můj duch ve mně chřadne, *
srdce mi strnulo v nitru.
⁵Vzpomínám si na dávné dny, †
uvažuji o všech tvých činech, *
myslím na skutky tvých rukou.
⁶Rozpínám k tobě své ruce, *
má duše po tobě žízní jak vyprahlá země.
⁷Rychle mě vyslyš, Hospodine, *
neboť můj duch malátní.
Neskrývej přede mnou svou tvář, *
ať nejsem jako ti, kdo klesají do hrobu.
⁸Dej, ať záhy dojdu tvé milosti, *
vždyť v tebe doufám.
Ukaž mi cestu, po níž mám kráčet, *
neboť k tobě zvedám svou duši.
⁹Vysvobod' mě od mých nepřátel, Hospodine, *
k tobě se utíkám.
¹⁰Pouč mě, abych konal tvou vůli, *
vždyť ty jsi můj Bůh!
Dobrotivý je tvůj duch, *
ať mě vede rovným krajem.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

1. ant. (XIII, 30, 45)

Já jsem tvé Písmo vyslechl, Pane, a olízl jsem sladkou kapku z tvé pravdy.

2. ant. (XIII, 12, 13; 13, 14)

Pohled': byli jsme kdysi temnotami, ale teď jsme světlem v Pánu. A přesto je to zatím jen vírou, ne viděním. Naše spása je totiž teprve předmětem naděje.

Žalm 122 (121)

Svaté město Jeruzalém

Přistoupili jste k hoře Siónu a k městu živého Boha, k nebeskému Jeruzalému. (Žid 12,22)

¹Zaradoval jsem se, když mi řekli: *
„Do domu Hospodinova půjdeme!“
²Už stojí naše nohy *
v tvých branách, Jeruzaléme!
³Jeruzalém je vystavěn jako město, *
spojené v jeden celek.
⁴Tam vystupují kmeny, kmeny Hospodinovy, *
jak to zákon přikazuje Izraeli, aby chválil Hospodinovo jméno.
⁵Tam stojí soudní stolce, *
stolce Davidova domu.
⁶Vyprošujte Jeruzalému pokoj: *
ať jsou v bezpečí, kdo tě milují,
⁷ať vládne mír v tvých hradbách, *
bezpečnost v tvých palácích!
⁸Kvůli svým bratřím a přátelům *
budu říkat: Pokoj v tobě!
⁹Kvůli domu Hospodina, našeho Boha, *
budu ti přát štěstí.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

2. ant. (XIII, 12, 13; 13, 14)

Pohled: byli jsme kdysi temnotami, ale teď jsme světlem v Pánu. A přesto je to zatím jen vírou, ne viděním. Naše spása je totiž teprve předmětem naděje.

3. ant. (XIII, 37, 52)

Jako v nás teď pracuješ, Pane, tak v nás totiž také budeš odpočívat.

Žalm 119 (118) 159-176

¹⁵⁹Hleď, miluji tvá nařízení, Hospodine, *
dej mi život podle svého milosrdenství!
¹⁶⁰Základem tvého slova je stálost, *
věčná jsou všechna tvá spravedlivá rozhodnutí.
¹⁶⁴Sedmkrát za den tě chválím, *
pro tvá spravedlivá rozhodnutí.
¹⁶⁵Hojný pokoj těm, kdo milují tvůj zákon, *
nic zlého je nemůže potkat.
¹⁶⁶Očekávám tvou pomoc, Hospodine, *
a plním tvé předpisy.
¹⁶⁷Má duše uchovává tvá přikázání, *

velmi je miluji.

¹⁶⁸Střežím tvá nařízení a přikázání, *
neboť před tebou jsou všechny mé cesty.

¹⁷⁰Má úpěnlivá prosba ať k tobě dojde, *
vysvobod' mě podle svého slibu!

¹⁷¹Ať oplývají rty mé chvalozpěvem, *
žes mě naučil svým příkazům.

¹⁷²Ať můj jazyk opěvuje tvůj výrok, *
neboť všechny tvé předpisy jsou spravedlivé.

¹⁷⁵Kéž jsem živ, abych tě chválil, *
a tvá rozhodnutí ať mi pomáhají!

¹⁷⁶Bloudím jako ztracená ovce, hleděj svého služebníka, *
neboť na tvé předpisy jsem nezapomněl.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

3. ant. (XIII, 37, 52)

Jako v nás teď pracuješ, Pane, tak v nás totiž také budeš odpočívat.

Krátké čtení (XIII, 9, 10)

V daru tvého Ducha nacházíme pokoj, tam se z tebe budeme těšit. Náš pokoj je naše místo. Nese nás tam láska a tvůj dobrotivý Duch povznáší náš ponížený stav z bran smrti. V tvé dobré vůli je náš pokoj.

Tvým Darem jsme zapalováni a nese nás to vzhůru: planeme a jdeme dál. Vystupujeme na stupně ve svém srdci a zpíváme stupňové písně. Planeme tvým ohněm, tvým dobrým ohněm, a jdeme dál, protože jdeme vzhůru „do pokoje Jeruzaléma“: „Zaradoval jsem se, když mi řekli: do domu Hospodinova půjdeme“. Tam pro nás bude mít místo tvá dobrá vůle – takže nechceme nic jiného než zůstat tam navěky.

(Ticho)

Zpěv po krátkém čtení (XIII, 35, 50)

+Pane Bože, uděl nám pokoj – dals nám totiž už všechno.

- Pane Bože, uděl nám pokoj – dals nám totiž už všechno.

+Pokoj klidný, pokoj sobotní, pokoj bez večera.

- Dals nám totiž už všechno.

+Sláva Otci, i Synu, i Duchu Svatému.

- Pane Bože, uděl nám pokoj – dals nám totiž už všechno.

Antifona ke kantiku Panny Marie (XIII, 38, 53)

Po dobrých skutcích, které jsme vykonali z tvé milosti, Pane, doufáme, že si odpočineme, až nás povoláš do své nevystižitelné přítomnosti. O to tě musíme prosit, tohle v tobě hledat, a klepat na tvé dveře.

Kantikum Panny Marie

Antifona ke kantiku Panny Marie (XIII, 38, 53)

Po dobrých skutcích, které jsme vykonali z tvé milosti, Pane, doufáme, že si odpočineme, až nás povoláš do své nevystižitelné přítomnosti. O to tě musíme prosit, tohle v tobě hledat, a klepat na tvé dveře.

Prosby

Otče náš

Závěrečná modlitba (XII, 11, 13)

Bože, dej, aby naše duše,
která putuje daleko od tebe
přemýšlela, zda už po tobě žízní,
jestli jsou slzy už jejím chlebem,
zatímco se jí opakuje den za dnem:

„Kde je tvůj Bůh?“

Jestli od tebe žádá jen to jediné,
a jen po tom touží:

aby směla přebývat ve tvém domě
po všechny dny svého života.

A co je její „život“, když ne ty?

A co jsou tvé „dny“,

když ne Tvá věčnost?

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všecko, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Salve Regina

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

KOMPLETÁŘ

Každý den

Uvedení do modlitby (XIII, 35, 50)

+ Pane Bože, uděl nám pokoj,
- pokoj klidný, pokoj sobotní, pokoj bez večera.

Hymnus

Na sklonku dne tě upřímně,
Tvůrce všech věcí prosíme,
s tou laskavostí, jíž jsi znám,
stůj při nás v noci a nás chraň.

Jen o tobě ať srdce sní,
ať ve snu cítí, že s ním jsi,
aby hned, jak se rozední,
znělo tvou chválou nejčistší.

V žití nám pevné zdraví dej,
v nás oheň lásky rozehřej,
ať temnou noc a také nás
rozjasní tvého světla jas.

To, Otče mocný nejvýše,
dej skrze Krista Ježíše,
s nímž a se Svatým Duchem též
po všechny věky kraluješ. Amen.

Antifona (XIII, 14, 15)

Má víra, kterou jsi zapálil v noci, aby svítla mým nohám, říká: „Proč jsi smutná, duše má, a proč mě znepokojuješ?“

Žalm 16 (15)

Bůh je mým dědičným podílem

²Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě. †

²Pravím Hospodinu: „Ty jsi můj Pán. *

Bez tebe nemám štěstí.“

³K svatým, kteří jsou v zemi, *

jak podivuhodnou mi dal lásku!

⁴Rozmnožují si útrapy, *

kdo se drží cizích bohů;

nepřidružím svou úlitbu k jejich úlitbám krve, *

přes mé rty nepřejde ani jejich jméno.

⁵Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší, *

ty mně zachovávaš můj úděl.

⁶Můj podíl padl do rozkošného kraje, *

mám velikou radost ze svého dědictví!

⁷Velebím Hospodina, že mi byl rádcem, *

k tomu mě i za noci vybízí mé nitro.

⁸Hospodina mám neustále na zřeteli, *

nezakolísám, když je mi po pravici.

⁹Proto se raduje mé srdce, má duše plesá, *

i mé tělo bydlí v bezpečí,

¹⁰neboť nezanecháš mou duši v podsvětí, *

nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení.

¹¹Ukážeš mi cestu k životu, †

u tebe je hojná radost, *

po tvé pravici je věčná slast.

Sláva Otci i Synu *

i Duchu Svatému,

jako byla na počátku, i nyní i vždycky *

a na věky věků. Amen.

Antifona (XIII, 14, 15)

Má víra, kterou jsi zapálil v noci, aby svítila mým nohám, říká: „Proč jsi smutná, duše má, a proč mě znepokojuješ?“

Kantikum (IX, 12, 32 – sv. Ambrož)

Ty Tvůrce všeho, Bože náš,

svět řídíš a náš každý den

v nádheru světla oblékáš
a v noci dáváš blahý sen.

Aby klid údům znaveným
pro další práci sílu dal,
vlil svěžest myslím zemdleným,
utišil pláč a každý žal.

Krátké čtení (IV, 16, 31)

Pane, náš Bože, ve stínu tvých křídel budeme doufat, ochraňuj nás a nes! V tobě se nachází pravé štěstí. Naše dobro žije totiž bezpečně vždy u tebe, a tím dobrem jsi ty sám. A my se nebojíme, že bychom se neměli kam vrátit, protože jsme se odtud vzdálili. A i když jsme nyní vzdáleni od svého domova, neztrácíme ho, neboť naším domovem je tvá věčnost.

Zpěv po krátkém čtení (XIII, 14, 15)

+Doufej v Pána, svítlnou mým nohám je jeho slovo.
- Doufej v Pána, svítlnou mým nohám je jeho slovo.
+Doufej a buď vytrvalý, dokud nebude pryč noc,
- svítlnou mým nohám je jeho slovo.
+Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.
- Doufej v Pána, svítlnou mým nohám je jeho slovo.

Otče náš

Závěrečná modlitba (I, 20, 31)

Tobě, Pane, nejvyššímu a nejlepšímu Stvořiteli
a Vládci celého vesmíru, patří díky.

Díky za všechny tvé dary.

Zachovej mi je,

neboť tak zachováš i mě,

a to, cos mi daroval,

vzroste a zdokonalí se.

A já sám budu s tebou,

neboť i to, že existuji, je tvůj dar.

Skrze Ježíše Krista, člověka a Boha, prostředníka mezi Bohem a lidmi,
který je Bůh nade všechno, velebený navěky (VII, 18, 24). Amen.

Zakončení (I, 1, 1)

+Velký jsi, Hospodine,

- a veškeré chvály hodný.

PŘÍLOHA

Zbožnost sv. Petra z Cardena, XII. stol.

Ranní chvály

Zachariášovo kantikum

(Lk 1, 68-79)

⁶⁸Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, *

neboť navštívil a vykoupil svůj lid!

⁶⁹Vzbudil nám mocného spasitele *

z rodu svého služebníka Davida,

⁷⁰jak slíbil od pradávna *

ústí svých svatých proroků;

⁷¹zachránil nás od nepřátel, *

z rukou všech, kdo nás nenávidí.

⁷²Slitoval se nad našimi otci, †

rozpomenul se na svou svatou smlouvu, *

⁷³na přísahu, kterou se zavázal našemu otci Abrahámovi:

že nám dopřeje, †

⁷⁴abychom mu beze strachu a vysvobozeni z rukou nepřátel *

⁷⁵zbožně a spravedlivě sloužili po všechny dny svého života.

⁷⁶A ty, dítě, budeš prorokem Nejvyššího, *

neboť půjdeš před Pánem připravit mu cestu,
⁷⁷dát jeho lidu poznání spásy *
v odpuštění hříchů
⁷⁸z milosrdné lásky našeho Boha, *
s kterou nás navštívil ten, který vychází z výsosti,
⁷⁹aby zazářil těm, kdo žijí v temnotě a v stínu smrti, *
a uvedl naše kroky na cestu pokoje.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

Nešpory

Kantikum Panny Marie

(Lk 1, 46-55)

⁴⁶Velebí *
má duše Hospodina
⁴⁷a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, *
⁴⁸neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.
Od této chvíle mě budou blahoslavit *
všechna pokolení,
⁴⁹že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. *
Jeho jméno je svaté.
⁵⁰A jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení *
k těm, kdo se ho bojí.
⁵¹Mocně zasáhl svým ramenem, *
rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně.
⁵²Mocné sesadil z trůnu *
a ponížené povýšil,
⁵³hladové nasytil dobrými věcmi *
a bohaté propustil s prázdnou.
⁵⁴Ujal se svého služebníka Izraele, *
pamatoval na své milosrdenství,
⁵⁵jak slíbil našim předkům, *
Abrahámovi a jeho potomkům navěky.
Sláva Otci i Synu *
i Duchu Svatému,
jako byla na počátku, i nyní i vždycky *
a na věky věků. Amen.

Hymnus sv. Augustina

Magne Pater Augustine/ Velký Otče Augustine

1) Velký Otče Augustine,
skloň se k našim modlitbám,
a obměkči Tvůrce světa,
by udělil milost nám.
Pastýřů všech perlo vzácná,
ved' své stádo k výšinám.

2) Chudobní tě ctí, že nad vše
chudobu jsi miloval,
sudci dobří milují tě,
žes při pravdě pevně stál,
když jsi kázal podle Písem,
balzám jsi v hrud' naléval.

3) Neschůdné a temné cesty
nám pod nohou srovnáváš,
všem z výroků Spasitele
posvátný chléb rozdáváš,
a z nektaru svatých žalmů
nápoj žití naléváš.

4) Pro své mnichy sestavil jsi
řeholi tak mistrovskou,
že kdo ji dbá, následuje,
kráčí cestou královskou,
než za tebou, svatý vůdce,
vejde ve vlast nebeskou.

5) Králi věků, buď náš pozdrav,
život, vláda, slávy jas,
Trojici buď čest a chvála,
vroucí díky v každý čas.
Kéž zapíše do seznamu
nebešťanů také nás. Amen.

Salve, Regina / Zdrávas Královno

Salve, Regina, Mater misericordiæ,
vita, dulcedo, et spes nostra, salve.
Ad te clamamus exsules filii Hevæ,
ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.
Eia, ergo, advocata nostra, illos tuos
misericordes oculos ad nos converte.
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui,
nobis post hoc exsilium ostende.
O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Zdrávas Královno, matko milosrdenství,
živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva!
K tobě voláme, vyhnaní synové Evy,
k tobě vzdycháme,
lkajíce a plačíc v tomto slzavém údolí.
A proto, orodovnice naše,
obrat k nám své milosrdné oči
a Ježíše, požehnaný plod života svého,
nám po tomto putování ukaž,
ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká, Panno Maria!

LITURGIE POUTNÍKŮ

ZÁVĚREČNÁ LITURGIE CVIČENÍ

miniatura, XII. stol.

Vyznání poutníků

(Na konci eucharistie a před závěrečným požehnáním stojí účastníci rekolekce se zapálenou svíčkou)

Augustinův duchovní odkaz má kořeny v jeho obrácení, při němž se Kristus stal středem jeho života (VIII 2, 3-6). V těchto dnech jsme se připojili k Augustinovi jako „jeho spoluobčané a společníci na cestě“ (X, 4, 6) a cvičili se v křesťanském způsobu života. Když se připravujeme na pokračování svého působení ve světě, chceme potvrdit svůj úmysl „jít rozhodně po této cestě“ (X, 43, 69).

Jste ochotni,

... následovat Krista, který nám ukázal cestu slovem i skutkem a šel před námi, aby nám zjevil Boží lásku ke světu a plnost pravdy ve své smlouvě?

Ano, jsme.

...usilovat o Boží království uplatňováním spravedlnosti a solidarity se všemi lidmi a projevováním soucitu a štědrosti vůči cizincům, chudým a utlačovaným?

Ano, jsme.

...odmítnout nadvládu kultury materialismu, násilí a ctižádosti a vést život v prostotě, poctivosti a duchovní kázni?

Ano, jsme.

...hlásat poselství vnitřního Mistra slovem i skutkem, v časech dobrých i zlých, vytrvale se modlit a plnit Boží vůli?

Ano, jsme.

...budovat společenství víry, Boží město, sloužit svými talenty, být otevřeni dialogu a účasti s ostatními, kteří jsou na cestě s námi?

Ano, jsme.

Ve spojení se všemi poutníky, které Augustin po celé věky shromažďuje na cestě za Dobrým učitelem, budeme slavit tuto památku Páně, která ho zpřítomňuje mezi námi až do konce všech dnů. Ať naše víra roste (XIII, 12, 13). Amen.

Veliký je Pán a nejmýš hodný chvály!

**Ejercicios espirituales en las Confesiones de San Agustín.
Libro de Horas.**

Cambridge, 28. srpna 2009, Slavnost sv. Augustina

© *Andrés Gonzalez Niño, OSA*

Duchovní cvičení ve Vyznáních svatého Augustina. Kniha hodin.

Český překlad ze španělského originálu: *P. Angelo Lemme, OSA*

Jazyková úprava: *Helena Kláková*

© Česká provincie Řádu sv. Augustina

S laskavým svolením Karmelitánského nakladatelství byly v českém překladu Duchovních cvičení ve Vyznáních svatého Augustina a při překladu Knihy hodin převzaty některé pasáže z knihy Svatý Augustin: Vyznání. Číslování kapitol je zachováno.

© Karmelitánské nakladatelství, s. r. o., Kostelní Vydří, 2015, 439 stran.

ISBN 978-80-7195-189-6